

Flacăra

JURĂMÎNT DE CREDINȚĂ

**30 DE ZIARIȘTI
ÎN 14 RESTAURANTE
DIN CAPITALĂ**

**O NOAPTE FURTUNOASĂ
ÎN PERIMETRUL
NOTELOR DE PLATĂ**

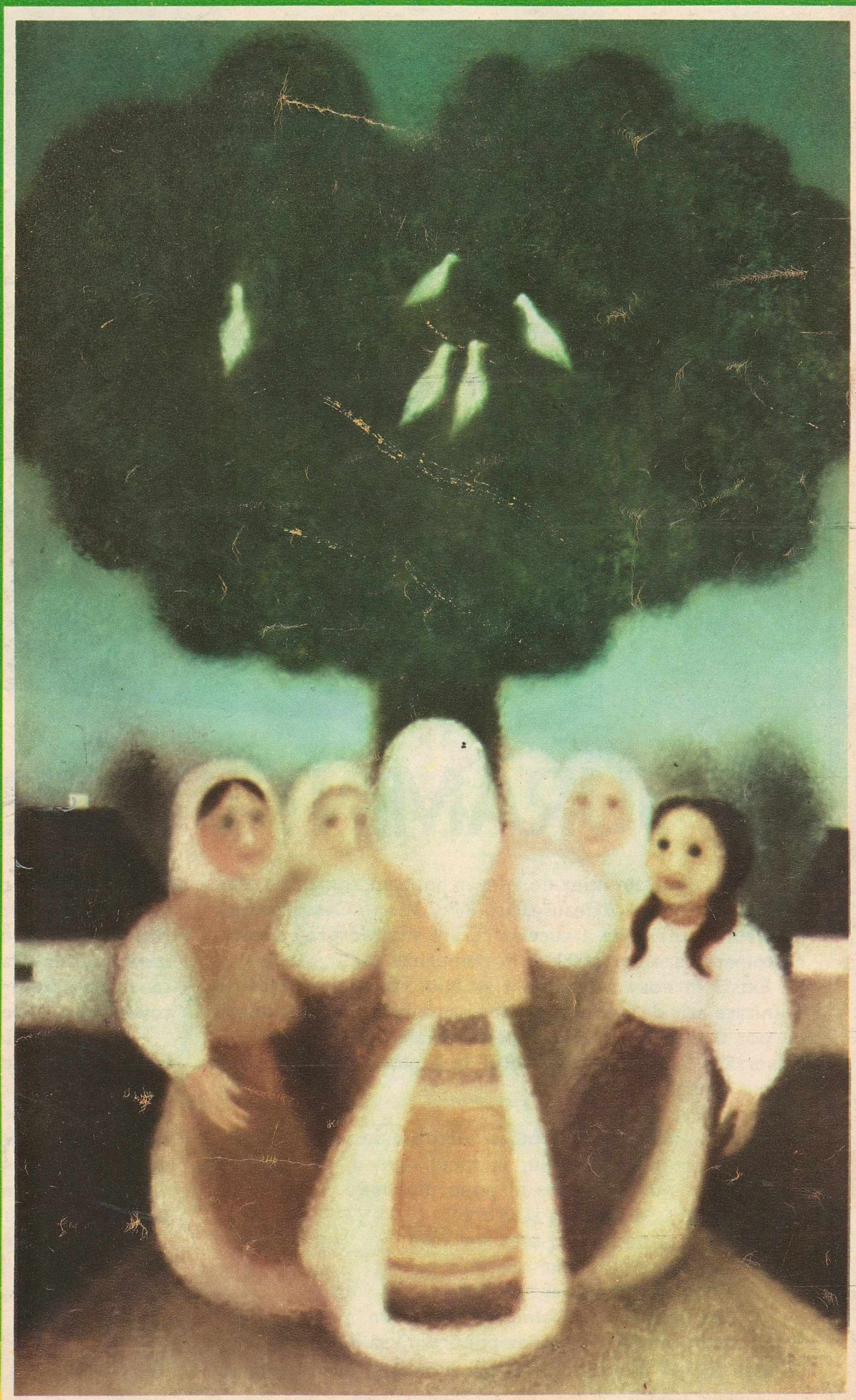
TREI TĂRANI ÎN RESTAURANTUL GĂRII DE NORD • CUM AM VRUT SĂ FIU OSPĂTAR • UN ZIARIST LEGITIMAT CA ZIARIST LA «PERLA» • FEMEIE SINGURĂ LA BOMBA «POTCOAVA» • CUM AU LUAT MASA TREI OAMENI BANALI LA RESTAURANTUL «DOI COCOȘI» • O MASĂ FAMILIALĂ LA «PERLA» • CUM AU LUAT MASA LA RESTAURANTUL «GRĂDINITA» DOI ACHIZITORI DE PENE DIN VAȘCĂU • DOI COLEGI LA «CINCI LEI» • AGAPĂ COLEGIALĂ LA «PESCĂRUS» • O SOTIE CASNICĂ IEȘE CU SOTUL LA RESTAURANTUL DIN COLT • UN CURS ȘI O CURSĂ ÎN ZIGZAG • HAI, NEVASTĂ, LA «CIOCÎRLIA»! • UN CONSUMATOR HIPERGASTRIC ȘI ANTIALCOOLIC • UN TURIST AMERICAN ȘI O PRIETENĂ LA «LIDO» • PLATA! TOVARĂSU...!

**OMULE,
NU FI FURIOS!
MAI ALES
LA VOLAN...**

scriitori de azi:
GEO DUMITRESCU

RĂZBOIUL MEDICINEI

Ce este ulcerul... • Un copil trebuie să întregască o familie, nu să salveze o căsnicie • Aparatul digestiv, un mecanism delicat • Bolile carantinele, din nou o problemă de actualitate • Farmacia la domiciliu • Infarctul miocardic — boala secolului?

OMAGIU TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU

OMAGIU

JURĂMÎNT DE CREDINȚĂ

Atunci cînd din miez de adevăr poporul român a creat devizele stindard «Ceașescu — P.C.R.», «Ceașescu și poporul», istoria vie a cucerit ce are mai de preț, aceste nestemate care vor străluci în nemurire.

Există în noua substanță a graiului conștiinței noastre o unitate atît de perfectă și indestructibilă, încît niciodată nu pot fi înțelese marile imperative ale epocii pe care o traversăm fără a raporta totul la această nemaiîntîlnită relație umană.

Ceașescu și Poporul.

Unitatea se făurește în luptă și virtuțile se nasc pe bariade, în furtunile timpului, în focul muncii.

«Sînt fiu credincios al poporului meu
Și-i știu și durerea și vrerea.

Dorința poporului este și-a mea:

Să fie mai puternic, mai fericit,
Liber, stăpîn pe al său destin.

Mai mîndru, mai falnic în comunism!»

Să ascuți inima și rațiunea poporului, să iei ce este viu,
ce este foc de la străbuni, să dai lumină și ritm de marș

biruitor prezentului, să pătrunzi tainele creației umane, să arhitecturizezi viitorul cu siguranța ce ți-o dă forța realismului, să trăiești în cea mai fierbinte emoție care izvorăște din dragostea nemărginită față de om, de țară și cauza partidului — acesta este sensul fundamental al vieții tovarășului Nicolae Ceaușescu.

Și poporul întreg a pătruns acest sens, și în momentul istoric ce încrusta 40 de ani de luptă revoluționară și 55 de ani de viață ai conducătorului nostru iubit — am văzut, am auzit și am trăit acea reînnoire a Jurămîntului de credință rostit de popor în fața conducătorului și de conducător în fața poporului.

Unic, jurămîntul acesta este generator de energii înalte și arde în sufletul nostru ca soarele.

Deschid paginile volumului «Omăgiu» și citesc pe ele ceea ce toți cei peste douăzeci de milioane de oameni au scris și neîntrerupt vor scrie cu inima, cu fapta și gîndul.

Gheorghe NĂSTASE

15 mai 1973

ROMA, PE CAPITOLIU

Am trăit o vreme în Roma, fără panica maratoanelor între două trenuri, dar și fără degajarea fatal superficială și voioasă ce ți-o dă graba. Orașele unde un timp ne-am pierdut starea de călători rămân o formă a noastră de a fi, expirată și acoperită de altele, și ar trebui probabil să ne dispensăm de multe detalii subiective ca să cîntărim totul exact, dacă o astfel de experiență ar fi cu puțință.

Oricît ar părea de neverosimil, la Roma plouă mai mult decît în Londra linsă de cețuri și totuși aceste statistici meteorologice nu-i sînt caracteristice. De regulă, sînt ploi rapide, nervoase, urmate de soare. Orașului nu-i convine un climat bacovian. Roma se spală atunci de zgomote, pietonii părăsesc străzile, lăsîndu-le mașinilor, Marc Aureliu călărește singur prin ploaie pe calul său de bronz înverzit de pe Capitoliu, pînă uzi îl ignoră temporar pe Horațiu, fîntînile curg toate la fel, fără spectatori, neutralizate de pînza de apă ce se cerne de sus, ruinele se resorb în singurătatea zidurilor roșii peste care *il ponentino*, vîntul ușor dinspre Marea Tireniană, a risipit timpul... roșul zidurilor din Roma, diferit de cel venețian care îi plăcea atît lui de Musset, e mai evaziv și ruginos ca pămîntul de Siena, dar susceptibil de infinite nuanțe... Bănuiesc că piramidele egiptene ar fi mai puțin utopice în ploaie, după cum tragediile lui Shakespeare au nevoie de castele otrăvite de ceață. La Roma, piatra nobilă de istorie cere vremea frumoasă de după ploaie, cînd pisicile se întorc să doarmă la soarele pe treptele din Colosseum, lumina șiroiește pe chiparoși, vorba lui Camus, fîntînile cîntă, orașul se dezvăluie cordial și legendele devin contagioase. Dacă nu mă înșel, Corot spunea că soarele Romei e unic. Excedați de traficul modern, pietonii se string să asculte fîntînile. S-ar spune că le și privesc. Dar percepția vizuală nu mai are acuitate. Stau nemișcați, suspendați în spațiu interioare, aproape fără gînduri, și ascultă într-un fel de semiobscuritate a liniștii ploile monotone și confidențiale din marmură. Am stat și eu prins în mrejele acestor fîntîni ce emană parcă un cîmp magnetic subtil și provoacă o hipnoză ușoară, cu ochii deschiși, o nevinovată ebrietate care te purifică de orice regret, salutară terapie pentru melancoliile încăpăținate care te așteaptă la colțul străzii să te reacapareze, neîndrăznind să se apropie de aceste sanctuare ale bucuriilor simple... La *fontana Trevi*, un Neptun sculptat în marmură lăptoasă are aerul unui actor care se înfățișează să mulțumească publicului, o grațioasă legendă afirmînd că o monedă aruncată în apă e de ajuns să cumpere certitudinea reîntoarcerii la Roma. Am uitat ultima dată să mai arunc această monedă și m-am îndreptat spre Capitoliu...

Toată lumea s-a obișnuit să numească Roma orașul celor șapte coline. În realitate sînt douăsprezece, iar termenul geografic devine aproape un eufemism dacă le judecăm după înălțimea lor modestă. Șapte sînt colinele din interiorul zidurilor aureliene dincolo de care Roma a crescut înglobîndu-le ca pe un cerc de vîrstă istorică. Dar nici cartierele noi n-au putut ignora solul pe care s-au ridicat. Legi ereditare, respingînd arbitrariul și transplantul artificial, funcționează și în arhitectonica unui oraș. Cine le sfidează își asumă riscul să nu dureze. Și, de aceea, ce nu e conform cu estetica celor șapte coline se estompează cu timpul sau rămîne străin de cetate.

Colinele grecești îndeplineau doar rolul de platformă pentru temple, ca acestea să fie izolate și accesul să fie și unul moral. Acropolea ateniană e vizibilă din orice parte a orașului. Miturile au rămas să se sălbăti cească acolo, nu circulă pe străzi. În schimb, colinele Romei se disimulează oarecum în oraș, iar complicitatea lor cu agitația obișnuită a urbei le face greu sesizabile în primul moment pentru cine nu le caută cu privirea în mod special. Capitoliul, cu cei numai 50 de metri, se abstrage totuși într-o reverie proprie, într-o singurătate de insulă unde timpul devine echivoc și silueta lui Horațiu posibilă și azi. Pe sub pînii din apropiere am retrăit orele de latină din liceu cînd scandam absent «*Eheu! fugaces, Postume, Postume!*

Labuntur anni...», în vreme ce visam cu totul altceva și-mi amăgeam remușcările cu butada lui Heine, anume că romanii, dacă n-ar fi știut și ar fi trebuit să învețe și ei latina, n-ar mai fi avut timp să cucerească lumea... Reversul acelor evaziuni juvenile de la orele de latină a fost să urc pe Capitoliu prizonier de fiecare dată nostalgiiilor adolescenței.

Ciudad, acest *Campidoglio*. Roma, practică, a preferat să trăiască și topografic aproape de mituri, dacă e adevărată fabula lui Romulus și Remus, cei alăptați de lupoaică... gemenii au fost adăugați mai tîrziu celebrei sculpturi din muzeul capitolin... Te pregătești sufletește să urci în leagănul antichității romane, surizînd legendei despre giștele salvatoare, și, la capătul scării ample nimeresti într-o atmosferă de Renaștere. Laurii de rege al poeziei, Petrarca i-a primit pe un Capitoliu ruinat, unde caprele mai pășteau iarba crescută în evul mediu. Așa cum arată acum, foarte florentin prin armonie, Capitoliul a fost gîndit și desenat de Michelangelo. Două statui colosale ale dioscurelor Castor și Pollux, găsite prin secolul al XVI-lea, păzesc intrarea într-un patruleter de liniște și piatră străjuit din trei părți de palatemuzeu unde își are sediul și primăria Romei. Pavajul cu desene ovale, albe, are o picturalitate odihnită. În centrul pieței a fost adusă una din rarele statui ecvestre ale Romei antice, cea a lui Marc Aureliu. În evul mediu se credea că e o statuie a lui Constantin. Altminteri, bronzul aurit odi-

nioară, ar fi fost cu siguranță topit. Împăratul ascet, născut să fie sacerdot al stoicismului și care, în schimb, și-a scris meditațiile noaptea în cort, în campanii militare, și-a aflat în sfîrșit spațiul ideal pentru a visa în voie, convertit post-mortem la idealurile Renașterii. După modelul acestei statui s-au realizat multe monumente ecvestre cum sînt cele ale condotierilor Colleoni de la Veneția și Gattamelata la Padova, dar nicăieri ca sub brațul întins al lui Marc Aureliu, acest Sfinx al Romei, nu m-am simțit mai apt să cobor liniștit spre marmurile albe din Forum și spre Columna lui Traian. Pe Capitoliu, spiritul lui Michelangelo a fost senin, înclinat să sculpteze, prin delimitarea materiei ansamblului, și spațiul gol. Ai senzația că dacă *piazzetta* ar fi transformată în sală de concert, piatra ar începe să cînte. Vizitatorii sînt în genere puțini. Locul n-are reclama Pieței Spaniei, plină la orice oră de o lume eterogenă, sau a fîntînii Trevi. Iar cei care vin adoptă, fără să le atragă nimeni atenția, stilul de a merge printr-un muzeu, examinînd cocleala verzuie de pe bronzul lui Marc Aureliu. Clima solilocviilor e singura adevărată în acest spațiu devenit și el operă de artă unde am început, de fapt, să rătăcesc prin Florența.

Am plecat încet, spre Forum, amintindu-mi ceea ce zicea, pe bună dreptate, doamna de Staël, că ruinele antice răspîndesc un farmec ciudat asupra pămîntului italic. O lumină evanescentă, căzînd oblic dinspre Palatin, spăla ochii morți ai statuiilor. Într-o asemenea

clipă, întorcîndu-mi privirea către roca tarpeiană am fost gata să cred că a existat într-adevăr o față chemată Tarpea... Dar Jules Michelet avertiza ca Roma «*nu cere să fie văzută ca un muzeu, ci ca Roma*»... Ea ne pune pe noi în situația de a avea vîrste istorice diferite, uneori pe aceeași stradă, și de a parcurge în spațiu istoria, ceea ce nu-i la îndemîna altor metropole. Cele mai multe ruine au fost fortificate cu injecții de ciment, iar restauratorii și-au făcut cu devoțiune și artă subtilă meseria. E însă altceva. Ruinele antice n-au aerul a fi *tolerate* în orașul modern, izgonite din viața curentă sub un cer necunoscut sau, cum am văzut prin alte părți, umilite de suficiența unor edili obtuzi, ci fac parte de drept și de fapt din metropola actuală, fiindu-i emblemă și titlu de noblețe. Inițialele *SPQR* (*Senatus Populusque Romanus*) continuă să figureze peste tot, ca o iscălitură heraldică, pe documente, monumente publice și chiar pe tramvaie... Fără să-l contrazic pe Michelet, m-am îndreptat (pentru a cita oară?) spre Columna lui Traian. Marmura aceea reprezenta pentru mine altceva decît o mărturie de artă romană, operă a lui Apolodor, arhitectul podului de la Drubeta. Singurătatea mea căpăta în cetatea eternă obraz dacic și pe spirala ce urcă spre capitelul doric nostalgii personale se alăturau istoriei, în vreme ce soarele, cum îl vor fi văzut din umbra columnei atîția români, declina dincolo de Capitoliu.

Octavian PALER

30 de ziaristi în 14 restaurante din capitală

O NOAPTE FURTUNOASĂ ÎN PERIMETRUL NOTELOR DE PLATĂ

Nu se poate să nu ne intereseze toate articulațiile vieții sociale, atîta vreme cît ele se răsfrîng direct asupra noastră. Firește, acest interes are treptele și prioritățile lui. E de înțeles deci că vom căuta aceste priorități. Considerăm că o prioritate o constituie felul cum sînt serviți cetățenii. Noi înșine nu sîntem decît cetățeni și se întîmplă ca de felul cum sîntem serviți într-un mic local să depindă cîteodată, în bună măsură, starea noastră de spirit pentru cîteva ore sau pentru mai mult. Știm asta din experiență, pentru că noi înșine la rîndul nostru îi servim pe cetățeni.

Doresc de la început să clarific un lucru: consider că meseria de ospătar, exercitată cu pasiune, cu pricepere și onestitate, este profund respectabilă. Nu sînt de acord cu disprețul de principiu al unora față de meserii practice de om. Sper — în același timp — să nu mă alătur celor care atribuie tot răul existent într-o colectivitate chelnerilor, frizerilor sau altor meseriași. Fiecare dintre noi poate face răul la care îl duc puterea sa lăuntrică și conjunctura momentană. Eu știu că și un copil de zece ani dacă e lăsat liber de orice obligații și dacă se află față-n față cu tabloul Monei Lisa îl poate distruge cu o forfecuță! Dar asta nu înseamnă că pericolul principal pentru marile muzee e vîrsta de zece ani. Nu, pericolul îl constituie răufăcătorii de profesie, nu copiii de zece ani.

Simt și simțim cu toții că prin restaurante lucrurile nu merg încă bine. Observînd eforturile importante care s-au făcut în ultima vreme pentru un climat mai corect și o servire mai omenească a... oamenilor, nu putem trece cu vederea ceea ce este rău și dăunător, ceea ce pătează obrazul acestei bresle. Cine n-a auzit de atmosfera cu adevărat familială și de servire exemplară ce caracterizează toate localurile pe care le-au condus frații Chivu, pînă la ultimul, aflat în Piața Amzei și cunoscut sub

numele (cam nepotrivit) de «Minion»? Dar cine n-a auzit, în același timp, de hoțiile comise la alte restaurante unde, de la «scara mare» și pînă la «scara mică», de la inventarul general și pînă la nota de plată se fură ca în codru? Iată, o inițiativă bună sînt aceste grădini cu aer omenesc și odihnitor care tind să împinzească orașul! Dar cîte localuri insalubre, cîte circumi ordinare, cîte sedii ale microbilor se mai află încă deschise pentru oamenii care vor să-și bea mințile?

Cunoaștem preocuparea susținută a Consiliului popular municipal București pentru bunul mers al tuturor treburilor din Capitală și, firește, și pentru bunul mers al restaurantelor. Miliția economică ne-a însoțit în ancheta noastră tot din acest impuls pe care Comitetul municipal de partid l-a dat: spre o viață mai cinstită, spre o atmosferă mai curată, mai civilizată, a tuturor celor ce sînt cetățenii Capitalei!

Dar lîngă toate aceste realizări, hoțiile și pungășiile continuă să se mai manifeste. Considerăm că este momentul unei intervenții mai decise pentru curmarea din rădăcină a răului. Aceasta nu se poate face, credem, fără un statut social precis al celor ce ne servesc în restaurante. Trebuie să îi răsplătim mai cuviincios și mai încurajator pe ospătarii cinstiti și pricepuți. Trebuie să acționăm înainte de orice asupra resorturilor cointeresării. Dar un lucru este clar: cetățeanul nu are de ce să accepte situația de a fi umilit de un serviciu prost sau de un furt calificat, în localurile în care merge să se odihnească, să se simtă bine și să-și cheltuiască o parte din bani.

Ancheta noastră intenționează să fie prologul unei serii mai lungi de ample acțiuni menite să ajute pe toți cei ce servesc, într-un fel sau altul, pe oameni.

Adrian PĂUNESCU

TREI ȚĂRANI ÎN RESTAURANTUL GĂRII DE NORD

în rol: reporterii noștri
nicolae cristache, ion predoșanu
și eugen seceleanu

Ați fost în comuna Sîmbăta de Sus? Noi n-am fost, dar pentru o seară ne-am declarat ca fiindu-i locuitori, brigadierii de bază în C.A.P. Sigur, spuneam în taxiul care ne ducea la gară, treburile merg bine în comuna noastră, și uite, vere, dacă lucrăm bine și cu spor, vom fi declarați oraș.

Apăi, cîte nu spune primarele nostru...

Și taxiul se oprește, șoferul coboară, saltă capota și apoi stă lîngă ea preț de 8 lei. «Țărani» fiind, ne minunăm, ne aducem aminte că și la Sîmbăta s-o stricat un tractor și că învățătorul Corșatea a căzut în apă de pe pod după un consiliu pedagogic reușit.

Șoferul coboară totuși capota, și de aici ura și la gară, cum spunem noi sîmbătenii (de sus).

Trenul pleacă pe la unșpe. Hai și-om minca o pasăre, poate-or avea, și-om bea o răchie.

La masa unde ne așezăm, amintirile despre Sîmbăta de Sus continuă, iar tovarășul care ne-a primit lîngă el ascultă totul atent și cu bunăvoință evidentă. Zice: hai, dom'le că aveți de toate la țară. Chiar și horă. La oraș, aici, e mai greu să te descurci. Eu mai răzdesc că-s chelner și nu e seară să nu scot 80-100 lei.

Ospătarul ne aduce țuici, le bem și cerem o pasăre faină dar sub un chil. Tovarășul nostru de masă se gîndește cu glas tare la Marea Neagră, unde va merge în curînd. «De acolo nu pleci fără cîteva sute pe seară. Nu că ar fi mai cald și oamenii ar bolunzi, cum ziceți voi pe la țară, ci pentru că la oraș e obiceiul să iei în concediu banii înainte».

Facem schimb de adrese. Îl găsim restaurantul «Capitol» din Mangalia Sud și-i zice Niță al lui Dumitru.

Dar sticla de trei «sferturi» e pe gătate, ornicul de deasupra mesei unor tovarășe, a luat-o tare spre unșpe, și fiindcă drumu-i lung ne gîndim să luăm ceva și în desagă. Ospătarul ne spune că are salam făcut taman lîngă noi, adică la Sibiu, și ne aduce un pachet cum nu prea vezi la noi la cooperativă. Multă foită, vere!

Apoi domnul scoate plaivasul, dintr-alea cum are inginerul nostru de la ocol, scrie, scrie săracu', trage linie, adună la fix 174 de lei. Și doar 158 ne-a costat săptămîna trecută o oglindă! Dar ce să faci, pui banii jos și-i dai și lui un leu, că doar sîmbătenii sîntem domni și ziua și sara. Trăgeam noi speranță să-l punem deoparte, să-l economisim, cum se zice la oraș, dar l-a luat. Acu' l-a luat, l-a luat, capul nu l-i poți tăia, da' au vînt niște domni și ne-au cerut bonul. Voiam să-l arătăm pe la căminul cultural să

ne lăudăm cu el lui Sivucă al lui Popa, care a făcut armata la Iași și cumpără toată ziua vederi.

Ne-am ținut după ei să ne dea bonul înapoi, dar în biroul șefului am aflat că-s de la Miliția Capitalei și-am tăcut milc să nu-i deranjăm. Am intrat și noi în discuție, fiindcă ospătarul ne tot ruga să zicem că am mîncat 50 de grame de salam. Nu mîncasem și tot voiam să spunem de pui, l-am mîncat și-a fost tare bun. Dar tovarășii aceia ne-au spus că ni s-au luat mai mulți bani decît trebuia și ne-am gîndit că tare necăjit o fi ospătarul dacă ne-o băgat mîna în straie de unde, un alt văr de-al nostru, scoase o unealtă de fotografiat pe nume Exacta a lui Varex. S-a apucat de fotografii. Așa-i obiceiul pe la noi duminica și cînd nu sîntem la cîmp. Apăi și noi am avut ghinion: taman bine pe al care fură l-am găsit. Că dom'director ne-a spus că alții nu mai sînt, deși în straie ca ale lui mai erau și alții pe acolo.

La drept vorbind, supărați am fost o țîră. Cum adică? Singurul care fură? Poate, ne-am zis noi, feciorașul ăsta a

furat fiindcă sîntem noi sîmbăteni. «Nu, a zis el, cu toată lumea mă port la fel. Eu nu socotesc omul după haine». Așa da! E drept! Și ne-am liniștit.

După ce feciorașul Ion Fortunescu a plecat cu o mașină mică, cu bec albastru deasupra, am văzut multă zarvă pentru că urma să înceapă o adunare cu întreaga obște a ospătarilor. Aveau și o dare de seamă cu niște vorbe care nu se există la noi în comună: «Cu mici lipsuri pe care s-au văzut în darea de seamă la cifrele de plan, pe cei care nu și-au îndeplinit planul majoritatea tineretului care au lipsit de la serviciu cu motive și nemotivat au dus la neîndeplinirea sarcinilor de plan».

Ne gîndim și noi acum că tare greu i-o fi fost feciorului Ion Fortunescu să priceapă asemenea vorbe.

CUM A VRUT SĂ FIE OSPĂTAR

redactorul nostru
eugen iarovici

Am încercat și eu să mă fac ospătar măcar pe o săptămînă. N-am reușit. În zadar am bătut la ușile mai multor restaurante. Nu mi s-au cerut nici acte de studii, nici dosare. Nimic. Singura întrebare era: cine te-a trimis? Am dat diferite nume, dar «n-a ținut». Condiția principală era să fi «lucrat» cu cineva, să fi dat dovadă de «cinste» și, mai ales, de «spirit de breaslă». Dacă nu ești «verificat», fă-te mai bine inginer, profesor sau ziarist.

De ce este nevoie de atîtea «precauții»? Fiindcă meseria de ospătar poate fi foarte bănoasă. Cît de bănoasă? Spi-culesc doar cîteva cazuri din teancul de dosare cu sentințe în procesele de control al averii: Traian Coman, ospătar, impozat cu 40 353 lei, Chiriac Coloianu, tot ospătar, 45 675 lei, Constantin Nicolae, cofetar, 169 604 (!) lei, Grigore Voicu, gestionar Trustul local de cofetării și răcoritoare, 91 450 lei.

Cetățeanul căruia îi place să-și cumpere acel ipocrit «Bine ați venit!», aruncînd cu mărunchiș în dreapta și în stînga, nici nu-și dă seama, poate, cît rău provoacă prin dărnicia lui. Într-o zi «bună» bacșișurile primite de un singur ospătar se urcă la cîteva sute de lei. Ce te faci cu cei care nu au contact direct cu meserii — bucătarul, gestionarul, șeful unității? Ei să nu aibă nici un «ce profit»? Tacit sau altfel se face un fel de «repartizare» a veniturilor, ca fiecare să fie mulțumit. Astfel se creează anumite legături, obligații, combinații, care duc în mod fatal la metode mai complicate și mult mai bănoase: servirea de porții cu lipsă la gramaj, diluatul și schimbatul mărcilor la băuturi (de exemplu coniac 3 stele în loc de Dunărea), schimbarea rețetelor și deci a compoziției mîncărilor, introducerea în unitate și comercializarea de băuturi și alimente cumpărate «pe cont propriu» direct de la producător sau din «Alimentara»!

Remiziera Ana Voicu de la chioșcul de răcoritoare din str. Beldiman avea obiceiul să prepare cafea cu lipsă la

Începe numărătoarea inversă — cum se zice pe aici pe la oraș.

cu asistența serviciului economic al miliției capitalei

gramaj. Bufetiera Victoria Drumcea de la restaurantul expres «Modern» și barmana Ana Ilieș de la restaurantul aeroportului Otopeni înșelau pe consumatori la măsuratul băuturilor alcoolice. Un deținător de record, în felul său, este barmanul Cornel Pop de la restaurantul «Victoria» care, în numai cinci luni de «activitate», și-a «înșușit» peste 50 000 lei din delapidări și introducerea fără forme legale în bar de băuturi alcoolice pe care le vindea bătând banii în buzunar.

La restaurantul cu autoservire «Calul Bălan» din Piața Unirii s-a produs un cumul de infracțiuni în valoare de peste 70 000 lei: delapidare, înșelăciune cu privire la calitatea mărfurilor, crearea de plusuri prin mijloace frauduloase etc. Aici a «lucrat» un colectiv cu adevărat «unit», avându-l în frunte pe responsabilul Aurel Gruici.

Discutând cazurile de mai sus cu tovarășul locotenent colonel Valeriu Cosman, din Inspectoratul municipiului București al Ministerului Afacerilor Interne, dînsul îmi spunea, în chip de concluzie: «Oricît de dibaci și lipsiți de scrupule ar fi amatorii de îmbogățire rapidă, statul nostru, prin legile puse în slujba cetățenilor cinstiți, are posibilitatea să stăvilească orice încercări de furt din avuturile obștice și de înșelare a consumatorilor. Vă pot asigura că organele în drept își fac din plin datoria».

UN ZIARIST LEGITIMAT CA ZIARIST LA «PERLA»

în propriul său rol:
redactorul nostru v. savin

Nu mi se întimplă să intru pentru prima oară la restaurantul «Perla». L-am mai vizitat de câteva ori, fără a putea spune că am ieșit totdeauna pe deplin satisfăcut de promptitudinea și corectitudinea serviciului, de calitatea preparatelor, de precizia aparatelor de măsură ale bufetului și barului, de cunoștințele... matematice ale chelnerilor...

Să fiu iertat dacă am folosit cuvîntul *chelner* în loc de cel, bine împămîntenit, de *ospătar*. N-am făcut-o din fuga condeiului, ci cu bună intenție. Și iată de ce:

În urmă cu vreo trei ani am asistat, tot în calitate de reporter, la un concurs al elevilor bucătari și ospătari din întreaga țară. Admirînd priceperea celor mai tineri continuatori ai tradițiilor artei noastre culinare și mai ales ai artei servitului, l-am întrebat pe unul dintre organizatorii manifestării pentru ce ne ferim de cuvîntul «chelner» și l-am înlocuit cu cel de «ospătar» (noțiune ce te duce cu gîndul mai puțin la un restaurant civilizată și mai mult la o «ospătărie populară»). Mi-a răspuns printr-o butadă, pe care mi-o amintesc ori de cîte ori nevoia de a lua masa într-un local de alimentație publică mă pune în conflict cu profesiunea în discuție: «De ce ospătar și nu chelner? Pentru că între aceste două profesii există o mare deosebire: chelnerul este ospătarul care știe să-și servească bine clientul!»

De un asemenea «ospătar», pe care nu mi-ar fi deloc rușine să-l numesc «chelner», dacă aș ști că totdeauna și cu toți clienții se comportă la fel, am avut parte la «Perla», în seara de zece a prea frumoasei luni a lui florar. «Nea» Constantin Tudose — așa se numește bătrînul chelner — m-a servit nu numai «la carte», ci și cum scrie la carte. Porția de 300 grame crap în saramură cîntărea cu cel puțin o treime mai mult, chiflele erau proaspete, pufoase și bine rumenite, mămăliga aburindă și fără cocoloașe, berea rece... Da: chiar și bere, băutură refuzată altor consumatori cu fraza, însoțită de un gest neputincios și mirat în același timp: «seara, la ora aceasta, bere?!»

«Desertul» a fost însă mai presus de toate. Nu mă refer la cafea, foarte bună și ea, ci la faptul că am asistat — în dublă calitate: de consumator în local, și de ziarist — la controlul efectuat de către organele de stat competente în aprecierea cinstei personalului și a modului de deservire. Cele trei pahare de coniac supuse controlului cantitativ (cu privire la cel calitativ nu cunosc încă rezultatele analizelor de laborator; premisele mă asigură însă că nu pot fi decît excelente) au dovedit o doză cam exagerată de exces de zel din partea barmanului: fiecare 100 grame coniac măsura 5-10 grame în plus... Din ce fel de pagube o fi trăind oare barmanul de la «Perla»?!

Concluzia fragmentului de test la care a participat autorul acestor rînduri: dacă vreți să fiți servit excelent, intrați cu încredere la «Perla». Dar numai cînd sînteți invitați și însoțiți de un cunoscut al casei; eventual, de un ziarist ce s-a legitimat, cîndva, ca atare.

FEMEIE SINGURĂ
LA BOMBA «POTCOAVA»
redactorul nostru
delia ștefan

Intru neînșoțită într-un local din categoria celor pe care le numim în mod curent bombe, în Piața Sf. Vineri pe colțul străzii Coșbuc. Lume multă. Fum amestecat cu

abur de alcool, un tranzistor pus la maximum pe o masa, vacarm. Ocolesc un maldăr de capsule de sticle de bere, trase energic cu mătura prin mijlocul sălii. Găsesc pînă la urmă o masă liberă. Fața de masă — era de așteptat — dubioasă. Albul nu prea e în drepturile lui aici. Bomba nu se dezmente, nu încă.

Majoritatea consumatorilor par a fi vînzători de haine vechi, cumpărătoare de sticle goale. Mă simt observată cu oarecare curiozitate. A ce oi fi semînd? N-am timp să mă obișnuiesc bine cu atmosfera, cînd apare o ospătăriță. «Aveți bere?» «S-a terminat». «Chiar n-aveți deloc?» «Deloc». (E ora 20. Cum să mai găsești bere în București la ora asta?) Comand. Aștept. Un bărbat corpulent, foarte brunet, cu mustăcioară îngustă, se învîrte printre mese ca un cocoș în ograda cu orătîni. Mă privește bănuitor. Evit să ridic ochii. Simt în jurul meu zîmbete insinuante. După nici douăzeci de minute de la primirea comenzii — aproape de necrezut! — am pe masă salata și un cotlet de porc. «Garnitură nu dați?» «Lipsește cartofii». «Aduceți-mi, vă rog, puțină sare». «Vai! N-aveți sare?» «Și o apă minerală». «Imediat! Altceva nu mai doriți, domnișorică?» Mă simt înconjurată de ospătăriță cu o sollicitudine care aproape mă emoționează. Vrea să mă protejeze? Mă suspectează? Între timp, o femeie cu basma înflorată și veston bărbătesc peste fusta crează mă întrebă dacă se poate așeza la masa mea. O poftesc. Stă tăcută și fumează. Trece un ospătar împingînd o stivă de navete cu sticle goale de bere. Îmi trag puțin scaunul să-i fac loc. «Mulțumesc, doamnă, nu trebuia să vă deranjați». Caut în geantă cutia cu chibrituri, un alt ospătar îmi oferă un foc. Dacă n-ar fi tot ce mă înconjoară, dacă fața de masă, dacă halatele, dacă etc., m-aș putea crede la «Capșa» — și mi se pare aproape neverosimil.

Încep să mă obișnuiesc aici, mă simt chiar bine. La ultimele sorbituri din cafeaua absolut «naturală», cer plata. Abia apuc să iau restul, corect numărât, cînd un domn cu cravată mă întrebă dacă «am consumat» și îmi ia nota de plată: «Vă rog să veniți puțin cu mine». Vecina de masă, inimoasă, mă liniștește în șoaptă: «Nu vă speriați, nu vă face nimic! Ați dat bacșiș?» Fac semn din cap că nu și mă ridic.

Într-o cameră dosnică a restaurantului echipa de control a miliției economice verifică nota mea de plată. Suma corespunde. Ospătara — aflu că o cheamă Sevastița Stănescu — n-a încercat să mă tragă pe sfoară nici măcar cu 5 bani, deși eram «femeie singură». Trei pahare de coniac cînci stele care au fost luate la măsurat din sală aveau un mic plus de gramaj, cam cîte 3 mililitri la fiecare. («Am avut un minus de vreo 500 de lei la ultimul inventar, dar era în limitele legale de perisabilitate» — explică responsabilul.) «Potcoava» e o bombă, dar aici nu se fură, îmi spun. Am un sentiment ciudat de ușurare, de bucurie cinstită, amestecată cu o undă de neîncredere. Parcă e prea frumos. Să fie!

CUM AU LUAT MASA TREI OAMENI BANALI LA RESTAURANTUL «DOI COCOȘI»

în postură
de oameni banali: elena ghera,
nelu ionescu și dan birlădeanu

Cînd am intrat la «Doi cocoși» — Elena, Dan și eu — eram convinși că sîntem niște oameni oarecare și că vom avea o seară oarecare. O seară la un restaurant dinafara Bucureștiului, la un restaurant de la șosea, dar o seară oarecare. O seară într-un local cu scenografie națională, cu fesul cam turtit de niște draperii din cel mai tipic material ecosez; o seară în jurul unei saramuri de crap cu mujdei și mămăligă, o seară cinstită cu un păhărel de vin alb; o seară cu o muzică de taraf care are meritul să stea lîngă tine, dar să nu-ți spargă urechile; și totuși o seară oarecare.

A fost însă serviciul acela superireproșabil al ospătariilor; a fost însă nota aceea de plată riguroasă corectă; a fost însă controlul acela al miliției care a stabilit că dacă vrei 300 de grame de pastramă și 500 grame de roșii, nu numai că nu ți se aduce mai puțin, ci ți se aduc 305 grame de pastramă și 520 grame de roșii; a fost însă toată atmosfera aceea de atenție față de noi și ne-am trezit că — Elena, Dan și eu — am ieșit de la «Doi cocoși» cu sentimentul că nu sîntem tocmai niște oameni oarecare.

Ziarist fiind, consemnez corect realitatea văzută, însă nu-s în stare să adaug nici măcar o vorbuliță de laudă. O prejudecată însă care n-a apărut din senin, ci din foarte numeroase împrejurări — nu uitați că meseria mă poartă mereu pe drumuri și prin hanuri — în care ospătării s-au purtat total altfel. Cer iertare celor buni din această breaslă pentru inhibiția mea în fața adjectivelor și-i conjur să mă ajute, precum gazdele de la «Doi cocoși», să mă scutur de prejudecata cu pricina. Eu unul mă declar receptiv și bine intenționat; mai am însă nevoie și de fapte. Fapte multe, repetate, constante și generalizate. Credeți-mă, am tot interesul să nu mă simt un om deosebit doar în chip excepțional.

O MASĂ FAMILIALĂ LA «PERLA»

distribuția
fiica: iulia moldoveanu
tatăl: traian stoica
(redactorii noștri)

Chiar dacă nu poluarea sonoră face obiectul acestui articol, ci cîteva secvențe despre buna sau proasta deservire într-un local de tip «familiar», aceasta ar putea fi uvertura unei opere bufie «O seară la restaurantul Perla». Ne-ar sugera uvertura respectivă zgomotul infernal al unei orchestre avînd un singur țel: asasinarea pașnicilor noastre organe auditive. În zadar ne-am așezat noi — în disperare de cauză — la ultima masă din partea opusă a podiumului terifiant. Instrumentele de percuție și suflătorii erau mai puternice. În rest — fum de țigară, murmur indistinct de glasuri în jur, cite-un «khai sa ne trăiască», deci atmosferă tipică de restaurant «cuminte». Fața de masă curată, tacimurile — așijderi. Vine un ospătar spre noi: cu amabilitate profesională, cu mustață, scurt și gras.

— Ce-ați dori?
— Aveți o listă de meniuri?
— Nu. Avem mușchi de vacă, cotlet de porc, cîrnăciori.
— Pescărie aveți?
— Avem. Saramură și crap prăjit.
— Aperitive?
— Și aperitive: pastramă, cașcaval, salam de Sibiu.
— Bere, pepsî, ceva?
— Nu. Doar Murfatlar Chardonnay.

La masa vecină — același dialog. Clientul, — un cetățean singur, între două vîrste —, versat în tabieturile chelnerilor, îi face cu ochiul. Berea i se aduce imediat.
— Da' vinul casei?

— Avem, cum să nu. (Și aplecîndu-se spre noi: luați Murfatlarul ăsta, că-i mai bun. Vinul casei e...)

Confidența neterminată ne îndeamnă la meditație: oare de ce mai e numit «al casei». Dar e o problemă care-l depășește pe ospătar.

— Atunci ce luăm? — mă întrebă «tata».
— Eu vreau un mușchi de vacă... și tort.
— Tort n-avem. Numai mascotă.
— Nu. Dați-ne așa, intervine «tata»: 100 grame cașcaval, 100 grame pastramă, două mușchiuri de vacă și-un Chardonnay.

Peste cîteva minute apar cașcavalul și pastrama. Începem să mîncăm. Peste alte zece minute vine ospătarul cu o figură dezolată:

— Nu mai avem mușchi de vacă — zice.
— Atunci ce facem? — ne consultăm noi.
— «Tăticu» se hotărăște.
— Dați-ne 200 de grame de cîrnăciori.

Trece o jumătate de oră. Începem să întoarcem capetele după cîrnăciori. Apare în schimb o porție de salată (necomandată). În sfîrșit, apar și cîrnații. Ce-i drept și drept: sînt bine fripți, picanți, garnitură de cartofi — reușită.
— Nota de plată, vă rog!
— Imediat.

«Imediatul» ține și el circa zece minute. Socoteala însă e corectă. Tot ce-am consumat — cu sau fără voia noastră — are prețul exact.

«Nu primim bacșiș», stă scris deasupra noastră, în chenar roșu, cu semn de exclamare. Ospătarul însă primește, fără să exclame.

CUM AU LUAT MASA LA RESTAURANTUL «GRĂDINITA» DOI ACHIZITORI DE PENE DIN VAȘCĂU

alias redactorii noștri:
liviu timbus și mihai hetco

Se pare că provincialul picat în inima Capitalei (inocent și năuc, speriat de tramvaie și minijupă, cu amintiri agreste și față de măritat cu zestrea la ladă) mai constituie încă o pradă sigură pentru unii dintre angajații rețelelor comerciale. La această concluzie am ajuns și noi după ce, în calitate de achizitori de pene de la IRMCS-Vașcău, ne-am încumetat, spărieți, să cinăm la restaurantul «Grădinița» din București.

— Ce servesc domnii?
Dar la ora aceasta provincialul se gîndește la ai săi, la măslinele pe care i le-a comandat șeful de serviciu și la corigențele fiului mai mare, care l-a asigurat că va rămîne și anul acesta repetent dacă tataia nu-i aduce din București nădragi țintuiți, tigheliți și ștampilați pe fese. De aceea el se interesează în primul rînd ce tramvaie sau trolee merg spre gară, deoarece are la zece tren și legături proaste la Beiuș și o nevastă arțăgoasă care-i măsoară timpul și diurna cheltuită.

anchetă «flacăra»

cu asistența serviciului economic al miliției capitalei

Pe urmă, el nu știe că în deschiderea unei mese nu se comandă coniac, de aceea îi solicită ospătarului «două mici de cinci sticle». În continuare, așa cum se obișnuiește, friptură, o baterie cu vin, salată și ceva cașcaval.

În sfârșit:

— Plata, vă rog!

Cu relativă promptitudine ne este prezentată nota: 83 lei și cincizeci și cinci de bani. Verificăm, totul e-n regulă. Achităm, când:

— Vă rugăm prezentați-ne nota de plată. Pentru o verificare. «Stupoare!» Cei doi pașnici și «anonimi» consumatori de la masa învecinată se dovedesc a fi, nici mai mult nici mai puțin, decât un locotenent colonel și un căpitan de miliție. Sintem invitați, în calitate de martori, la bufet, unde se confruntă nota de plată cu bonul eliberat de bufetieră. Pe acesta din urmă este trecută valoarea unei singure porții de friptură. Deci 13 lei și câteva zeci de bani nu pot fi justificați de către ospătar. Așteptăm sfioși mai la o parte, și, pentru mai multă veridicitate, oftăm din când în când: «tului, Doamne!»

Între timp verificarea borderourilor continuă. După încercarea de a dilata cele două fripturi liliputane servite, la dimensiuni de fleici respectabile, operație imposibilă, având în vedere că la bufet s-a eliberat o singură porție, în greutate de 200 grame, ospătarul Ștefan Oană începe să dea dovadă de o subită eclipsă de memorie. Nu, parcă nu s-a servit o singură chiflă, ci mai multe. Nu, parcă n-a fost o singură sticlă de apă minerală la masă, ci două. La un moment dat își face apariția intempestiv un cetățean ușor congestionat la față, urmare normală și evidentă a mai multor pahare consumate cu foarte puțin timp în urmă. Drastic, ne cheamă la ordine, vrea să știe cu cine are de-a face. Răgușit, surescitat, lansează, așa, ca să se audă:

— Iote dom'le, oricine poate intra în bufet. Păi ordine e asta?!

Și ne cere ultimativ buletinele. I se prezintă pe loc o legitimație și, ciudat, omul devine aproape amabil, oricum face eforturi să aibă o ținută cât mai corectă, mai demnă, fiindcă nu este altul decât Constantin Antonie, revizor la I.A.P.L. Amzei, venit în control la restaurantul «Grădinița»!

Comentariu în surdină al celor doi provinciali: «No, apăi la așa control, așa serviciu».

Cortina cade peste procese verbale pe punctul de a fi încheiate, proteste, țigări fumate cu nervozitate, încercări de «mediere» din partea responsabilului restaurantului, totul pe un fond sonor de lăzi cu sticle goale tîrîte, scaune urcate cu zgomot pe mese și apeluri insistente adresate celor câțiva întîrziți de a părăsi localul, ora fiind înaintată.

La care, cei «doi achizitori de pene din Vașcău» s-au executat bucuroși și încă în vârful picioarelor, destul de emoționați de posibilele surprize ale unei nopți bucurătoare.

DOI COLEGI LA «5 LEI»
pe post de inginer șef:
redactorul nostru c. bozbiaci,
pe post de tehnician:
fotoreporterul s. steiner

Seară ploioasă. Vîntul ține bețivii în casă. Pe preocupări din piața de alături i-au cărat tramvaietele, cu ridichi cu tot, spre periferii. Cum s-ar spune, seară mohorâtă prin perimetrul Sfintei Vineri... Împinși de vîntoasă intrăm la braseria «5 lei». Calm, rutină, oamenii beau bere, ospătarul circula în ritm normal. Zumzăit cu decibeli de grad scăzut, nimic important, nici pitoresc pentru un local

Trecerea oprită... e scris doar pe firmă

situat în apropierea unei piețe centrale, doar un «ziarist» cu câteva «informații» nevîndute, plouat, obosit, încălzit de câteva țuici, cîntă discret din muzicuță «una de dor».

Noi o dăm pe coniac, țuică și mastică, din dragoste pentru diversitate. Pe mine mă roade gastrita, dar misia reporterului — improvizat în inginer obosit după o zi de activitate — e misie! Trebuie să trudești pe plăcutele baricade ale țuicii. Sami, fotoreporterul revistei, ar vrea să bea bere, dar îi este hărăzit să eșueze în fața unui pahar de alcool. Numai tovarășul de la miliție știe că trebuie să comande musai coniac și o face cu intransigență. Ospătară, atentă, ne chestionează amabil; noi o răspundem cu aceeași dragălașenie și... sintem serviți prompt: se aduc trei pahare de diferite culori și experții miliției încep un control meticolos, riguros, îndelung, discret, tăcut. Viața localului merge înainte, în timp ce în alcoolmetru mastică e staționară, țuica are tendințe banale de creștere, iar coniacul o ușoară tendință de scădere. (Explicația barmanului: «Am măsurat cu o unitate de 200 grame și am turnat în două pahare de 100. Restul e în celălalt...») Trucul e ingenios, dar demodat. În sfârșit. Cine caută un pahar pierdut într-un local? Oricum, agitație mică. De vină e probabil seara ploioasă.

Rezumînd, rămîn totuși nelămurite câteva întrebări: de ce cartofii expandați sînt puși în farfurie, la bucătărie, cu mîna? (dar aduși pe platou cu surîsul pe buze); de ce incintele braseriei sînt locuri de pelerinaj pentru persoanele străine în căutarea țigărilor, cînd acestea s-ar putea vinde în local? (Șeful unității, tovarășul Ion Buclicu, ne explică: ar trebui să angajăm un om... O contrapropunere: găsiți o soluție din «rezervele interne»). În sfârșit: de ce a trebuit ca reporterii «Flacării» să bea patru sticle de Ci-co? Dar această ultimă întrebare e tardivă și e pusă ca să incheie acest moment de la «5 lei».

AGAPĂ COLEGIALĂ
LA «PESCĂRUȘ»
cu participarea redactorilor
noștri:
silvia constantinescu,
adrian mitu (ca președinte),
radu constantinescu,
v. moldovan și v. mîncan

O ploaie, o ploaie turbată ca într-un film care anunță că se va întîmpla «ceva». Dar acel «ceva» n-a venit, pentru că în seara de joi nu s-a întîmplat nimic la restaurantul «Pescăruș». De ce oare? Pentru că... ploaia a stat. Sau... cine poate ști...

O echipă de șase reporteri «travestiți» în oameni obișnuți au pășit în salonul restaurantului. Încă de la intrare, o gardă compusă din doi ospătari și doi picoli, ce parcă ne «aștepta», ne-a dat onorul. Cîteva mese ocupate nu acopereau senzația de gol din local. Ne-am instalat și noi la o masă, înjghebînd — conform unui plan dinainte stabilit — o «masă tovarășească».

SIMPLE CONSTATĂRI... COMPLEXE

Coniacul a fost admirabil, «Cinzano», nu mai puțin, porția de crap-saramură de 200 de grame arăta precum una de 300 grame, ficatul aducea ca dimensiuni cu unul de elefant, salata de castraveți cît pe-acî să dea afară din farfurie..., iar la notă s-a omis mămăliguța și nu s-a adăugat deta. Și, incredibil, BACȘIȘUL NE-A FOST REFUZAT!

Echipa miliției economice care ne-a însoțit în acțiune a constatat totuși o «lipsă»: infima cantitate de 4 mililitri la... 600 grame coniac! S-au luat și 9 probe pentru analiza de laborator, al căror previzibil rezultat «bun» nu îl cunoaștem încă.

Am plecat. În sală mai plutea încă un profund aer de luare la cunoștință.

O SOȚIE CASNICĂ
IESE CU SOȚUL
LA RESTAURANTUL DIN COLȚ
în rolul soției:
constanța ugheșici

«Ca la Capșa» a devenit de mult un certificat de bună purtare în lumea alimentației publice, pentru că tradiția a făcut din Capșa, fără a greși, un etalon de comparație suprem. Așa stînd lucrurile, mare ne-a fost satisfacția cînd am întîlnit «spiritul Capșei» adoptat de ospătarul de la restaurantul «Mediaș» de pe Șoseaua Mihai Bravu.

...Ora 7,30 seara. Reverberație, fum și multă lume. Ospătarul, parcă distribuit în punctele «cheie», supraveghează din ochi, în vederea satisfacerii, toate mofturile clienților. Nici nu ne-am așezat bine la masă și am fost luați în primire: «Bună-seara, ce doriți?» «Asta și asta și asta». «S-a-nțeles. Imediat».

Serviciul a fost prompt. Mîncarea, bună, iar cafelele (lucru mai rar), minunate. Băutura, nemăsluită. Ca la comanda unei «baghete magice». Și controlul efectuat de

reprezentanții miliției economice s-a soldat cu aceeași constatare: nimic anormal. Ceea ce — dacă raportăm la spiritul care mai dăinuie în multe unități ale rețelei de alimentație publică — pare destul de anormal...

Înainte de a-i felicita pe responsabilul restaurantului Gheorghe Colescu — direct răspunzător de constatările noastre! pe barmanul Nicolae Popa — a cărui măsură a corespons la miligram cu măsura miliției, și pe ospătarul Constantin Dumitru — care lucrează aici de 8 ani, n-a fost niciodată reclamat de nimeni, am consultat condica de sugestii și reclamații: în decurs de 7 luni numai patru reclamații! Toate aparținînd unor cheflii întîrziți și însetați.

Incredibil, dar adevărat. L-am întrebat pe Constantin Dumitru care-i rețeta secretului. A răspuns simplu: «Nu-i nici un secret. Sînt ospătar în timpul serviciului, dar în timpul liber sînt, la rîndul meu, client».

O rețetă totuși există: onoarea ta și a celorlalți.

UN CURS ȘI-O CURSĂ

ÎN ZIGZAG

cu doi studenți,
redactorii noștri
dorin tudoran și toma michinici

«Asta e client vechi, după mutră îl cunosc. Cînd mai are și bani dă bacșiș... Ca pentru o cafea, o votcă mică, rar, friptură». Mă descopăr în pupilele acelea experte ale chelnerului Chelcășoz. O privire scurtă, peste umăr, rîndunică nu alta, suficientă. Importantă era masa alăturată: se băuse mult, se mîncase, se bea și mai ales se mîncă în continuare. Colegi de serviciu.

Ne debarasăm singuri masa. După vreun sfert de oră, mai puțin academic în context, după insistențe, chelnerul: «Da». «Fum dom'le, formidabil de mult fum. Ce vin negru ne puteți da?» Chelcășoz ia comanda făcînd slalom printre cîteva mese: «E, cum a rămas?», țipă și pleacă iar. Cînd revine, comandă el: «Deci, Cabernet». «Alo, tovarășe, stai puțin». Mă privește intrigat. «Brînză aveți?» «Cîtă?» «350», zice Dorin privindu-mă complice. «Nu se poate». «Cum nu se poate?» «Ori 300, ori 400». «Asta-i bună! Cine mă obligă pe mine să aleg așa?» «Statu'dom'le, nu eu. Statu». Și pleacă.

Strig: «Alo, roșii», dar degeaba, convingerea instalîndu-se după alte 10—15 minute cînd apare cu Cabernetul și o sticlă de apă minerală pe care le trîntește în friperie. «Și brînză, roșiile?» «Care brînză și roșii?» E supărat rău de tot pe noi. Urlă. Cu greu convenim că totuși, fiindu-ne foame, ar putea să ne servească. «Cînd ești student n-ai noroc nici măcar la loz în plic». Jucase Dorin. «A, și altceva. Scrumiera...» «Bine!» Ca și cînd ar fi zis «Gura!» «Apropo, un pachet de țigări străine...» «N-avem». Scurt, răstît, din mers. La garderobă țigări străine erau: Papastratos, dar «sub teighea», iar la masa alăturată se fuma Dunhill. Vin brînză, roșiile, chiflele. Acceptabile.

Discutăm, mîncăm... Afară plouă în beznă, nu se mai vede firma luminoasă a Studioului «L. Caragiale». Localul geme, lume pestriță. Ne întrerupe un cunoscut: «A picat un control de la miliția economică, iar Chelcășoz le-a zis că într-o jumătate de oră au găsit 10 000 de lei plus la bar». Dar e zvon. Dintr-odată e mai puțină zarvă. Acum chelnerii, prin colțuri, sînt imobilizati, îngrijorați, cu fețe congestionate. Pentru un timp.

Fusesem serviți, ca de obicei, în grabă, neglijent, cu scîrbă. Concret: pahare murdare, vin negru la gheață (?), vin cu sifon, cînd noi cerusem clar separat. Femeia cu loz în plic ne îmbia din nou, însă noi nu jucăm decît cînd e în plan. Asta fusese.

Nota.

Din cauză că ni se făcuse foame, cererea notei de plată a fost ulterioară momentului prestabilit de brigada miliției economice. Și iată nota de plată cum niciodată n-am mai întîlnit la barul de zi «Zig-Zag». Scrisă citeț, pe bonier tip, cu copie, la 5 bani, cu notarea totalului pe marginea verticală, subliniat și barat. Frumos.

Maiorul Tudose vine la masă împreună cu chelnerul, se prezintă, ne cere nota, confruntă — totul în regulă — și întreabă dacă s-a dat și primit bacșiș. Chelnerul îngheață. Noi tăcem. Rup: «Dezonorează...» Destindere puțin agresivă din partea lui Chelcășoz: «Eu? Nu. Vai de mine. Da'ce credeți dumneavoastră!?!» În realitate îl dezonorasem cu vreo cinci lei.

Au apărut alți doi cunoscuți și masa s-a-ntins, iar serviciul a fost ireproșabil — pahare curate, de elită, comenzi onorate exagerat de prompt. A fost intuită chiar clipa cafelei. Gata preparată, cu zahăr separat, abundînd, optimist de neagră. Nici n-am mai sesizat cum un om din brigadă ne-a făcut semn să ieșim. Ne-au așteptat afară degeaba. Nu mai ploua.

Într-un tîrziu l-am întrebat pe chelner cum a ieșit la control: «Mie mi-e dragă libertatea, dom'le». «Și ce e libertatea, dom'le?» «E ceva foarte drag mie, dom'le».

Mă gîndesc cît de disproportionat apare în viziunea unui ospătar raportul dintre libertatea fizică și corectitudine, dintre eventuala sancțiune administrativă și respectarea statutului propriei meserii.

HAI, NEVASTĂ, LA «CIOCÎRLIA»!

în postură de soți: redactorii
marga nedelea
și traian prosan

Așaaa... Vasăzică 150 coniac = 14,40, vasăzică — două fripturi = 20,50, vasăzică o baterie, vasăzică salată, vasăzică pînea...

Sumele sînt trecute încet, anevoios, gîndit, tacticos. Tehnica e a omului care nu încearcă să te amețească adunîndu-ți grăbit și data.

Ne aruncăm o privire discretă spre notă și refacem ușor drumul parcurs de ospătar. Constatăm bucuroși că «băiatu» are suficiente clase primare și că poate a fost și premiant. Socoteala se verifică la bănuș și încințați de serviciu dăm galantoni 5 lei bacșiș.

Zece minute mai tîrziu, aceleași personaje, adică noi, ospătarul plus ofițerul de miliție care intrase în scenă.

Ospătarul e invitat la o variantă a notei de plată. Mîna care scrie nu mai e calmă, creionul face piruete deasupra hîrtiei. Așadar 150 grame coniac — 12 lei, 2 fripturi — 19,40, salata — 6,60...

O nimica toată, o diferență numai de 4 lei la o consumație de aproximativ 70 lei.

În planul nostru general noi reprezentăm doi soți, un cuplu nici prea—prea, nici foarte—foarte, care se aventurează într-o seară la «Ciocîrlia». E ora 19,50 cînd pătrundem prin «smog»-ul și vacarmul localului de pe Splai. Ocupăm ultima masă liberă, undeva în centrul salonului.

Lume, lume multă, fel de fel de lume... vorba lui Caragiale.

Trebuie că reușisem să fim doi soți care impuneam prin ținută și morgă vizavi de restul lumii mai oboseite și cam afumate.

Comanda ni se ia repede și amabil și sîntem serviți prompt, în ciuda aglomerației din local.

La închiderea localului, ospătarului Ion Băjenaru i s-a făcut monetarul. Avea săracu' o lipsă de 20 de lei.

Am părăsit localul abătuci. O singură întrebare ne oboșea. Oare cum se cîștigă din pierdere?

UN CONSUMATOR HIPERGASTRIC ȘI ANTIALCOOLIC: redactorul nostru e. dascălu

La început, prin anii '930 și ceva, restaurantul se chema «Britania», mai tîrziu, prin '940, s-a numit «Bavaria». În fine, acum emblema nu mai are nimic de-a face cu politica mondială și se numește simplu, «Dunărea». În ciuda atitor metamorfoze, localul și-a cîștigat calitatea — mult apreciată în lumea comerțului — de vad. Cu explicații simple: localul e ultracentral (la mică distanță de piatra kilometrică numerotată 0), este situat pe o arteră de densă promenadă și în imediata apropiere a faimosului «ceas» al înfîlnirilor bucureștene. În plus — și asta e foarte important — la «Dunărea» găsești bere. În fiecare zi și la toate orele de funcționare a restaurantului. Așadar, un local de tradiție, mult căutat de bucureșteni, de provinciali și nici turiștii străini nu-l ocolesc. Asta fiind cartea lui de vizită, este ea onorată cum se cuvine?

Răspunsul este în ansamblu pozitiv, cel puțin pentru seara aceea de 10 mai. Ospătarul Roșca m-a servit prompt și cu deferență, deși eram pe post de consumator cusurgiu și antialcoolic. În salonul încăpător al restaurantului lumea se simte în general bine, iar agasantul «vinee!» (semn că nu vine nimic) nu se aude. Ce se întîmplă în spațiile unei invizibile cortine, în bucătărie, cămări, bufet, bar? Parcă și aici lucrurile stau bine. E curat, oamenii — cum scrie la carte — în halate albe... Ba nu, uite și o femeie în halat cum nu scrie la carte, adică negru. Pretinde că halatul alb s-a udat de ploaie (a plouat în local!), iar șeful de sală (și locțiitor al șefului de unitate) pretinde că n-a observat... (era ora 9 și domnia-sa nu observase că de la ora cinci un halat alb era negru).

În spațiul operativ al bufetierei lucrurile par și ele în ordine. Dar câteva perechi de rinichi de porc creează și aici excepția pentru ca regula să fie regulă. Pomeniții rinichi s-au transferat, fără act de transfer, din vitrina frigorifică, unde le era locul, într-o rezervă, destinați fiind unei salariate din unitate care-i voia acasă.

— I-a plăcut?

— Urma să-i plătească la plecare.

Numai că unei asemenea practici i se opune Legea nr. 19. Drept pentru care s-a și aplicat amenda cuvenită.

În bucătărie e curat. Dar... Dar cele trei oale mari cu garniturile fripturilor păstrate la cald de ce stau descoperite?

— Dacă aș găsi capace — se plînge bucătăreasa — mi-aș cumpăra și pentru acasă...

O fi adevărat, tovarăși responsabili din comerțul cu articole gospodărești?

Așadar, restaurantul «Dunărea» își onorează cartea de vizită? Da, și-o onorează. Dar e loc, slavă Domnului, și pentru mai bine.

UN TURIST AMERICAN

(lionel nițescu)
ȘI O PRIETENĂ
(rodica pop)
LA «LIDO»

Nu este nici un secret că vizitatorii străini constituie un obiectiv de prim ordin pentru unii ospătari «kisteși». De data aceasta însă, nu «americanul» a fost ținta, ci un vest-german spumegînd de mînie sub o aparență placidă. La o masă alăturată de noi, la «Lido», turistul din München Franz Weiss a consumat o porție de spaghetete, un pahar de vin și cîteva chifle. A dat ospătarului o hîrtie de 50 de lei și a primit... 13 lei restul.

Străinul nu a reacționat pe loc, neobișnuit fiind cu banii românești. Abia după un timp și-a adus aminte că în meniul bilingv pe care-l consultase, un mușchi în singe sau un pește la grătar costa cam 15-20 lei fiecare. Așadar, o simplă porție de macaroane îi revenea cam cît un morun plus un «châteaubriand»! Ciudate lucruri se petrec la «Lido», o înnoire fundamentală a străvechii științe a aritmeticii...

Din nenorocire pentru ospătar, tocmai atunci a apărut miliția economică. Acesta — văzînd că se îngroașă gluma, că tehnica «de fapt n-aveam tot restul la mine și m-am dus să caut mărungiș» n-a ținut și că (după vreo 20 de minute!) consumatorul de spaghetete n-a uitat nimic, ba în plus amenința să explodeze — s-a apropiat de masa domnului Weiss și i-a înmînat, de data aceasta cu grabă extremă, nota de plată: 21 de lei inclusiv remiza, și i-a restituit diferența. (Pentru cei 37 de lei încasați la început nu dăduse nici o notă.) Așadar, o degringoladă spectaculoasă, de la 37 la 21 de lei. Un fapt poate mărunț, dar cu implicații...

«Pe post» de american, am intrat în vorbă cu d. Weiss. — Muncesc din greu pentru acești bani — mi-a spus el — și nu accept să fiu dus de nas. De ce să plătesc pentru niște biete macaroane cît pentru cea mai aleasă mîncare? Mă simt bine în România. Prin natura profesiei mele călătoresc mult, cam șase luni pe an, și am destui termeni de comparație. Bucureștiul îmi apare, într-un fel, ca o capitală a unei țări meridionale. Oamenii sînt veseli, primitori. Dar mă cuprînde indignarea cînd sînt supus unui tratament ca acesta, de la «Lido». Nu afirm că este ceva general aici. La «Intercontinental» serviciul este extrem de corect. Dar la «Lido»...

Sînt de acord cu dumneavoastră — aș fi dorit să-i spun atunci domnului Weiss, dacă n-aș fi fost «american». Oricine intră într-un restaurant de-al nostru — indiferent dacă respectivul client este un rentier cu portofelul doldora de bancnote albăstrii sau un turist care trudește din greu, indiferent dacă e român, turc sau eschimos — trebuie să fie tratat cu deferență. Așadar, trăiască regele client!

Dealtfel, istorii de tot felul se întîmplă la «Lido» nu numai cu străinii, reali sau închipuiți.

Trei bărbați și o femeie îndrăznesc să ceară o bere.

— N-avem! — răspunde prompt ospătarul Ion Glomicu.

— Dar ce aveți de băut?

— Noi nu servim aici băutură fără mîncare.

— La noi la Ploiești, la «Berbec», se servește și fără să te oblighe să mîncîci — replică unul dintre bărbați.

— Asta o fi la dumneavoastră, la Ploiești, dar aici e București! Restaurant de lux! Nu-i ca la dumneavoastră. La Ploiești! Fără mîncare, nimic de băut! Vă dau timp de gîndire — a declarat ultimativ ospătarul.

— De ce nu serviți băutură fără mîncare? — este întrebare apoi acesta

— Dom'le, eu v-aș servi, dar așa am primit dispoziție de la mai marii mei.

— Cine și-a dat dispoziția? Tovarășe Zaharia (responsabilul restaurantului — R.P.), dumneata?

Tov. Zaharia Nicolae mai are doi ani pînă la pensie și două milioane gestuie pe an. E foarte calm și știe să răspundă astfel ca fiecare să fie mulțumit. Acum răspunsul dînsului este de așa natură încît am înțeles că ospătarul este și nu este vinovat, dar nici dînsul nu este cu mult mai mult implicat.

La bufetul restaurantului, în afară de bere (deci era!), se găsește afișată o notă pe care o copiem întocmai:

I.H. 2 «Lido» București, 17 iunie 1972
Serviciul Producție N. 6716

Către

Bar I Restaurant «Lido»

Ca urmare a hotărîrii luate în ședința Comitetului oamenilor muncii din ziua de 17 iunie a.c.

Se interzice a se mai desfășura «berea» atît la Restaurantul Lido cît și la terasa braserie Lido, începînd de la orele 17,30, odată cu intrarea turei II în lucru.

După această oră se va servi vinuri și răcoritoare răcite bine.

Director comercial

(nesemnat)

Șef serviciu producție

(nesemnat)

Cine sînt acești semnatari invizibili ai unei hotărîri contrare normelor legale, nu știm. Și nici nu ne-a putut-o spune tov. Zaharia. Bineînțeles, nimeni nu știe nimic.

PLATA! TOVARĂȘU'...!

în chip
de cetățeni
turmentați:
horia pătrașcu
și sandu nicolae

...Restaurantul «Marea Neagră».

Cu puțin mai înainte am aflat că voi fi — împreună cu colegul meu de redacție, domnul Sandu — unul dintre cei doi «betivi» repartizați aici; intrăm așadar împreună, descoperim cu chiu cu vai o masă liberă, un ospătar grăsuț și plin la față, cu pomeții obrazilor roșii foc, plensind de sănătate sau de altceva — ne schimbă rapid fața de masă. «Bun, e-n regulă — s-ar părea că au și aflat de scopul misiunii noastre!», îmi zic.

E-n regulă așadar, bun, comandăm două coniacuri «Tomis». Ni se aduc. Alături, o sticlă cu apă minerală, sifonată, rece trăsnet. Ospătarul e prin preajmă, apoi nu mai e, deoarece nu mai apucă: un tînăr îl ia discret de braț, se legitimează, ne cere, amabil, scuze, vom fi serviți imediat apoi cu aceeași comandă, pînă una-alta ceea ce ni s-a adus se ia dinaintea noastră (nici măcar n-am apucat să gustăm!), pentru a se face «analiza»...

...Un cetățean sosit la masa noastră (își ceruse în prealabil permisiunea de a ocupa locul) se interesează discret de «Flacăra». Ce și cum e, că e bine sau rău, că e o publicație care...!? (mă rog, fiecare cu părerea lui — omul nostru are însă așa de bune intenții, încît mă întreb — împreună cu «Sandu» — dacă nu cumva face și el parte din echipa de șoc!). Sosește același ospătar cu consumația cerută, identică, dar alta — prima se află probabil sub ochiul circumspect al controlului oficial! — ni se spune că: «Ei, mai nimic... au descoperit cîteva grame lipsă la unul din paharele dumneavoastră!». Un fotograf apărut de nu știu unde face să-i plesnească «blitz»-ul, lăsîndu-mă orb pentru cîteva secunde. De unde o mai fi apărut și asta?... Cunosc, întîmplător, că aici — în această zonă, cea a «Nord-Hotelului» — circula tot soiul de ambulanți dubioși, căutîndu-și clienții: de obicei, bieți provinciali pașnici sau străini lipsiți de duh. Dar ce să caute la ora asta — la ora la care localul mai sus-pomenit a devenit o încăpere multifuncțională, în care trebuie să faci eforturi deosebite pentru a căpăta o gură de aer?! Sau ce vor ei să immortalizeze aici?! Capete oarecum identice de oameni privind tulbure printre ceea ce s-ar putea a fi fost niște simpli ochi!...

— Cîte grame au fost lipsă la paharul acela? — încerc să aflu de la ospătarul ce a devenit dintr-odată îndatoritor și distant.

— Ei, cite...!? (zîmbește omul). Parcă ce contează?!...

Chiar, ce contează?! — mă întreb și eu și, de comun acord cu «Sandu», ridicăm ancora cum s-ar zice și trecem dincolo, în apropiere, în restaurantul Gării de Nord; aici se află cîteva colegi, exact în aceeași situație ca a noastră (pînă a ajunge însă acolo, mai asistăm volens-nolens aici, la «Marea Neagră», la un mic incident: un tînăr și-a zărit soția în local împreună cu un altul; intrînd plin de furie, dorînd pesemne să-și aducă soția pe calea cea bună! — îl pocnește din senin pe un ospătar!... Rezultatul cred că îl bănuieți și dumneavoastră: în două secunde e scos în stradă, în ploaie... și zău dacă mai arată așa cum a fost la intrare!)

Să revenim însă: localul binecunoscut al Gării de Nord. Încercăm să intrăm în vorbă cu trei «țărani» (colegi de redacție dealtfel...!), care ne fac semn discret să o întîndem de acolo, să-i așteptăm eventual la altă masă, «misiunea lor nu s-a terminat!» (aveam să aflu că se va fi terminat ulterior cu darea în judecată a unui chelner!). Ne executăm, prompt, asistăm curînd la «ridicarea consumatorilor de la masa de către organele de miliție» și așteptăm... și așteptăm... și așteptăm, fir-ar să fie, pînă cînd îmi pun întrebarea, firească dealtfel: oare cîți dintre consumatorii care umplu pînă la refuz acest local sînt într-adevăr călători?! Si trag cu urechea (asta e meseria, ce vrei?!), și mă conving că puțini, foarte puțini sînt dintre cei ce urmează a pleca cu trenul curînd, iar majoritatea acestora stau pe afară, spălînd peronul, pentru că nu au loc să intre! Pentru că — și chiar în cazul că ar reuși să găsească o masă — nu pot servi, seara, o mîncare omenească, dintr-aia de-a noastră, care să țină de cald și bine la drum!... Se bea — se bea masiv în Gara de Nord!

— «Plata, tovarășu'...!» — îl rog, chemîndu-l, pe ospătar. Sosește prompt, ne socotește idem, încerc să-i dau un bacșiș, mă refuză discret:

— Nu, vă rog...! Știți, sîntem controlați de miliția economică! (și imediat apoi, către o fată, piccolo probabil: «Schimbă mă, repede, fața aia de masă, unde ți-e capul?! Nu vezi că sînt aștia aici?!...»)

...Este joi seara, tîrziu acum, împreună cu «domnul Sandu» pornesc către redacție; revista a intrat în rotativă, merită să stau cîteva momente alături de oamenii care o scot! Nu de alta, dar ca să uit de ploaie și de lucruri urîte — să-mi spăl ochii, să respir aerul curat al imenselor mașini. Și, pe cuvînt, după ce fac treaba asta, mă simt mult mai bine!...

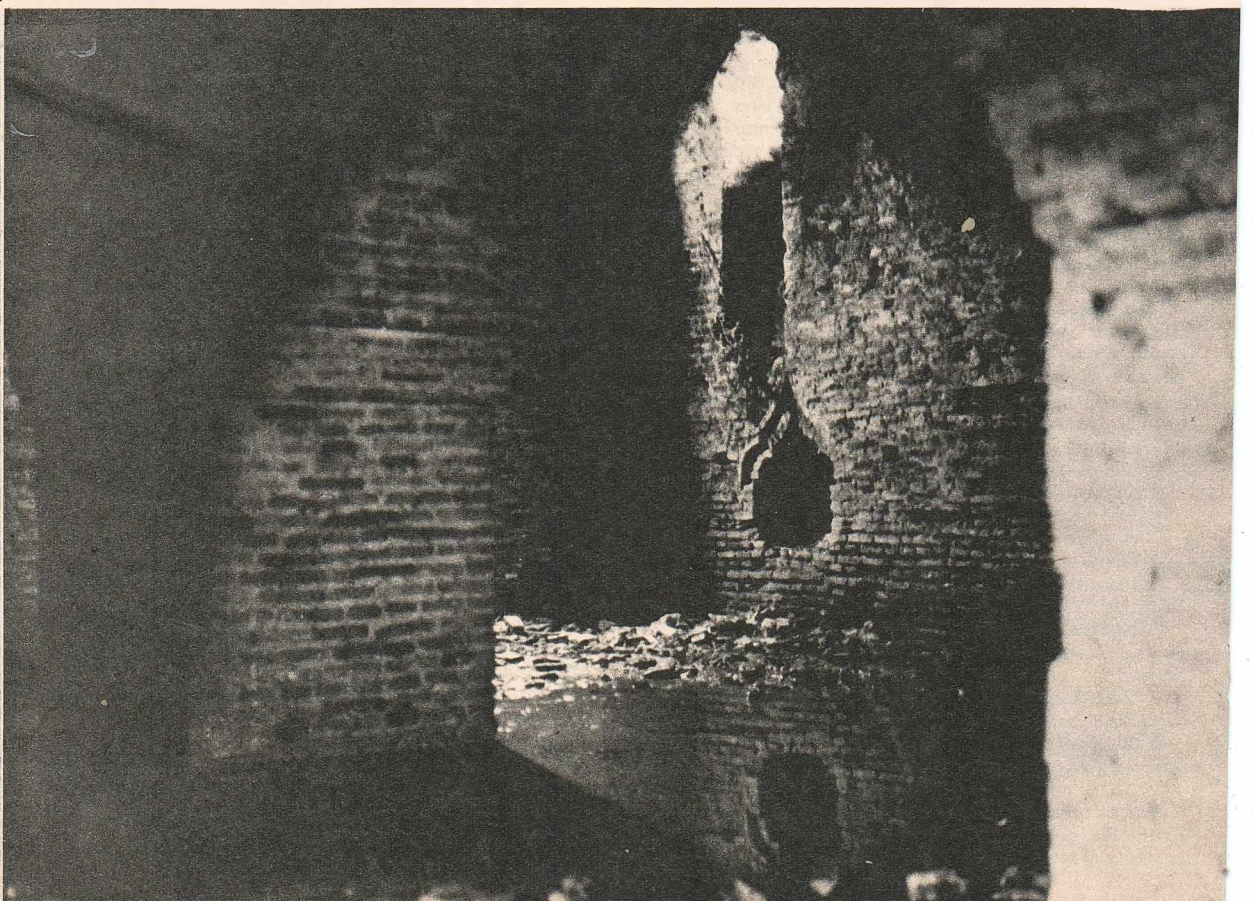
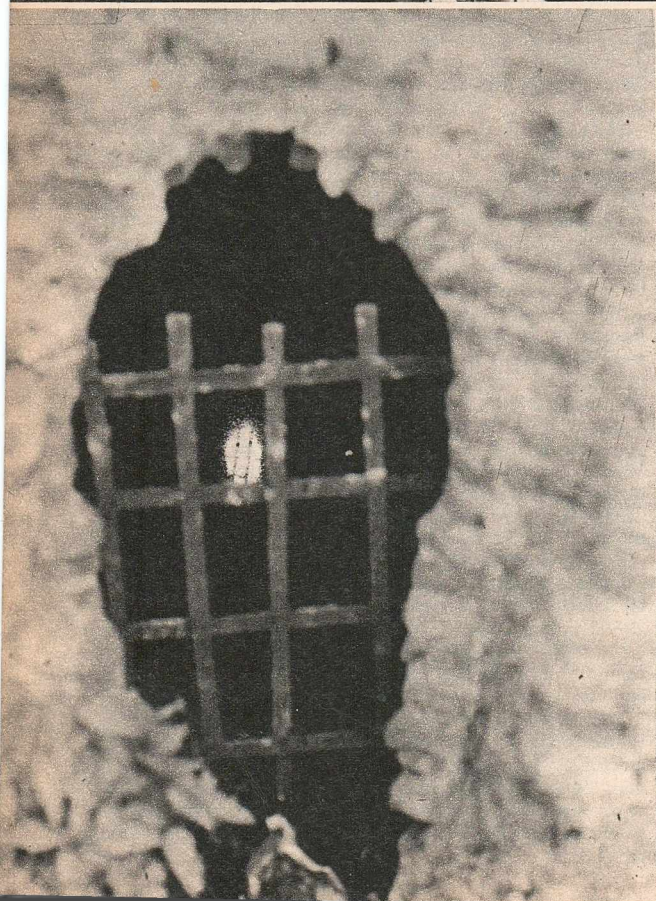

«flacăra» — martor ocular

«Ias vouă moștenire»

de Dorin TUDORAN

«flacăra» – martor ocular

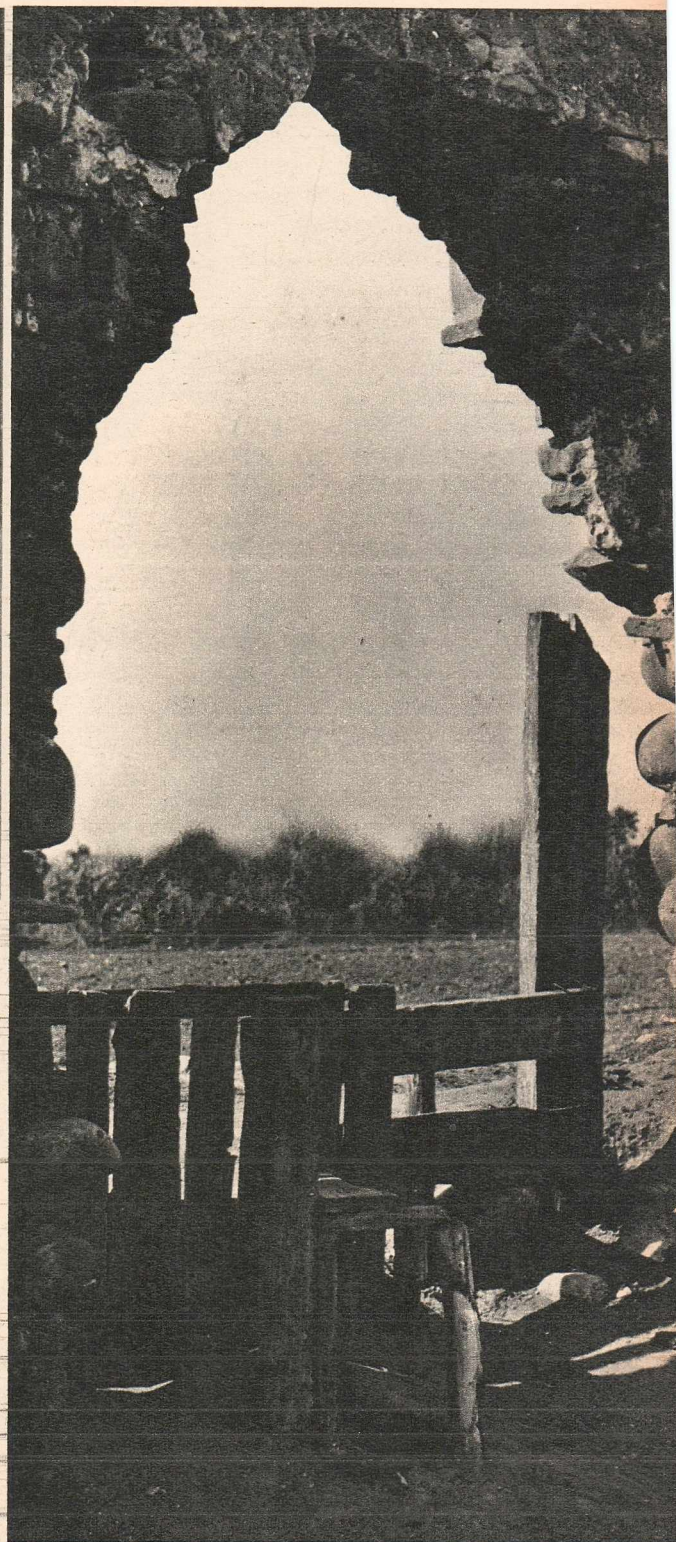
Fosta reședință a poezilor Văcărești! Din motive greu de înțeles, consătenii lui Ienăchiță, Alecu, Nicolaie și Iancu Văcărescu țin cu tot dinadinsul să ștergă orice urmă care ar putea aminti că aici, la Văcărești, la zece kilometri de Curtea domnească a Tîrgoviștei, a existat un conac în care au lucrat și s-au odihnit unii dintre cei dintîi poeți români, ctitori ai limbii românești. Nici cea mai otrăvită dinamită n-ar fi putut lăsa răni mai rele decît cele făcute de nepăsarea și nerecunoștința unora dintre cetățenii de la Văcărești. Pe locul unde altădată fusese una din prețioasele biblioteci ale Țării Românești, astăzi se află o grămadă de gunoaie răscolită de găini. Pentru încăpăținarea de a mai supraviețui, temeliei pavilionului central i s-a încredințat paza recoltei de porumb a anului trecut. Fiindcă nu s-a dărîmat încă, deși a văzut cum au fost tăiați castanii din jurul său, capela a fost amenajată de «gospodarii» din Văcărești în dormitor destinat oilor mai de seamă ale satului. Pe vreme mai rea își găsesc adăpost aici, printre capiteluri prăbușite, cîinii ori caii dimprejur. Înfațișîndu-se la suprafață, nu din vina lor; drept grote

respingătoare, camerele subterane ale corpurilor auxiliare mai păstrează acolo, dedesubt, o speranță tainică de supraviețuire. Zidăria, de o valoare excepțională, se luptă cu apa care o inundă și cu indiferența oamenilor. Multe din casele de azi ale Văcăreștilui au zidurile ridicate din cărămidă furată de la conac. Îmi închipui că, dacă mai sînt încă oameni, proprietarii acestor case aud noaptea cum tremură de plîns acești pereți.

Și pentru a nu-i lăsa pe conjuđeșenii lor din Văcărești să monopolizeze forța nimicitoare a indiferenței, oamenii din Doicești au făcut tot ce le-a stat în putință pentru ca din conacul lui Brîncoveanu, la Doicești, să nu mai rămînă decît niște ziduri supuse oricărui capriciu personal ori colectiv.

Cineva trebuie să le amintească oamenilor din Văcărești și Doicești, organelor locale, că vocația acestui popor a fost dintotdeauna cea a ctitorilor și nu cea a distrugerii.

Fotografii de
Radu CONSTANTINESCU

PICTURA LUI ION GRIGORE

spații ale meditației

Limbajul plastic al lui Ion Grigore e bazat pe nuanțe, pe vibrația emoției, pe o anume stare interioară, în limbajul său viziunea, uneori de prospețimi patriarhale, se asociază profund cu starea meditativă. Iată câteva caracterizări posibile ale picturii lui Ion Grigore. Dincolo de ele însă realitatea pinzelor îl impune pe acest tânăr pictor ca pe un creator de inefabile lumi sufletești. Am putea vorbi, în cazul lucrărilor sale, și de realism. De un realism autentic, de viziune, conceput ca o problemă de orientare spre existență, legat intim de substanța operei de artă și nu ca de o problemă a formelor. Căci nu pură descriere a învelișului faptic, nu stricta asemănare, ci faptul, fundamental, al orientării în forme cât mai armonioase spre viață pare a reprezenta firul comun și călăuzitor al viziunii sale. Disponibilitatea interioară de a percepe exact realitatea vie, capacitatea de a păstra neconținut contactul cu ea, de a «vedea» și descoperi structurile profunde ale realității dincolo de fapta exterioră ar putea fi, de asemeni, evocate.

Asistăm însă în același timp nu numai la un cult al concretului, al formelor și materiei, ci și la interferarea semnificativă a detaliilor care se transformă astfel în semne

cu sensuri generalizatoare. Stăpinită de o tăcere albastră, imaginea satului acoperit de zăpadă își ordonează parcă, în interiorul său, întreaga existență. Evenimentul figurat al «Jocului de copii» se petrece într-un spațiu modificat de fantezia artistului, ce aruncă largi punți și imaginației privitorului; «Așteptare» — investită cu caracterele permanenței — este parcă o mărturie a existenței istorice și transitorice; «Răscruce» devine prilej de sugerare a unui spațiu geografic și istoric de neconfundat.

Pictura lui Ion Grigore, deși îndelung și rafinat elaborată, lasă totuși loc liber unor reacții și interpretări posibile care însoțesc fiecare scenă. Imaginea are, în fiecare din aceste cazuri, capacitatea de a stârni fantezia și emoția celui aflat în fața tabloului, a receptorului, care devine capabil să înțeleagă nu numai faptul pictural în sine, ci și intențiile, direcțiile în care el se poate desfășura. Spațiile libere, spații ale meditației, ale reflecției, bine dozate și gândite, dobîndesc parcă o asemenea funcție. Profund ancorată în realitatea istorică și culturală românească, arta lui Ion Grigore încearcă recompunerea unei atmosfere sufletești care să le transforme într-o individualitate cu

sensuri bine definite. Filiația adîncă și continuarea pe planuri superioare a artei străvechilor meșteri zugrăvi este o evidență. Ar putea fi invocată aici copilăria petrecută de Ion Grigore în împrejurimile Sucevei, prezența dominatoare a străvechilor monumente de artă și, implicit, legătura structurală cu acestea. O legătură în cadrul căreia o mare libertate interioară față de vechile forme ajută, contribuind masiv la exprimarea sensului, la afirmarea unei poziții spirituale față de lume.

Stilul exact, fără pedanterie, — reflex al faptului că Ion Grigore este absolvent al secției de artă monumentală a Institutului de arte plastice și că își desfășoară activitatea ca asistent în cadrul aceleiași secții, — imprimă acel aer de siguranță pe care îl conferă deprinderea lucrului întreprins cu regularitate. Grija pentru finisarea fiecărei lucrări, acuratețea în realizare este dusă pînă la o surprinzătoare perfecțiune tehnică a limbajului. Perfecțiune impusă și pe deplin corespunzătoare stilului, apanaj al experienței care știe să topească asperitățile efortului în fluidul pur al emoției.

Marina PREUTU

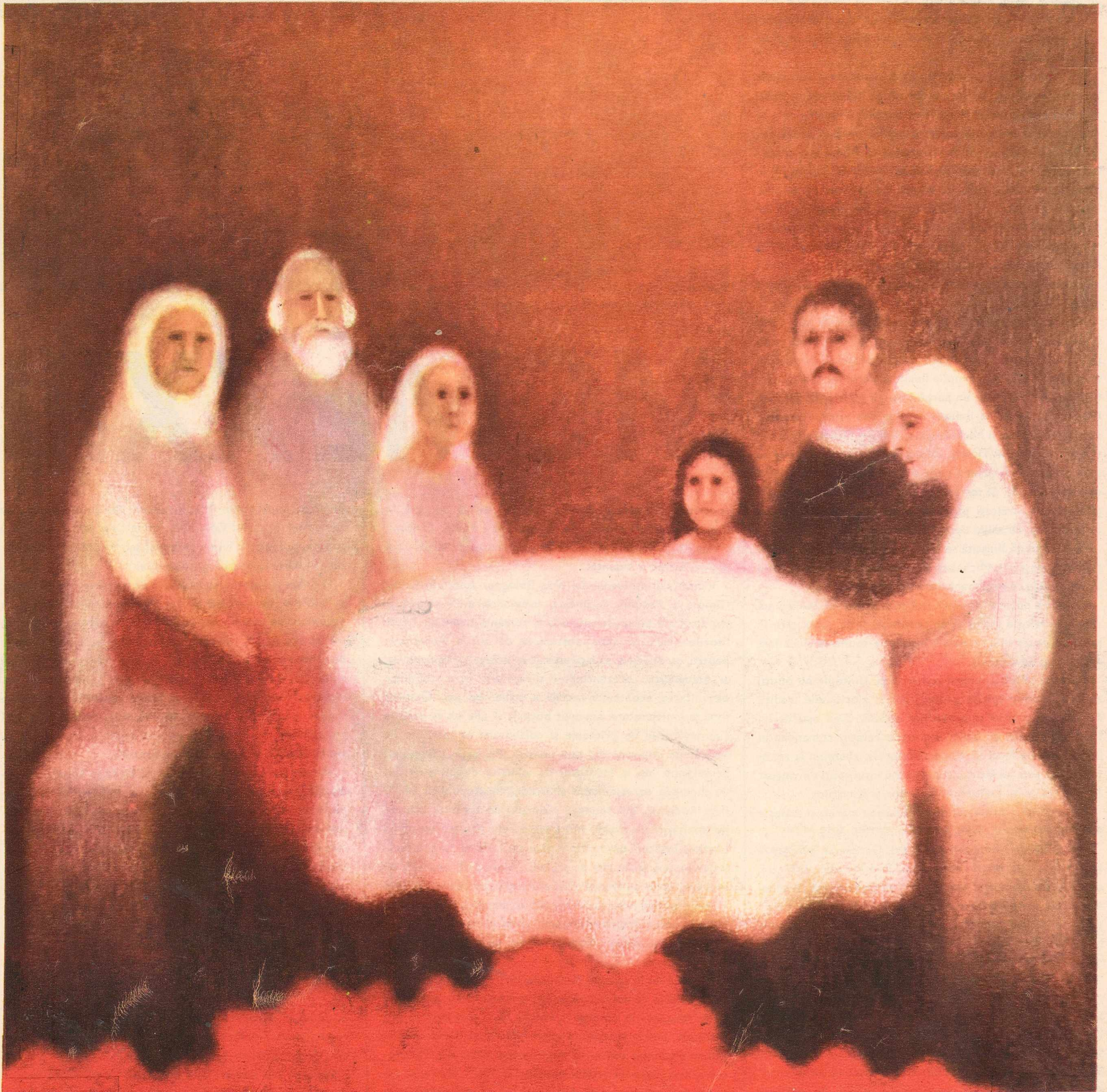
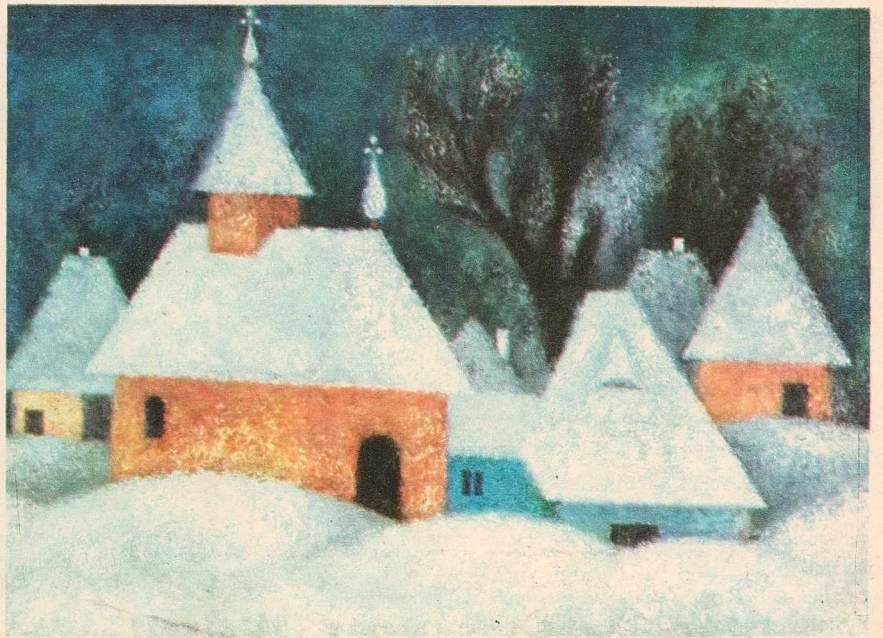
«TOAMNA»

«RĂSCRUC»

«IARNA»

«AȘTEPTARE»

ITALIA - SAN MARINO

Nu aş putea spune că nu cunosc Italia.

De la poalele Alpilor și pînă la vîrfurile cizmei peninsulei, apoi mai departe, sub cerul de cleștar al Mediteranei, în înșorita Siciliei, am străbătut, de-a lungul anilor, drumurile ei care nu toate duc la Roma, precum grăiește zicala.

Nu aş putea spune că nu cunosc ceea ce milenii de istorie, de artă și frumos au implantat pe pămîntul italian cu o generozitate greu de întîlnit în oricare punct cardinal al lumii.

Și totuși, aş putea spune că ar fi un act temerar din parte-mi de a încerca să descopăr și să descriu locuri care au inspirat pagini nemuritoare lui Goethe, Gogol și Byron, fără a mai vorbi de nenumărații călători din rîndul oamenilor de cultură din timpuri mai îndepărtate sau apropiate zilelor noastre.

Îmi asum deci un mare risc în căutarea de a surprinde fragmentar chipul de ieri și de azi al Italiei, de a așeza, asemenea pietricelelor ce compun mozaicul, imagini care să dea conturul unor meleaguri devenite un bun universal.

Dacă nu mă înșel, Plutarh spunea că Roma e o ancoră nemișcată care oprește și fixează lucrurile omenești în mijlocul virtuții care le poartă. La vremea respectivă, ilustrul gînditor nu putea anticipa că inestimabilele comori ale antichității le vor fi adăugate cele ale Renașterii și mai apoi ale epocii moderne. Tocmai de aceea poate că astăzi, acum, ar fi mai nimerit să se spună că nu numai «Cetatea eternă» oprește și fixează lucrurile omenești, ci Italia însăși.

Am văzut Florența în diferite anotimpuri. Și sub cerul acelei toamne de cataclism, cînd liniștitul de obicei Arno și-a prăvălit apele pustiitoare asupra orașului, provocînd distrugerii, dar și sub erupția floricolă a crinilor și a trandafirilor care îi dăruiau un surplus de gingășie și de farmec. Puține sînt așezările italiene care se pot mîndri cu atîția vestiți fii. Giotto și Michelangelo, Galileo Galilei și Rossini și acel nemuritor Dante, «ultimul poet al evului mediu și în același timp primul poet al epocii moderne», cum îl definește Engels. Și tot puține sînt așezările italiene unde, călător fiind, trăiești puternic senzația că te afli într-un uriaș muzeu, cu sălile deschise pretutindeni.

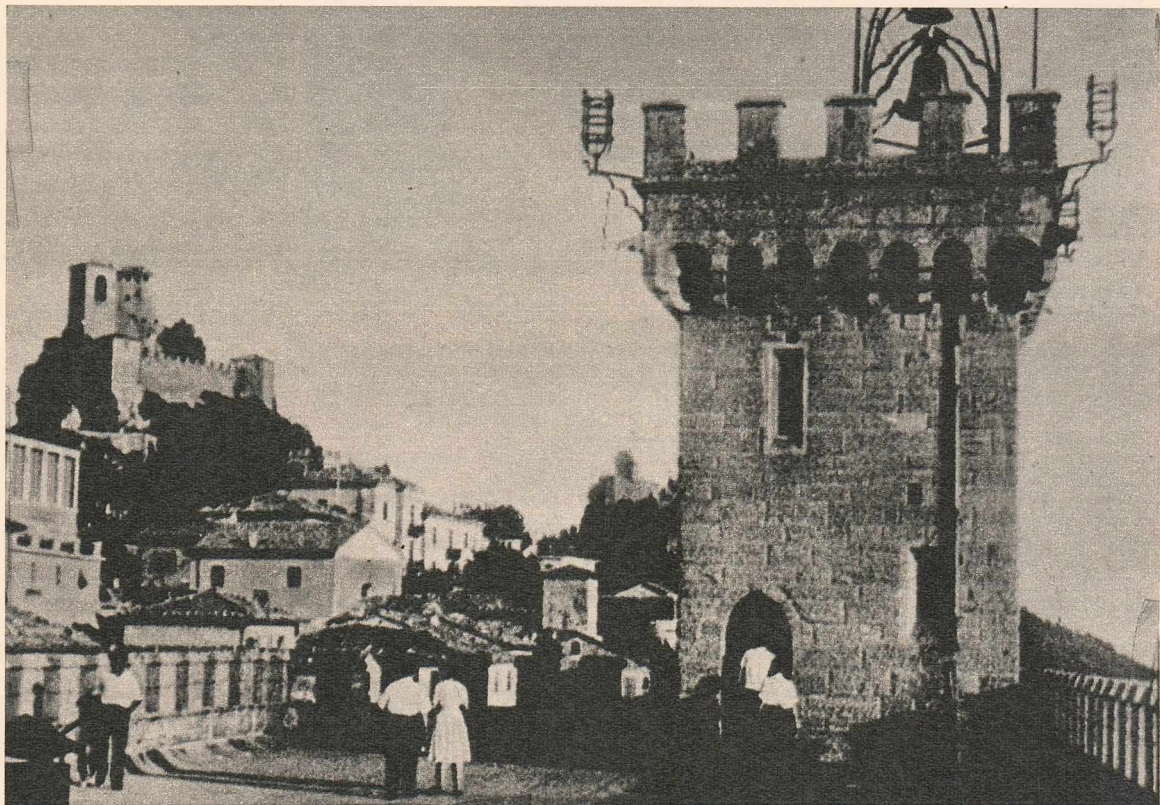
Pe o străduță liniștită se află o casă modestă. Aici a trăit titanul Renașterii, Michelangelo. Mobilierul, frescele, totul evocă simplu, emoționant, omul și opera sa.

În lumina dulce a înserării, în Piazza Signoriei, caldarîmul este acoperit de stolurile de porumbei și de copiii care se joacă pe piatra unde o veche inscripție spune că aici a fost ars pe rug Savonarola.

Demn și mîndru, orașul conservă cu sfințenie nu numai amintirile unor spirite geniale, dar și glorioasele tradiții de luptă împotriva invadatorilor străini. Cînd oștirile lui Carol al VIII-lea au ajuns la porțile cetății, comandantul florentinilor a făcut să răsune clopotele, chemînd la rezistență. Așa cum au făcut-o și partizanii insurgenți din august 1944, dînd grele lovituri hitleriștilor și fasciștilor.

Florența nu s-a refugiat în trecutul său măreț, ci trăiește din plin prezentul, avînd privirile ațintite spre viitor.

Privită de sus, de pe Monte Moro, Genova se înfățișează privirilor ca un imens amfiteatru. Palatele sale străvechi, umbrite de coroanele palmierilor, se învecinează cu siluetele suple ale blocurilor moderne, ciudate flori de beton plantate în roca muntelui. Undeva, pe țărmul Mediteranei, a văzut lumina zilei Cristofor Columb. Aproape de Piața Dante, într-o casuță modestă, și-a petrecut copilăria marele genovez căruia bogăția cetății i-au refuzat banii pentru temerara sa călătorie care avea să ducă la descoperirea Americii. Din Genua Superba, incendiată de dogii Veneției, au pornit și cei o mie de garibaldieni spre înșorita Siciliei. Orașul, cu impetuoasa sa dezvoltare economică, impusă într-un fel și de posibilitatea transportului maritim prin portul în continuă modernizare, a avut de rezolvat și greaua problemă a traficului intern. Iată de ce a și fost

San Marino. Castelul de pe culmea Muntelui Titan.

MCMLXXIII

construită o șosea suspendată pe 210 piloni de oțel, la 6 m înălțime. O anticipație a viitorului? Poate. Oricum, o replică a prezentului, o mărturie a capacităților unui popor harnic și talentat.

Vizitatorul străvechiului oraș Bologna, așezat în fertila Cimpie a Padului, întîlnește, asemenea unui arheolog, mărturiile ale perioadei etrusce și romane, urme ale năvălitorilor barbari, apoi moștenirea de aur a Renașterii, pentru ca, deodată, să facă un salt în istorie — anii aceștia, ai actualității, prezentîndu-i o așezare care definește dezvoltarea economico-socială a Italiei de azi. Oaspete fiind la Universitate, am avut bucuria să aflu cît de strînse sînt legăturile de prietenie și colaborare cu institute de învățămînt superior din țara noastră. Profesorul Giovanni Semeranno de la Institutul de chimie, distins cu titlul de membru corespondent al Academiei Republicii Socialiste România, îmi spunea: «Dincolo de trecutul comun, de afinitățile de limbă, între popoarele noastre există în prezent legături pe multiple planuri, care fac ca prietenia italo-română să fie atît de trainică. Sînt toate motivele să credem într-o strălucită afirmare a acestor raporturi și în viitor». Într-adevăr, ele se vor afirma strălucit și vor căpăta cadente noi, dimensiuni noi, prin vizita pe care o va face în Italia conducătorul României socialiste, președintele Nicolae Ceaușescu.

Pornind de la spusele distinsului om de știință, mă simt dator să arăt că noi, românii, aflăm mărturiile ale prieteniei și ale relațiilor în timpuri străvechi, că ștafeta istoriei le-a transmis peste veacuri. Despre Roma și Columna lui Traian s-au scris tomuri întregi. Poetul Cicerone Theodorescu arată într-un articol publicat în 1967: «Nu știu de altfel dacă, dintre românii care călătoriră pe țărmii tirenieni în august, acum cînd s-au împlinit 1 850 de ani de la

moartea împăratului Traian, nu i-a dat cuiva prin minte să depună la soclul Columnei, unde i s-a adăpostit cîndva cenușa, o floare în nume personal sau o coroană de pomeneire în numele nostru al tuturor».

O floare am așezat, într-o seară de mai, departe de Roma, la Palermo, oprindu-mă în fața plăcii comemorative prinse pe un zid de casă veche, acolo unde, în fostul hotel de pe via Butera nr.12, marele nostru Bălcescu, exilat departe de țărmul natal după înăbușirea de către reacțiunea română a revoluției de la 1848, a închis ochii cu gîndul la țara sa, la poporul său, pe care îl dorea liber, trăind într-o Românie independentă. Nu departe, în parcul cu magnolii se află și bustul de marmură al revoluționarului pașoptist, într-o simbolică vecinătate cu al lui Garibaldi.

Un alt mare român, mă refer la George Enescu, își are marcată și el prezența pe pămîntul italian, tot printr-o placă comemorativă așezată la Siena, pe via Lizza la nr. 13. «În această casă a trăit între anii 1950 și 1954 marele muzician român George Enescu, profesor la Academia Chigiană». Unul dintre elevii săi, pianistul Gianbattista, îmi spunea: «Îmi aduc aminte că de multe ori, la sfîrșitul orelor, neuitatul maestru ne povestea despre țara sa, despre frumusețea locurilor natale pe care le iubea nespuse de mult. Ne vorbea cu căldură despre poporul în mijlocul căruia s-a născut și care i-a dăruit izvorul inspirației».

*

...În nord-estul Peninsulei Italice, la hotarul a două provincii, istoria a hărăzit existența celei mai vechi și totodată mai mici republici: San Marino.

Legendă sau adevăr, cine poate ști, se afirmă că la sfîrșitul secolului al III-lea, tăietorul în piatră Marino s-a refugiat împreună cu o mîna de oameni pe înălțimea Muntelui

Titan, inaccesibilă legiunilor romane, acolo a construit cea dintâi clădire a viitoarei așezări, care își datează existența din anul de grație 301.

Doar 61 de kilometri pătrați cuprinde teritoriul miciei republici și numai 5 000 de locuitori are capitala sa, dar nu prin dimensiuni geografice și număr de suflete se impune un popor. Ci prin tăria sa morală, prin credința de fier în idealurile libertății, prin hărnicia și truda sa, prin voința de a trăi în pace.

La borna de hotar ce o desparte de Italia, Republica San Marino își definește crezul prin inscripția «Libertas perpetua», și în numele acestui ideal trăiesc și muncesc de peste 16 secole sanmarinezii. Le calcă pragul țării mai bine de două milioane și jumătate de turiști de pe toate continentele. Iar ei, cei 20 000 de cetățeni, sînt bucuroși să le vorbească despre trecut, să le ofere imaginile proaspete ale prezentului, pe care ei și-l clădesc cu tenacitate și mîndrie. Industria turistică și hotelieră, filatelia ei, vestită în întreaga lume, producția de textile și artizanală, agricultura în plină dezvoltare conferă minusculei republici caracterul de stat modern. Și ceea ce este și mai important, în concertul națiunilor lumii San Marino își face auzit glasul chemînd la colaborare pe baza egalității în drepturi și avantajului reciproc, la pace și înțelegere.

În acest spirit constatăm cu satisfacție că se dezvoltă fructuos și relațiile dintre țările și popoarele noastre. Iar vizita pe care o va face la San Marino președintele Consiliului de Stat, Nicolae Ceaușescu, va reprezenta un eveniment istoric, va conduce la dezvoltarea în continuare a raporturilor de prietenie reciprocă.

Ion MĂRGINEANU

Milano și monumentalul său Dom.

Celebra Piața a Spaniei din Roma.

confruntări familiale

Vărul meu Mircea, în aceste ceasuri tirzii ale vieții noastre, mi-a rămas ruda cea mai apropiată, singurul meu văr primar: mamele noastre erau surori. Ne vedem însă foarte rar. Magistrat pensionar (a fost consilier la Curtea de apel), locuiește în Oradea, unde nu l-am vizitat niciodată; el însuși vine foarte rar în București, orașul studiilor sale juridice. De la alt colț de țară, îmi scrie arar, iar eu, «schreibfaul», cum spun nemții, îi răspund fără regularitate. Asta nu ne împiedică să ținem foarte mult unul la altul, ca unui care ne-am înțeles totdeauna, nu ne-am certat niciodată și păstrăm amintiri plăcute din copilăria petrecută laolaltă în casa din str. Decebal, a cărei grădină minunată m-am încercat s-o evoc. A fost și el orfan de tată din fragedă vîrstă, dar a găsit compensație în calda dragoste pe care i-au arătat-o «mama Tity» și, mai apoi, soțul de-al doilea al mamei sale, Vasile Călinescu, judecător de instrucție la Tribunalul din Turmu Severin, iar în anul 1919 sau 1920, mutat și avansat consilier la Curtea de apel din Timișoara. N-aș spune că Mircea a fost un copil răsfățat, în felul în care erau cocoloșite odraslele familiilor burgheze înaintea întîiului război mondial. Mama lui știa însă și să-l îngrijească și să-l crească bine, cu o blîndă autoritate, care este poate secretul celei mai bune pedagogii familiale. Mircea a moștenit de la tatăl său frumusețea, dar a fost ferit de irepresibilele înclinări către teatru. În colaborare cu Vasile Toneanu, Aristide Marinescu scrisese comedia de succes «Tudorache Sucitu», care a ținut afișul Teatrului Național din București în cinci stagiuni consecutive (din 1899—1900, pînă în 1903—1904) și a fost reluată la rare intervale. Dealtfel, Aristide Marinescu urmasa Conservatorului de artă dramatică și dorea să se facă actor, înainte de a se decide să urmeze dreptul și să intre în magistratură. A fost un om interesant, pe care l-am văzut prea puțin și cînd eram prea mic, ca să păstrez despre el amintiri mai precise, în afară de admirația pe care mi-o impuneau trăsăturile lui virile de brunet focos și ținuta sa mîndră.

Cu Mircea m-am înțeles foarte bine, pentru că era un copil așezat și un camarad de joacă plăcut. N-am fost nici o clipă gelos pe faptul că se bucura de îngrijirile unei mame excelente, a cărei bunătate se revărsa și asupra-mi. Nu s-a reeditat așadar gelozia mea acută, din anii copilăriei, față de preferința pe care o arăta mama întîiului ei născut. De aceea am fost deunăzi adînc mișcat, citind scrisoarea lui Mircea cu data de 23 aprilie, prin care îmi împărțea impresiile sale de lectură. Am simțit o emoție puternică, mai ales la citirea acestor rînduri din care se desprinde sensibilitatea lui deosebită, pînă a se și învinui pe nedrept. Să nu se supere că reproduc acele rînduri strict intime, dar o fac tocmai pentru a-i da o dezmințire cît mai răspicată. Citez:

«Chiar pentru mine amintirile (*Memoriile mele!*) dezvăluie o sensibilitate pe care nu am sesizat-o».

Cine pe cine îl poate intui integral? Și mai departe:

«Poate din această cauză am avut de multe ori o comportare pentru care trebuie să te rog acum să mă ierți».

A avut, dragul de el, cea mai bună comportare, și scrupulele sale, total neîntemeiate, îmi dezvăluie gingașia lui sufletească, de care nu m-am îndoit niciodată, fără să-i pot sonda însă adîncimea.

Cerindu-și iertare pentru vini imaginare, bunul meu văr face o reflecție foarte întemeiată despre limitele comunicabilității de la om la om, ba chiar de la rudă la rudă apropiată.

«Trăiești lîngă cineva atîta timp fără să-i cunoști frămîntările, gîndurile, emoțiile. Dar-mite atunci cînd ești copil sau adolescent».

Așa este, Mircea s-a ridicat cu această constatare la nivelul moralistilor, în sensul galic al cuvîntului, adică al cunoscătorilor sufletului omenesc.

Nu e vina lui Mircea că n-a simțit zbulciul lăuntric al celui ce-și merita epitetul

Student la 19 ani.

Mircea Marinescu la vîrsta de 14 ani.

Desen de Șerban CIOCULESCU

de «ipocrit», dacă prin ipocrizie se poate înțelege nu numai o blamabilă fățarnicie, în scopul de a înșela și de a profita, ci și stăpînirea de sine, din mîndrie și din dorința de a nu da satisfacție nici celei ce chinuia, nici celor mai mulți, indiferenți. Așa cum nu m-am plîns decît într-un tîrziu bunicului meu, cînd m-a luat la interogatoriu, m-am ținut bine și față de ceilalți ai casei, ca să nu par slab sufletește, așa cum eram la trup și cum am rămas multă vreme. Nu vream, într-un cuvînt, să fiu compătimit.

Poate și sub influența unor teorii filozoficești, Caragiale a ilustrat necomunicabilitatea (în sensul adînc al noțiunii) ca o monadologie, comparînd pe oameni cu astrele care nu se întîlnesc niciodată, în ordonanța marelui cosmos. Mai paradoxal decît înaintașul său, Eugen Ionescu pretinde că imposibilitatea comunicării nu e de ordin social, exterior, ci de natură interioară, fiecare ins neînțelegîndu-se nici pe sine, învrăjbit fiind cu el însuși și incheindu-și existența fără a-și fi găsit cifra interior.

Încerc să văd limpede în mine și să-mi privesc trecutul cu franchețe, reprimîndu-mi pe cît cu putință scăpările inevitabile ale sensibleriei sau ale sentimentalismului zgomotos și exaltat (acea «Schwärmerei», specific germană).

Mircea nu e de aceeași părere. El ar dori să dau curs liber sentimentelor înăbușite:

«După mine, spune el, nu trebuie să te ferești de viață, de sensibilitate, de duioșie, care e cea mai indicată cînd sînt evocate amintirile copilăriei. Mîntea, spiritul critic nu trebuie să aibă cuvînt, trebuie să vorbească numai inima».

Mai departe, el ar fi dorit ca scriind despre bunica mea să fi eliminat «toate amintirile urite» și-mi rememorează dictonul latin «De mortuis nil nisi bene», sau «să fi accentuat numai pitorescul persoanei». Fără a fi impiu, cum constatase N. Iorga, scriind prea binevoitor despre *Viața lui I.L. Caragiale*, dar dezaprobînd privirea prea indiscretă uneori asupra slăbiciunilor lui de caracter, prefer să trec a fi astfel decît să mitocosesc imaginile și să ocolesc adevărul.

Vreau să-l elogiez aci pe Mircea pentru memoria lui, care-i trezește interesante amintiri despre ultimele săptămîni de viață ale bunicii, dictîndu-i în prealabil meritate cuvinte de laudă:

«Eu unul nu-i păstrez decît amintirea firii ei aprige, vrednicia cu care ducea toată gospodăria, suferințele ei din ultimele ei clipe, hazul pe care-l făcea pe patul suferinței cînd îi ofeream spre vînzare un medalion de argint cu chipul lui Napoleon, pe care după cîteva zile i-l furam și veneam la ea să-l dau în gaj pentru cîteva lei, pe care îi da, după tocmeală asupra prețului».

Suferința, așa cum observasem și eu, o umanizase pînă la urmă și — repet — ea a încetat din viață lăsîndu-mă împăcat. Dacă însă am ținut să amintesc de caznele herculeene (păstrînd proporțiile!) la care-mi supunea forțele atît de fragile, am făcut-o mai ales ca să ilustrez latura lor, indirect pozitivă, prin galvanizarea caracterului meu, altfel poate expus șovăielilor.

Să fi fost însă goanga, cum crede Mircea, «mai frumoasă ca fiucele ei»? Mai frumoasă ca mama? Nu cred. Avea o frumusețe comună. Îmi pare rău că nu găsesc în păstrarea mea nici una din fotografiile ei de tinerețe. Trebuie să recunosc însă că natura o înzestrase bine: la șizeci și patru de ani avea toți dinții în gură, părul, negru corb și acea «splendor oculi» care se stinge odată cu tinerețea sau maturitatea. Cît despre dinamismul ei, era ca o vijelie, cînd încă nu se ivise alt sorb, mai mare, ca s-o înghită, ca un mealstrom: cancerul.

Dar ca să fiu «en carte» cu vărul meu Mircea, căruia mă țin să-i răspund înainte de apariția acestor rînduri, primească și el rugămîntea să mă ierte dacă l-am supărat în trecut, precum și pentru divulgarea unor părți prea intime din scrisoarea lui strict personală. Ca în copilărie, așadar: «Pardon, nu mai fac!»

DE LA CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU EDUCAȚIE FIZICĂ ȘI SPORT

Referitor la scrisoarea dv. nr. 71/1973 prin care ne solicitați părerea în legătură cu problemele semnalate în articolul «Intransigență morală», apărut în nr. 16/1973 al revistei «Flacăra», semnat de Constantin Tească, vă comunicăm următoarele:

Consiliul Național pentru Educație Fizică și Sport se declară de acord și chiar a solicitat exprimarea în presă a unor opinii și propuneri menite să contribuie la bunul mers al activității sportive. În ceea ce privește activitatea fotbalistică ne-ar bucura dacă și alți tehnicieni, conducători de cluburi sportive, jucători, și-ar exprima părerea și ar face propuneri pentru o mai eficientă organizare și desfășurare a acestei activități.

Reținem ca întemeiate o parte din criticile menționate în articol, cum ar fi cele referitoare la activitatea Comitetului federal, lipsa de fermitate a Biroului federal în luarea unor măsuri, consecvența în reglementarea relațiilor dintre cluburi, antrenori și jucători.

În același timp, nu se pot accepta o serie de afirmații ale antrenorului Constantin Tească, membru al Comitetului federal, prin care apreciem că dezinformează opinia publică. Astfel:

— În articol sunt strecurate unele idei care, într-un mod deghizat, pledează pentru acceptarea profesionalismului în fotbalul românesc, idei care contravin principiilor de viață și de muncă din societatea noastră «...se impune ca prin noua formă de organizare a cluburilor să se introducă obligativitatea unor relații clare între om și unitatea productivă. Numai așa va readuce în activitate morală și moralitatea, principialitatea, munca temeinică și constructivă, crearea climatului care să dezvolte dragostea pentru culorile clubului, pentru jocul de fotbal, responsabilitatea pentru propria-i producție».

— Autorul articolului afirmă, de asemenea, că federația «se ocupă numai de vârful piramidei» (a se citi echipa națională) trecând însă cu vederea activitatea celor 46 centre de copii și juniori finanțate și îndrumate de federație, cele 51 secții de fotbal din școlile sportive, școlile generale și liceele cu program de educație fizică, preocuparea pentru crearea unor cluburi sportive de fotbal, cele peste 2.000 de echipe participante în Cupa României etc.

— O altă serie de afirmații vizează activitatea celor care lucrează în acest domeniu, autorul adresându-se cu expresii jignitoare «oameni care au apărut de cele mai multe ori ca ciupercile după ploaie, oameni care au crezut în farmecul funcției și nu în esența jocului de fotbal» sau «o comisie de octogenari». Credem că acești oameni, care în majoritate lucrează în mod voluntar, cu pasiune și răspundere, nu pot fi catalogați în public cu asemenea expresii.

Convinsi că fotbalul preocupă în foarte mare măsură opinia publică, considerăm necesar ca toți cei care doresc să participe la îmbunătățirea acestei activități să-și exprime părerea în mod foarte avizat, abordând în principal aspectele majore și făcând propuneri care se pot aplica în contextul general de organizare a mișcării de educație fizică și sport din țara noastră.

Ne exprimăm speranța că și pe viitor revista «Flacăra» va publica materiale care să exprime opinii și propuneri menite să contribuie la perfecționarea continuă a activității sportive.

prim-vicepreședinte
general locotenent Marin Dragnea

O CRITICĂ LA ADRESA REVISTEI NOASTRE

Privind coperta a II-a a revistei «Flacăra», apărută în 5.V.1973, am văzut cu surpriză fotografia unui grup muzical care «gravitează» pe o lucrare de artă plastică.

Sculptura în cauză este o lucrare de autor, iar felul cum i-au fost exploitate posibilitățile de etalare mă face să ajung la meditații nu tocmai vesele cu privire la felul cum se înțelege, uneori, rubedenia dintre arte...

Gabriela Manole Adoc
sculptoriță
București, str. Pitar Moș nr. 25

VĂ AȘTEPTĂM, TUDOR GHEORGHE

Am citit articolul apărut în revista «Flacăra» închinat talentatului mesager al artei noastre poetice, Tudor Gheorghe, adevărat Barbu Lăutarul al zilelor noastre.

Dacă m-au bucurat succesele pe care le-a obținut și pe care le-ați enumerat, am fost profund indignat de faptul că acestui actor, trubadur, poet nu îi sunt asigurate condiții propice pentru a-și putea desfășura spectacolele. M-au intristat cuvintele lui Tudor Gheorghe: «Nu am unde cânta. Nu am cui cânta». Sint

sigur că ele reflectă un adevăr mai puțin plăcut, dar nu cred că poate fi generalizat. Dacă în Capitală publicul este saturat de spectacole și întâmpină de multe ori cu răceală manifestări de artă autentică, cum sint cele ale lui Tudor Gheorghe, în țară sint sute, mii de tineri și nu numai tineri, care l-ar primi cu bucurie în mijlocul lor pe acest artist. Cred că A.R.I.A. ar putea înlesni efectuarea unui turneu în țară al lui Tudor Gheorghe. Baia Mare este unul din multele orașe în care Tudor Gheorghe ar fi primit cu căldură. Dispunem de o sală de spectacole (a casei de cultură) frumoasă, în care cîntecul lui Tudor Gheorghe este așteptat.

Desigur, pentru realizarea acestei dorințe este nevoie de puțin interes și bunăvoință din partea celor ce se ocupă cu aceste probleme.

Rămîn în speranța că dorința mea, și nu numai a mea (!), se va împlini.

Virgil Pop, elev
Baia-Mare
str. M. Eminescu nr. 22

SE APROBĂ, DAR N-AVEM LOCURI

În societatea noastră socialistă, cînd grija față de om, față de ridicarea nivelului de trai constituie țelul suprem al politicii unui întreg popor, este destul de greu de conceput cazul care m-a determinat să vă scriu. M-a impresionat drama, fiindcă e o dramă, a copilului despre care vreau să vă vorbesc.

Se numește lojă Ioan, are 15 ani și locuiește în comuna Mănești, satul Ungureni, județul Dimbovița. Părinții lui s-au despărțit de mult, iar el a rămas în grija bunicii, o femeie bolnavă și fără posibilități materiale care să-i permită a-i asigura un nivel de viață acceptabil. În afară de acestea, băiatul suferă de niște deficiențe mintale destul de grave.

Bunica acestuia, lojă Elisabeta, s-a adresat în nenumărate rînduri forurilor competente cu rugămintea de a fi primit nepotul ei într-o școală pentru deficienți mintali, care i-ar fi asigurat nu numai un loc de trai și de muncă, dar l-ar fi ajutat probabil și în formarea unei profesii, pentru că se pune bineînțeles întrebarea: ce va face lojă Ioan în viitor?

La 17 august 1971, o comisie a Consiliului popular al județului Dimbovița hotărăște ca minorul lojă Ioan să fie internat în școala pentru deficienți parțial recuperabili.

Dar de aici, toate drumurile au rămas închise pentru lojă Ioan.

Casa de copii școlari Tîrgoviște răspunde că s-a aprobat intrarea într-o școală ajutoare, dar nu sint locuri. Același răspuns îl dă și școala ajutoare școlară.

Inspectoratul școlar județean Dimbovița, prin adresa nr. 2818, că «nu s-a aprobat cererea prin care solicitați înscrierea fiului (?) dumneavoastră la ajutorare întrucît nu avem locuri».

Ciudat, dar toate aceste adrese poartă mențiunea... «se va avea în vedere»...

Dar oare cum se va avea în vedere? Sintem în 1973 și lojă Ioan continuă să rămînă neajutat. Oare cei care trebuiau să hotărască soarta acestui băiat nu s-au gîndit niciodată că e totuși vorba de un om, că e totuși în joc viața și viitorul unui om bolnav?

Să nu se uite că băiatul lojă Ioan așteaptă de cîtiva ani...

Ionuț Cristache
elev, com. Mănești — Dimbovița

FRIGIDERUL MĂU, OBIECT ORNAMENTAL

Îmi este foarte neplăcut să relatez aceste fapte, dar trebuie să o fac.

La data de 22 martie 1973 am cumpărat un frigider «FRIGERO SUPER». După nici două săptămîni de funcționare, mai precis la data de 31 martie 1973, frigiderul s-a defectat.

Am reclamat defecțiunea frigiderului Cooperatoriei «Mureșul», Alba Iulia, la data de 5 aprilie a.c., dar am fost informat că unitatea nu deține piese de schimb pentru nici un tip de frigider FRIGERO.

În ziua de 6 aprilie am anunțat Fabrica de frigidere Găești, de unde mi s-a comunicat prin tov. inginer Teodorescu că în câteva zile va sosi un specialist pentru debaraarea frigiderului defect.

Acestea au fost numai vorbe goale, deoarece am fost nevoit să mai vorbesc de încă două ori, iar în ziua de 16 aprilie am trimis și o recla-

mație scrisă pe adresa fabricii, reclamație la care pînă astăzi am primit doar confirmarea de primire. Frigiderul este încă defect, va mai sta probabil defect încă pînă la data de 5 iunie, cînd voi primi alt frigider. Oare pentru cei 4.800 lei Fabrica de frigidere Găești îmi plătește dobindă timp de 2 luni, cît frigiderul care dealtfel este foarte aspectuos îl păstrează ca obiect de ornament?

Doresc să pun cîteva întrebări Fabricii de frigidere Găești și forului tutelar al acestei unități:

— În această unitate există control tehnic de calitate?

— Fabrica produce piese de schimb pentru produsele pe care le fabrică? Unde sint aceste piese de schimb?

— Dacă în perioada de garanție nu poate fi reparat un frigider de acest tip, ce se va întîmpla după doi ani cînd expiră perioada de garanție?

— Tovarășii din conducerea unității au auzit vreodată despre sarcinile care se pun în fața unităților industriale pentru ridicarea nivelului calitativ al produselor?

— De ce la solicitările cumpărătorilor cărora frigiderulele le sint defecte, fabrica răspunde tirziu sau deloc?

— Conducerea centralei de care aparține această unitate cunoaște aceste lucruri?

— Frigiderulele sint bunuri de folosință îndelungată?

— Pentru prețul de 4.800 lei acest tip de frigider trebuie să funcționeze numai două săptămîni de la cumpărare?

— Care este durata normală de funcționare a acestui frigider stabilită prin STAS?

Tirziu Aurel Dragoș
economist

Consiliul popular al județului Alba

ÎNTRE PAGINILE 384 ȘI 417 FĂRĂ C.T.C.

Vă scriu aceste rînduri nu din rea-voință, cît toată lumea care muncește greșește, dar scriu că aș vrea să știu.

Am cumpărat o carte de la librărie, «Enigma Otiliei», tipărită de Combinatul Poligrafic «Casa Scînteii»-București, sub comanda 1030 din 1971.

De la pg. 69 sare la pg. 129 fără nici o legătură (înțeles) la citit.

De la pg. 384 se întoarce la pg. 353, iarăși cu același scris.

De la pg. 384 sare la pg. 417 fără nici un înțeles și se termină la pg. 437.

Aș vrea să știu ce scrie de la pg. 69 la pg. 129 și ce scrie de la pg. 384 la pg. 417.

Aș vrea, dar ce să fac dacă nu se poate.

Mă întreb, toate exemplarele comenzii 1030 au ieșit în felul acesta?

Paloș Alexandru
Constanța
str. Căprioarei nr. 5

ACUL ȘI INDIFERENȚA

Mă adresez dv. la această rubrică în speranța că aceste rînduri vor fi citite și de către cei vizați. Și iată despre ce este vorba: pe piață s-au pus în vânzare nenumărate mărci străine de aparate muzicale numite picupuri. Nimic rău în asta. Dar necazul mare, după ce ai cumpărat un asemenea aparat, este că nu mai găsești cu atîta ușurință ace. Se știe că pentru o bună audiență a discurilor și a nu le deteriora calitățile acustice ale acestora, un ac nu poate fi folosit mai mult de 120—150 ore. Întrebarea firească pe care ne-o punem este ce trebuie să facem în acest caz: ori să ne sigilăm aparatele, ori să ne cumpărăm alte aparate? Un picup costă 1.250 lei, iar un ac, numai 17 lei. Cei care diriguiesc soarta acestor aparate nu s-au gîndit că dacă achiziționează asemenea aparate trebuie să pună în vânzare și ace suficiente? Or, un asemenea aparat este de o folosință mai îndelungată, de ani întregi. Dacă pentru unele picupuri nu se găsesc ace mai deloc, pentru altele se găsesc în cantități enorme, care zac prin magazine de ani întregi. Aceasta dovedește, din partea comerțului, nereceptivitatea cerințelor pieței.

Gheorghe Nemeș
Baia-Borșa
str. 23 August nr. 2

RĂSPUNSUL CONSILIULUI POPULAR AL JUDEȚULUI VÎLCEA — COMITETUL EXECUTIV —

La nr. 1673/1973, privind scrisoarea numelui Gheorghe Mihai din Rm. Vilcea, prin care arată că Secția drumuri județene nu se îngrijește să mențină drumurile în perfectă stare de circulație, vă comunicăm următoarele:

Din cercetările făcute s-a constatat că traseele de drumuri la care a intenționat să se refere sint DJ nr. 646 — Băbeni — Tomșani, DJ 678 Cîmpu Mare — Casa Veche — Cocoru-Budești.

Cu privire la DJ 646 Băbeni — Tomșani, în anul 1973 și 1974 întregul traseu se va moderniza cu îmbrăcămînți asfaltice ușoare.

În ceea ce privește DJ 678 Cîmpu Mare — Casa Veche — Cocoru-Budești din cauză că traseul este traversat parțial de numeroși torenți, odată cu căderea ploilor abundente se produc rupturi de terasamente, de poduri din lemn sau beton armat, stăgînd circulația normală a autovehiculelor pînă la remedierea degradărilor.

În anul 1972 autobazele T.A. Rm. Vilcea și Drăgășani au fost impuse conform Legii nr. 20/1971 la o contribuție de 1.644.800 lei, sumă pe care autobazele respective nu și-au achitat-o.

Fondurile încasate de la unitățile posesoare de autovehicule conform Legii nr. 20/1971 sint folosite la executarea lucrărilor de întreținere drumuri și reparații poduri și podete de pe întreaga rețea de drumuri județene și comunale.

În concluzie, sesizarea este întemeiată.

prim-vicepreședinte
I. Petrică

secretar
St. Bobu

UN SINGUR PUNCT ALIMENTAR

În rîndurile de mai jos, făcîndu-mă ecoul doleanțelor celor cîtorva sute de familii de oameni ai municipiului din cartierul de locuințe al Depoului București Triaj, vă comunic următoarele: în sus-numitul cartier nu există pentru aprovizionarea populației decît un punct alimentar la care pe lîngă alimentele de strictă necesitate se vinde piine și preparate din carne. Pentru procurarea laptelui necesar atît celor mari, dar mai ales copiilor, gospodinele trebuie să se deplaseze pe Șoseaua Chitilei, să ia autobuzul și să meargă 2—3 stații.

Tot pe Șoseaua Chitilei trebuie să te deplasezi și pentru a găsi un telefon public de unde să poți telefona. Odată cu mutarea punctului alimentar în noua clădire de lîngă pasarela C.F.R. s-ar putea monta în interiorul său un post telefonic fără a exista primejdia ca el să fie împiedicat să funcționeze de persoane certificate cu disciplina. E imperios necesar acest lucru. În ce privește vânzarea laptelui, cred că punctul ar putea primi și desface în bune condiții și acest aliment atît de necesar.

Alături de cetățenii acestui cartier, aștept din partea organelor competente măsuri urgente pentru curmarea acestei situații anacronice în cartierul muncitoresc Depou București-Triaj.

Dumitru Petrescu
București, locuințele Depou Triaj
bl. 11, sc. 5, ap. 27

nu uitați!

20 MAI 1973

în noua sa formulă

In cercul Societății literare — despre care vorbeam în numărul trecut — N. Bălcescu a cunoscut și pe A.T. Laurian, născut într-un sat din apropierea Sibiului și stabilit la București. Era un mare erudit, pasionat pentru studiile de filologie și istorie. Cunoștința celor doi bărbați, însuflețiți de aceleași preocupări și de aceleași pasiuni și care, prin editarea «Magazinului istoric pentru Dacia», aveau să se lege atât de strâns unul de altul, a fost înlesnită de vechile relații ale lui Bălcescu cu Aaron Florian, fostul său profesor de la Sf. Sava, originar și el din aceeași regiune ca și Laurian, admirator totodată al energiei și culturii amândurora. Alți transilvăneni cu care a intrat Bălcescu în relații în această perioadă au fost geograful Iosif Genilie și filologul Nicolae (Nifon) Bălășescu. Ca și colegii lor, ei vor oferi tânărului istoric numeroase scrieri asupra Transilvaniei, țara «pohtită» atât de aprig de Mihai Viteazul, și vor sădi în sufletul său dorința unei cît mai grabnice cunoașteri directe a oamenilor și a clasicelor sale locuri.

Ca prim loc de întâlnire cu transilvănenii a fost ales Brașovul, orașul în care se refugiase tatăl lui Bălcescu în anul 1821, precum și băile de la Arpătac (Vilcele), aflate în apropierea sa.

Pentru N. Bălcescu, Brașovul nu era numai un oraș cu veche faimă istorică și romantică, burgul care de sute de ani domina Țara Birsei, ci și unul dintre principalele centre culturale ale românilor, aici tipărindu-se, de la 1838 încoace, vestitele periodice ale timpului: *Gazeta de Transilvania* și *Foaie pentru minte, inimă și literatură*.

Pe lângă redactorul acestora, George Barițiu, tînăr și el pe atunci și înfocat cercetător al istoriei românilor și luptător pentru afirmarea lor culturală și națională, la Brașov se mai aflau și bătrînul scriitor Ion Barac, plămuitorul cunoscutului poem popular *Arghir și Elena*, în mare vogă, poetul Andrei Mureșanu, autor de ode patriotice și, totodată, admirator și traducător al lui Schiller, precum și Iacob Mureșianu, colaborator apropiat al lui Barițiu.

Cu Barițiu și foile sale — pe care le citea și Bălcescu — aveau legături numeroși scriitori de la București în frunte cu Ion Heliade Rădulescu, C.A. Rosetti, Grigore Alexandrescu, Cezar Bolliac, prietenii săi de la Societatea literară, cărora li se adăugau și moldovenii M. Kogălniceanu, C. Negruzzi, Ion Ionescu de la Brad, V. Alecsandri.

Bălcescu a vrut deci să-l cunoască și el personal pe Barițiu și prin dînsul pe toți ceilalți confrăți și colaboratori ai săi. Dar cum dorea ca redactorul să-l primească într-un mod cît mai afectuos și să-și deschidă baierile inimii ca în fața unui adevărat frate, Bălcescu rugă pe Nicolae Bălășescu, despre care știa că întreține vechi și strînse legături cu Barițiu, să-l recomande printr-o scrisoare ce urma să-i fie predată personal.

O SCRISOARE DE RECOMANDAȚIE

Scrisoarea lui Bălășescu a întrecut toate speranțele lui Bălcescu, dar ea era totodată și un document semnificativ pentru felul cum era privit Bălcescu de către transilvănenii din București. «Frate — îi scria Bălășescu prietenului său de la Brașov — *acolo vine un amic al nostru, d. Nicolae Bălcescu. Tînăr, zdravăn, care n-are altul asemenea între românii de aici, este un geniu. Îl vei cunoaște mai bine conversînd cu el. De la el poți auzi multe, politice și diplomatice. Este un istoric mare cu cunoștință lată; deși-ți are cunoștința (din gazete), dar dorește a avea mai mare intimitate. Te vei putea în multe folosi de el, precum și lui i-am recomandat că în felul acesta numai de la tine poate lua cunoștințe mai clare în toate ramurile.*

La 15 iunie 1844, înarmat cu scrisoarea lui Bălășescu, Bălcescu porni înspre Brașov, urcînd cu o diligență Valea Prahovei. Drumul urma să-l facă însoțit de Luxița Florescu, care își exprimase și ea dorința de a cunoaște orașul de la poalele Timpei și pitoreștile sale împrejurimi.

Pînă la Ploiești, pentru a păstra secretul tovarășiei, Luxița, plecată cu o zi mai înainte, avea să călătorească singură, cei doi prieteni urmînd să se întâlnească numai în acest loc.

Deși drumul, întretăiat adeseori de apele Prahovei, era prost întreținut și diligența îi scutura zdravăn, totuși farmecul tinereții, murmurul riului și poezia pădurilor străbătute făcuseră ca el să li se pară scurt. În ziua

Trei zile a durat călătoria la Brașov întreprinsă, în diligență, de N. Bălcescu și Luxița Florescu, fiind întreruptă de numeroase popasuri. Farmecul tinereții, murmurul Prahovei și poezia pădurilor au făcut ca drumul să pară scurt celor doi. Dar pentru Bălcescu călătoria avea o deosebită importanță, ea semnificînd înnoirea de legături cu cercurile patriotice și progresiste din Transilvania. Gravura lui Raffet, reproducă alăturat, oferă o imagine asupra modului în care se călătorea în Valahia la mijlocul secolului trecut.

viața lui nicolae bălcescu (iv)

călătorie la brașov

În cele cîteva zile petrecute la Brașov, Bălcescu, prin înflăcărea spiritului și uimitoarele sale cunoștințe istorice și politice, a cucerit inima lui George Barițiu (în imagine) și a tuturor prietenilor acestuia.

a treia, după popasurile îndătinat la Cîmpina și Sinaia, unde vor fi vizitat desigur și vechea mănăstire a Cantacuzinilor, cei doi călători au ajuns la Brașov.

Orașul, cu masivele sale case de piatră, închise cu porți grele făcute din fier forjat, acoperite cu țigla roșie și albă, cu străzile pietruite și cu a sa Biserica Neagră, zidită în vechiul stil gotic, li se păru fastuos, dar rece, solemn. În preajma lui, ca un protector geologic, se înălța Timpa, care părea un uriaș dom al naturii.

A doua zi, pentru a păstra același secret, Luxița porni spre Arpătac, iar Bălcescu se îndreptă spre casa lui Barițiu. Scrisoarea lui Bălășescu își produse cu promptitudine efectul așteptat, Barițiu deschizînd «geniu-

lui» de la București nu numai brațele, ci și inima sa. Urmără vizitele la autorul lui «Arghir» și la cei doi Mureșeni, la biserica Sf. Nicolae din Schei, unde se afla o veche arhivă și bibliotecă românească, la tipografia unde se tipăreau foile lui Barițiu și apoi o întâlnire mai largă la «Casina» intelectualilor și a negustorilor români. În timp de cîteva zile, prin înflăcărea spiritului său și prin uimitoarele sale cunoștințe istorice și politice, Bălcescu va cuceri pe de-a-ntregul atât inima și admirația lui Barițiu, cît și a tuturor prietenilor acestuia. Și Bălcescu, la rîndul său, a rămas adînc impresionat de patriotismul și de dorința de neaținare a acestora.

Cu Barițiu și Andrei Mureșanu, Bălcescu

a făcut și o ascensiune pe Timpa, din culmea căreia se vedeau largul șes al Țării Birsei străbătut de apele Oltului și totodată piscurile uriașe ale Bucegilor și ale Munților Făgărașului. La picioarele ei se aflau și locurile faimoaselor bătălii ale lui Radu Șerban cu Moise Szekely și Gabriel Bathory. Impresiile culese de pe virful Timpei aveau să reprezinte primele elemente pentru romantica descriere ce Bălcescu urma s-o facă peste cîteva ani Țării Ardealului.

De la Brașov Bălcescu porni apoi și el înspre Arpătac, unde îl aștepta nerăbdătoare Luxița, cu care, la 4/16 august, în aceleași condiții ca la sosire și pe același drum poetic al Prahovei, avea să se întoarcă apoi la București, pentru a începe cu A.T. Laurian discuțiile privitoare la înființarea «Magazinului istoric pentru Dacia».

Barițiu, în toamnă, coborî și el la București, unde întîlni pe Bălcescu la un ceai oferit în onoarea sa de I. Cîmpineanu. Apoi, prin numeroase alte întîlniri și discuții prietenia lor s-a încheiat din ce în ce mai mult.

Prima consecință obștească a prieteniei dintre Barițiu și Bălcescu a fost reproducerea studiului acestuia din urmă «*Puterea armată și arta militară de la întemeierea principatului Valahiei pînă acum*», în «Foaie pentru minte, inimă și literatură», paginile de foc ale tânărului istoric de la București apărînd astfel pentru prima oară — anticipînd «Magazinul istoric» — sub ochii cititorilor de peste munți.

PRIETENIA CU KOGĂLNICEANU

Anul 1844 îi adusese lui Bălcescu cunoștința și prietenia lui Barițiu; anul 1845 îi va aduce pe cea a lui M. Kogălniceanu, primul său editor, și apoi, cum se va vedea mai departe, prietenia lui Vasile Alecsandri și a lui C. Negri.

M. Kogălniceanu, mai în vîrstă decît Bălcescu numai cu doi ani, se impusese încă din 1840 prin «*Dacia literară*», căreia, după interzicerea de către cenzură, îi urmaseră în 1841 «*Arhiva românească*» și apoi în 1844 «*Propășirea*», care au avut însă aceeași soartă. În toamna anului 1844 el fusese surghiunit timp de două luni, pentru îndrăznelile și inițiativele sale, la mănăstirea Rîșca.

Interzicerea «*Propășirii*» a afectat mult pe colaboratorii săi bucureșteni care, în frunte cu Ion Ghica și Grigore Alexandrescu, se hotărîră de îndată să o continue la București.

La începutul anului 1845, în primele zile ale lui februarie, Kogălniceanu, împărtășind proiectul amicilor săi munteni, veni deci la București pentru a se consfătuî cu aceștia și totodată pentru a participa la constituirea Asociației literare. Consfătuirea îl puse față în față cu Bălcescu, susținător și el al proiectului lui Ghica.

Avînd aceleași preocupări istorice și aceleași idei politice, cei doi tineri se înțeleseră și se împrieteniră din primul moment. Se avîntară îndată în discuții despre vechile cronici românești, Kogălniceanu fiind hotărît să editeze pe cele ale Moldovei, iar Bălcescu pe cele ale cronicarilor munteni. Ei se găsiră totodată de acord și cu privire la o acțiune politică a tuturor românilor, contînd pentru aceasta, în Transilvania, pe concursul lui George Barițiu, care colaborase și la «*Dacia literară*».

Arareori s-au întîlnit doi oameni cu mai apropiate sentimente și idei și totodată cu o mai asemănătoare energie și sete de acțiune.

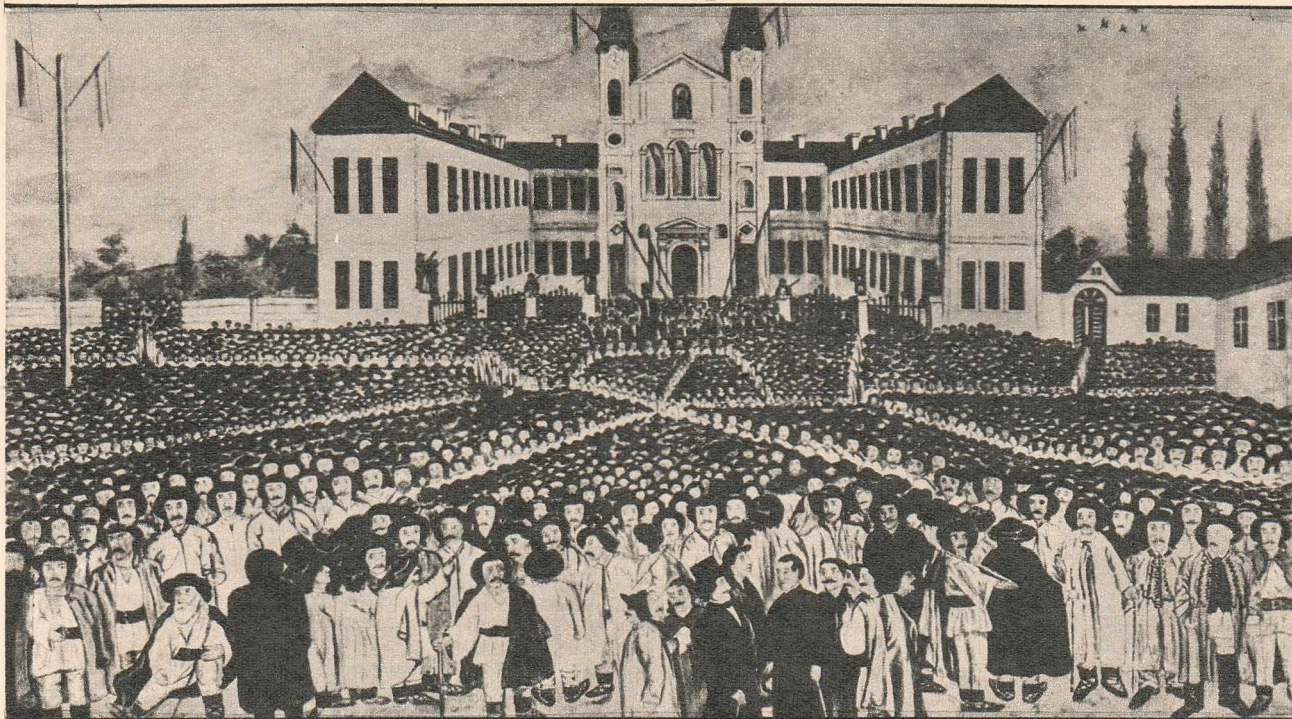
Întors la Iași, Kogălniceanu va vorbi cu entuziasm prietenilor săi despre «românul» N. Bălcescu, epitet pe care avea să-l întrebuițeze la 12 aprilie și într-o scrisoare adresată lui Ion Ghica. O mai fericită caracterizare pentru ceea ce reprezenta în acel moment Bălcescu, și pentru ceea ce va reprezenta și în anii următori, era greu de găsit. Și nici nu era nevoie, aprecierea lui Kogălniceanu fiind elocventă pentru semnificația ei patriotică.

«*Propășirea*» munteană, în a cărei redacție ar fi intrat și Bălcescu, nu s-a putut întemeia, dar legăturile dintre cei doi istorici și luptători politici vor continua fără încetare pînă la moartea lui Bălcescu.

Ceea ce nu s-a putut face cu «*Propășirea*», Bălcescu va face însă, în strînsă colaborare cu A.T. Laurian, prin «*Magazinul istoric pentru Dacia*», care, apărînd în același an, avea să devină, după aprecierea lui N. Iorga, «*întîia revistă pur istorică a românilor*».

Vasile NETEA

«MĂREȚ ERA SPECTACOLUL». Ca niște riuri se revărsau spre Blaj masele țărănești, nimeni nu le putea sta în cale. Se părea că poporul, ca un uriaș, s-a trezit și a ajuns la conștiința forței sale, la ideea necesității luptei de eliberare socială și națională. «Măreț era spectacolul ce se desfășura în fața noastră — scrie istoricul și memorialistul Jakab Elek, care, ca observator al guvernului, a asistat la adunare. O masă de vreo 20 000 de oameni (numărul celor adunați s-a ridicat apoi la circa 40 000), îmbrăcați sărăcăcios, cu înfățișare chinuită, un biet popor de iobagi...», continuă același istoriograf.

«Cît privește aspectul exterior al acestei mărețe adunări populare — scrie un alt contemporan — așa ceva n-a prea văzut vreodată Europa. Masa populară oferea spectatorului în tumultul sălbatic, călăuzitor al patimilor politice, un tablou extraordinar de interesant și zguduitor».

La BLAJ, «voia și dorința a toată națiunea română»

«...Ca român voi susține totdeauna națiunea noastră română pe calea dreaptă și legiuită și o voi apăra cu toate puterile în contra oricărui atac și asupririi; nu voi lucra niciodată în contra drepturilor și intereselor națiunii române, ci voi ținea și voi apăra legea și limba noastră română, precum și libertatea, egalitatea și frățietatea; pe aceste principii voi respecta toate națiunile ardelenene, poftind egală respectare de la dîsele, nu voi încerca să asupresc pe nimenea, dar nici nu voi suferi să ne asuprească nimenea; voi conlucra după putință la desființarea iobăgiei, la emanciparea industriei și a comerțului, la păzirea dreptății și la înaintarea binelui umanității...»

Peste 40 000 de suflete ce se aflau în «pratul din susul Blajului», numit de atunci Cîmpia Libertății, s-au legat cu acest jurămint la 3 de mai al lui 1848 sau 15, după noua numărătoare a calendarului. Era în prima zi a «adunării» menită «să exprime — după cum declarase Simion Bărnuțiu de la tribună — voia (n.red.: voința) și dorința a toată națiunea română». Și, într-adevăr, așa a fost.

Revoluția românilor transilvăneni, care de fapt începuse odată cu impresionanta desfășurare de pe cîmpia Blajului, nu era decît o parte a ridicării unei întregi națiuni ce urmărea înfăptuirea aceluiași idealuri atît la mieznoapte sau la miezăzi de Milcov, cît și în părțile de răsărit sau de apus, de nord sau de sud ale Carpaților.

Programul revoluției din Transilvania, îmbrăcat de cuvintele solemne ale jurămintului din prima zi a adunării de pe Cîmpia Libertății, s-a exprimat mai categoric în cele 16 puncte ale «petiției naționale» citite și supuse spre aprobare poporului în cea de-a doua zi de către August Treboniu Laurian. În petiție figurau revendicări cu caracter democratic, antifeudal, asemănătoare cu cele ce se zămisleau în același timp de către comitetul revoluționar din Țara Românească.

Sub presiunea maselor adunate la Blaj, «petiția» a depășit formularea revendicărilor din jurămint, menționînd în termenii precizi ai punctului 3 «desființarea iobăgiei fără nici o despăgubire» (în timp ce în viitoarea Proclamație de la Islaz se va vorbi despre

«împroprietărirea prin despăgubire»).

Formularile mai moderate ale revoluționarilor moldoveni din martie 1848 s-au radicalizat și ele sub influența celor cerute de popor la Blaj. În *Prințiipiile noastre pentru reformarea patriei*, întocmite la Brașov la numai zece zile după ce românii transilvăneni își spusese cuvîntul, conducătorii mișcării din martie de la Iași, împreună cu grupul de moldoveni întorși de la Paris pentru a se alătura «căuzașilor» din țară, au cerut de asemenea desființarea iobăgiei și împroprietărirea țăranilor.

În general, revoluția, — fie cea reprimată încă de la sfîrșit de martie la Iași, fie cea ce de-abia începuse pe Cîmpia Libertății din

Transilvania sau cea care avea să pornească în zilele din iunie la Islaz și București, menținînd trei luni la cîrma Țării Românești pe frunțașii pașoptiști, doborîți doar de baionetele străine la unelirile reacțiunii boierești — a ridicat probleme asemănătoare, izvorite din frămîntările aceleiași națiuni: înlăturarea iobăgiei, dezvoltarea noilor forțe sociale, asigurarea libertăților cetățenești, independența și unitatea statului.

«Noi vrem să ne unim cu Țara!» — strigase la Blaj acea «mulțime de popor adunată pentru afaceri publice» pe care unul din participanții moldoveni a asemui-o cu «comițiile și forurile vechei Rome». Nu întîmplător, pe lîngă frunțașii revoluției din Tran-

silvania — Bărnuțiu, Iancu, Barițiu, Cipariu, Buteanu și mulți alții — se aflau de față în acele vibrante momente luptători moldoveni precum Alecsandri, Russo, Negri, Sion, iar după unii și viitorul domn al Principatelor Unite, Alexandru Ioan Cuza. Muntenii, în frigidurile pregătirii revoluției, își trimiseseră de asemenea reprezentanții lor, iar la București se aminase «începutul» — precum dăduse de știre maiorul Tell căpitanului Pleșoianu de la Islaz, «pînă se va întoarce ai noștri din Transilvania, unde s-au dus pentru a se înțelege cu cei de acolo».

Toate acestea sînt mărturii ale conștiinței unei singure națiuni ce se hotărîse să meargă înainte pe calea progresului social și a realizării unității.

Vremelnic înfrîntă de «curțile împărătești» în strînsă unire cu reacțiunea dinăuntrul țărilor române, revoluția de la 1848 a arătat însă întregului popor, potrivit «încheierilor» lui Bălcescu, care sînt «drepturile și datorile sale».

Mișcarea pașoptistă a jucat un rol hotărîtor în mersul înainte al societății românești, în evoluția ulterioară a procesului de formare și organizare a statului român modern.

În mare măsură programul revoluției de la 1848, formulat printre altele și la marea adunare populară de la Blaj, a rămas valabil pentru întreaga perioadă ce a urmat pînă la desăvîrșirea unității statale a poporului român, iar în unele privințe, și pe alte coordonate, a putut fi desăvîrșit, aplicat creator, de-abia în zilele noastre.

Cinstind memoria celor care s-au legat cu jurămint pe Cîmpia Libertății, cu cinci pînă la zece ani în urmă, și aducînd un omagiu tuturor luptătorilor de la «48», noi, cetățenii ai României socialiste, sîntem mîndri să afirmăm, cu sentimentul deplină împliniri, că am scuturat orice formă a asupririi, că respectăm toate națiunile, «pof-tind egală respectare de la dîsele» și contribuînd «la păzirea dreptății și la înaintarea binelui umanității».

Șerban RĂDULESCU-ZONER
cercetător științific la
Institutul de istorie «Nicolae Iorga»

La Blaj, Iancu venise cu muntenii lui, îmbrăcat în costum național, cu șerpar lat și cu pistoale la brîu. Era un om voinic, înalt, cu părul negru; imediat a fost remarcat de mulțime. Avea numai 24 de ani...
Desenul, atribuit lui Ioann Constande, îl înfățișează pe Avram Iancu în 1848.

săptămîna politică

CÎT MAI MULT, CÎT MAI BINE

«Folosirea timpului este o strategie», observa un dialectician constatînd că «generația prezentă a scurtat în România socialistă drumul spre progres și bunăstare aproximativ cu 30 de ani pe secol». Este epoca în care se urmărește făurirea unei economii avansate la nivelul țării înaintate. Este de altfel și sensul măsurilor stabilite în săptămîna care s-a scurs în ședința comună a Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R. și a Consiliului de Miniștri: intensificarea ritmului investițiilor, re proiectarea și îmbunătățirea calităților tehnice ale unor produse, folosirea rațională a inginerilor și specialiștilor din toate domeniile.

Investițiile nu sînt niște abstracții contabile, ci, în primul rînd, acte ale responsabilității individuale sau colective, actele unei strategii economice naționale care se nominalizează în centralele hidroelectrice de la Mărișelu sau Tarnița, în Fabrica de strunguri din Tîrgoviște, în termocentrala de la Rovinari sau în multe alte locuri și nume din această țară. Investițiile înseamnă România de mîine pe care o modelează generațiile de azi.

Printre evenimentele de cea mai mare importanță ale acestei săptămîni este constituirea Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale a României, moment deosebit însemnat în realizarea măsurilor de perfecționare a conducerii și planificării activității societății noastre. Consiliului Suprem îi este atribuită o problemă largă, de la studierea unor fenomene care acționează în societatea noastră pînă la elaborarea unor prognoze pe termen îndelungat privind dezvoltarea economică și socială a țării. Caracterizînd metoda de lucru a Consiliului Suprem, președintele acestuia, tovarășul Nicolae Ceaușescu, arăta: «Totodată, aș dori să atrag atenția că va trebui asigurată o largă consultare a oamenilor muncii — a muncitorilor, țăranilor, inginerilor și specialiștilor din diferite domenii și sectoare de activitate — în așa fel încît propunerile pe care le vor prezenta secțiunile și, apoi, Consiliul Suprem să fie expresia unei conlucrări strînse și a unei participări active a maselor largi populare, a celor mai buni specialiști».

Istoria aruncă totdeauna imense lumini peste timp. De noi își vor aduce aminte «bătrînii anului 2000» și ne vor judeca, după cum noi ne amintim cu o mare mîndrie în aceste zile, cînd pe Cîmpia Libertății de la Blaj s-au adunat din nou mulțimi fremătătoare, de acei înainte mergători care au trăit în nesomn pentru ca națiunea română să propășească. Azi, ca și ieri, răsună peste veac cuvintele lor de foc, hotărîrea lor neclintită de a-și apăra «legea și limba precum și libertatea, egalitatea și frățietatea». Adunarea de la Blaj din anul revoluționar 1848 rămîne în inimile noastre o «zi de lumină, de libertate și de mărire română». (N. Bălcescu)

Vorbînd despre desfășurarea evenimentelor de la 1848 din Transilvania, de participarea largă a maselor la acțiunile revoluționare, despre semnificațiile revoluției pentru istoria poporului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu arăta la Adunarea populară de la Blaj că prețuirea cea mai bună pe care o putem da înaintașilor care și-au jertfit viața pentru ca poporul nostru să trăiască liber, este angajamentul solemn de a nu precupeți nici un efort pentru îndeplinirea marilor obiective ale României de azi stabilite la Congresul al X-lea și la Conferința Națională a partidului, obiective care sînt menite să asigure bunăstarea și fericirea națiunii române.

C. BOZBICI

opinia unui alegător

DRUMURI

Toată lumea știe acum că una dintre trăsăturile definiției ale civilizației moderne o constituie mijloacele de comunicație. Despre aceste mijloace de comunicație se vorbește foarte mult și pe bună dreptate în ultimii ani, ele, aceste mijloace de comunicație, sporînd în număr și în complexitate aproape de la o zi la alta. Astfel, în paralel cu performanțele telestarului care ne asigură transportul imaginilor din Australia la Dalboșet, în Banat, ziarele ne informează despre viteza și confortul turbotrenului inaugurat recent pe ruta Marsilia...

Există azi fel de fel de mijloace de comunicație, de la căruța de Brăila înflorită și pictată cu faraonoaice, sunînd din toate încheieturile ei metalice, spre fericirea proprietarului, pînă la vedeta rapidă cu pernă de aer. Din fericire, există pentru amîndouă loc pe lume și în lumea asta, și odată cu vestita rachetă Saturn vor continua să-și facă datoria și autobuzele I.T.A. pe ruta, să zicem, Stroiești, Copăceni, Lăpușata și așa mai departe, pe malul Cernei vilcene. Așadar, marile probleme ale comunicației sînt pe cale să se rezolve. Rămîn problemele mici ale comunicației cu și prin I.T.A. Pentru că, pînă una alta, I.T.A. constituie un mijloc de comunicație foarte concret la noi, foarte necesar și foarte serios; oricum, în două ore — adică timpul de zbor al unui BAC de la București la Moscova — I.T.A. aceasta te duce de la Slătioara pînă la Măciuca.

Măciuca este o comună foarte frumoasă, intrată de mult în folclor și aproape toată lumea știe cîntecul de dragoste oltenesc:

«Foaie verde, foi ca nuca

Trecui dialul la Măciuca»,

cîntec exprimînd ideea că nu e chiar așa ușor să treci «dialul», și mai ales «la Măciuca». Dar să ne întoarcem la drumuri, la drumurile pe care merg cel mai adesea autobuzele I.T.A. și noi cu ele, drumuri care nu este neapărat necesar să fie asfaltate pentru ca să fie bune, și pentru ca «marea călătorie» să nu se termine cu o vizită la cel mai apropiat doctor ca să-ți confirme că ai reușit, astfel, să miști de la locul lor fericit cele trei-patru pietre de la rinichi.

«Ca simplu alegător — zicea cineva, iar acest cineva care este un cunoscut al meu real, nu o ficțiune necesară pitorescului însemnărilor, și care este cu adevărat un simplu alegător, dar cu un foarte dezvoltat simț al fiecărui gest pe care îl face în viață și pentru viață, mai ales atunci cînd este pus să aleagă —, ca simplu alegător, zicea el, așadar — nu-mi pot închipui primar și locuitori de comună cu alt prim obraz decît drumul cu care ne întîmpină așezarea pe care o stăpînesc».

Așa aș începe eu o părere despre primarul și deputații unei așezări: cu părerea despre starea drumului lor.

Nu mai știu cine, — continua el, acel alegător pomenit mai înainte — dar om de ispravă și cu haz în tot ce făcea, fiind pus să gospodărească, sînt ani de atunci, un plai întreg de primării oltenesti și văzînd că în ceea ce privește îmbunătățirea drumurilor îndemnulul sale frumoase nu prea au mare răsunset, a suit într-un camion cițiva primari și i-a plimbat o zi de vară întregă, prin satele lor, pe drumurile lor.

La sfîrșit, văzîndu-i pe primari cît de zdruncinați sînt, și sufletește dar firește și fizicește, acel cineva le-ar fi zis:

Aveți o lună de zile la dispoziție. Faceți cum știți că e mai bine și cum credeți că e mai bine. Alt control nu mai fac. Îl veți face tot singuri, și tot în același fel, și tot cu același camion.

Nu zic că această metodă și de lucru și de convingere este cea mai bună și nu zic să facem toți așa, dar parcă n-ar strica să încercăm.

Dinu SĂRARU

arhiva socială

UNUL CU MAPA

Eroul meu pozitiv i se spune adesea:

— Bate-te, mă, bate-te! Fii ferm, spune deschis ce gîndești, nu te încovoia; pînă la urmă adevărul dumitale va ieși la lumină; ascultă-mă pe mine, nu se poate altfel!

Desigur, nu se poate altfel. De asta e convins și eroul meu pozitiv. Dacă n-ar crede ce-i spune acel individ, n-ar mai lucra, n-ar mai exista. Dar există totuși și un *dacă*, iar acesta arată cam așa. Eroul meu pozitiv spune:

— N-am timp să mă bat. Dacă aș avea timp să mă bat, n-aș mai avea timp de descoperiri științifice. N-aș mai avea timp să ar, să secer, să strunesc fierul, să-mi scriu comunicările, concertele, cărțile. Spune și dumneata, ce e mai important: să descopăr secretul cancerului, să mă ocup de legile fiziunii nucleelor sau să merg la ședințe?

— Ba să mergi și la ședințe, spune amicul adevărului. Un om capabil are timp de toate, dacă e sincer, dacă nu pretexează că e ocupat. Uite, alți colegi vin regulat la ședințe, își expun poziția, n-au nimic de ascuns, sînt entuziaști.

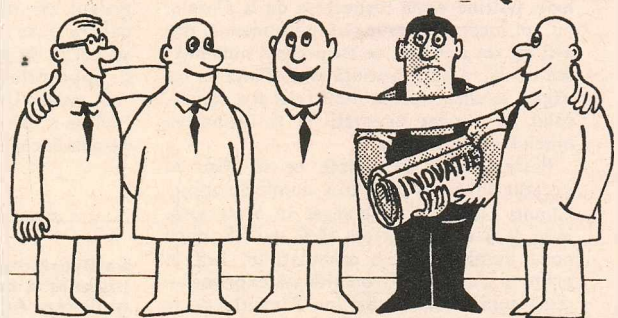
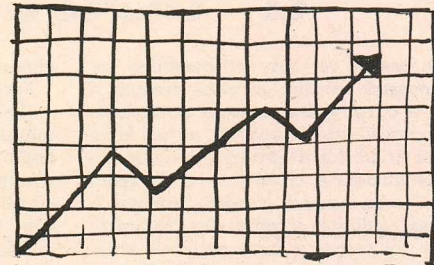
— Entuziasmul meu, spune omul de care mă ocup, se poate calcula precis. O bună parte din numărul lucrărilor de valoare pe care le produce categoria din care fac parte sînt concepute de mine. Vă pot dovedi procentual. Numai că, uneori, în străinătate sînt trimiși alții, din cei ce se bat cu pumnul în piept la ședințe; prime iau alții, cei ce sînt prieteni cu nepoata directorului; repartizări de casă (aragaz, mașină, bilete la mare etc.) iau alții, acei care dansează frumos sau spun vorbe mari de onomastica mătușii contabilului șef

— Vezi că ești meschin? — răspunde insul. E de demnitatea dumitale să te gîndești la nimicuri? Dumneata ești om de știință, trebuie să fii deasupra fleacurilor, dezinteresat, ancorat în problemele profunde, care fac onoarea celor de categoria dumitale.

— Tocmai, răspunde omul meu. Sînt ancorat. Să trecem peste fleacuri, să revenim la lucrurile esențiale. De ce e blocată invenția mea?

— E blocată? Cum se poate, domnule? E posibil una ca asta?... Însă, să-ți spun eu de ce e blocată, fiindcă nu te bați...

— Pentru ce să mă bat?... M-am bătut să realizez lucrarea.

Am realizat-o. Soluția mea a fost medaliată la Salonul inventatorilor de la Bruxelles și a fost omologată ca noutate în manualele universitare de tehnică.

— Păi vezi? Ești apreciat, felicitările mele.

— Da, dar asimilarea invenției mele în practica industrială din țară stă pe loc.

— Fiindcă nu te bați...

— Tot eu să mă bat?... Socoteam că e mai important să mă bat ca să realizez altă invenție...

— Și pentru invenția dumitale cine să se bată? Vezi cum lași lucrurile baltă, cum n-ai curaj, cum nu-ți expui deschis poziția, cum te oprești la fleacuri, cum n-ai entuziasm?... Cetățene, nu demobiliza, numai oamenii slabi demobilizează...

Ce ne mai lipsește ca toate să mergă strună?... Ar trebui ca și ceilalți să fie eroi pozitivi, cei cu vorba, cei cu sfatul, cei cu mapa, cei care îi îndeamnă pe eroii pozitivi să fie pozitivi.

Dar dumneata, care mă tot îndemni, de ce nu te bați? Că doar numai pentru asta te plătește țara!

— Ba nu, îmi șoptește cineva, un om deștept. De ce să ne batem iar cu vorbe? Ar trebui creat pentru ideile importante un serviciu de urgență, ca la spitale.

Dar despre asta în numărul următor.

Paul ANGHEL

— Mă, tu ce părere ai, Jean-Paul Sartre mai scrie filozofie?

Fotografie de Vasile MOLDOVAN

IMPERATIVUL CREAȚIEI

În contextul hotărârilor care au asigurat cadrele progresului și temeiul expansiunii noastre economice, descentralizarea a constituit, fără îndoială, elementul cel mai bogat în consecințe. Vechile regiuni erau unități administrative complexe, cu un aparat imens, greu de controlat, intermediar inutil între viața vie a localităților și unităților economico-sociale de pe tot cuprinsul țării și conducerea centrală, împiedicând, la urma urmei, atât libera desfășurare a inițiativei de jos, cât și o bună coordonare a activității de sus. O călătorie oricât de rapidă printr-un județ al țării poate proba înflorirea orașelor pierdute altădată în vreun colț de regiune, amploarea construcțiilor industriale și culturale, schimbarea la față a întregului peisaj. Cu toate acestea, corelarea tuturor forțelor și legarea lor de problematica județelor s-a făcut mai greu. Există încă posibilități de a adapta planurile de cercetare și în general efortul oamenilor de știință din țară, de a le orienta în primul rând către sarcinile specifice ale industriei și în general ale economiei locale. Am avut prilejul să discut recent, la Timișoara, cu profesorul I. Anton, rectorul politehnicii, în legătură cu unele aspecte privind colaborarea cadrelor didactice și a cercetătorilor din institut cu industria județului. Știam despre unele inițiative timișorene și cunoașteam personalitatea profesorului Anton, înalta conștiință politică și angajarea sa profundă în realitatea economică a României actuale.

În 1971, Comitetul județean de partid de la Timișoara a întreprins o analiză a modului în care se desfășoară colaborarea instituțiilor de învățământ și cercetare cu întreprinderile din județ, constatând o serie de neajunsuri ce contribuiau la permanentizarea unor dificultăți în realizarea planurilor și în extinderea unor producții. S-au luat atunci hotărâri pentru adecvarea preocupărilor învățământului și cercetării la realitatea județului. Politehnica are astăzi contracte în valoare de 12 milioane lei numai cu unități indus-

triale din județ, cu *Electromotor*, cu *Electrobanat*, *Azur* și altele. Majoritatea catedrelor sînt angajate în acțiuni comune cu întreprinderile care întîmpină greutăți în îndeplinirea cincinalului înainte de termen. Împreună cu Institutul de cercetări și proiectări echipamente hidroenergetice și aparate de ridicat s-a întreprins un plan comun pentru a asigura asistență tehnică și pentru tipizarea unor aparate moderne. Fabrica de prefabricate a primit concursul, în ceea ce privește anumite tehnologii, din partea unui colectiv de la Facultatea de construcții. La mecanică agricolă au intrat în studiu mașinile agricole de cîmpie. O interesantă experiență a constituit-o în institut această mobilizare de forțe și sub aspect organizatoric. Conducerea politehnicii a căutat să regrupeze forțele de cercetare pe probleme mari, formînd colective mixte, cu participarea unor profesori și a inginerilor din întreprinderi. La ora actuală numără mai mulți profesori-asociați, reprezentînd cel mai valoros corp de specialiști ai industriei bănățene. În felul acesta, universitarii timișoreni au răspuns sarcinilor partidului și apelului organelor județene. Prezența lor s-a făcut simțită masiv, aducînd un spor de creație în cele mai variate domenii.

Încununarea activității de cercetare în domeniul tehnic se produce însă atunci cînd cercetările duc la înființarea de noi unități sau chiar ramuri industriale. Cercetări unice în țară privesc tehnologiile convenționale, adică acele procedee moderne de prelucrat piese dure și extradure de dimensiuni mici. Două catedre de la politehnică au reușit să găsească dispozitive și procedee, iar acum elaborează o teorie originală a domeniului. Exemplele s-ar putea înmulți, dar ele nu vor decît să probeze marea emulație și amploarea rezultatelor concrete, atunci cînd sînt înțelese comandamentele politice ale timpului și locul în care trăiești.

Aurel Dragoș MUNTEANU

acel om numit factor poștal

Din Brașov pleacă zilnic circa 40 000 scrisori și sosesc (tot circa) 50 000. Aflu aceste cifre de la Mihai Răuț, care mi se recomandase așa: lucrez de 33 ani în poștă, sînt dirigintele Oficiului poștal nr. 1 de 4 ani și secretarul organizației de bază de 20 de ani. Ani mulți, nu-i așa?

— Păi în poștă, tovarășe, tehnica e tot cea veche. Ștampilăm cu mîna și lipim timbrul cu buretiera sau cu limba. De fapt, lipirea timbrelor pe scrisoare de către salariațele noastre este oprită de articolul 85 din instrucțiuni: fetele de la ghișeu n-au voie să lipească timbrele. Le iei dumneata în mîna, te duci afară sau rămii aici în sediu și ți le așezi frumuseț pe plic. De ce? Ferim salariații de a cădea în greșală: dumneata, de pildă, dai 20—30 lei pentru o scrisoare par avion în Noua Zeelandă și salariața ar putea să n-o pună par avion. Li rămîn bani? Li rămîn.

Alte puncte ale regulamentului? Nu avem voie să spunem că ai primit bani, că ai trimis sau primit o recomandată. Nimănu! Să vă spun ceva divers, nu notați. Acum vreo 30 de ani vine la mine un procuror, om mare, greu. Îmi spune că vrea să-i dau o scrisoare pe care soția lui o pusese la o cutie undeva pe Șoseaua Sf. Petru. «Aveți mandat?» — i-am zis. «Îl aduc mîine». «Nu, azi». Pînă la urmă mi-a mărturisit că o urmărește de mult, că și-a închipuit acum, gata, am prins-o, dar cu noi, cu poșta, nu i-a mers. N-a prins-o prin intermediul nostru...

De la șeful cel mare al întregii poște din Brașov, inginer Alfred Wagner, aflu că există 15 000 de cereri pentru instalare de posturi telefonice care nu pot fi satisfăcute. Anul acesta vor face ceva: rezolvarea cererilor depuse pînă în 1967. Sînt în Brașov 213 posturi telefonice publice urbane și 18 interurbane...

Acel om care în Brașov duce scrisori la adrese diferite, duce ziare, încasează bani pentru abonamentele la radio, difuzor și televizor se numește factor poștal. Oficiul poștal nr. 1 are 47, dintre care cei dintîi sînt: Teodor Cocoșilă, Nicolae Moldovan, Gheorghe Lazăr, Ion Csizar, Iosif Orban. Cei care vor să poarte geantă pe umăr trebuie să aibă 7 clase. Vin la oficiu, fac formele de angajare și apoi sînt dați pe mîna unuia bătrîn. Acesta în trei luni îi învață străzile, iar la oficiu, teoretic, află secretele poștei — la propriu și la figurat. Și după stagiul, pleacă singur. Are un sector mare și nu poate lua la el totul. Un factor poștal nu are voie să poarte o povară mai mare de 16 kilograme. Ia la el aceste 16 kilograme și la jumătatea sectorului îl așteaptă restul. Duce tot prin ploaie, vînt, zăpadă. Dacă e deștept, învață totul, inclusiv numele și cifrele străzilor ale blocurilor din noile cartiere. Învață numele oamenilor, știe cînd sînt plecați în concediu și compătimente din suflet pe cei care au murit și nu vor mai primi scrisori. Telegramele de genul: «Vino urgent. Mama moartă. Nelu» — au regim prioritar. Factorul poștal n-are voie să citească telegramele, le citește șefii, care apoi decid: prioritate sau nu.

OPINIE, ADICĂ ATITUDINE

Alternativa validată de viață a indiferențismului incriminat în tableta noastră trecută nu poate fi alta decît atitudinea manifestă, intransigența proprie condiției umane în esența ei și cu atât mai mult unei societăți întemeiate pe conștiința responsabilității maxime a membrilor săi față de tot ce se întîmplă în jur. Adevăratul om al zilelor noastre nu poate fi în nici un caz «unul din acei inși mititei ce nu știu altceva să vadă decît făina lor din ladă», cum caracteriza acest tip de filistină existență un mare poet revoluționar. Opinia, sub multiplele ei forme de exprimare, dincolo de cele tradiționale, a căpătat în prezent putere de instanță morală. Mai mult decît atât, pînă la un anumit grad de gravitate, ea poate interveni în mod autoritar în soluționarea anumitor litigii profesionale și cetățenești, indicînd concludent pentru misiunea socială ce i se conferă într-o societate a libertății și demnității omului. Însă nu atât formele instituționalizate ale opiniei ne preocupă în însemnările de față, ci mai ales climatul democratic extrem de larg ce i s-a asigurat prin măsurile sistematice adoptate de partid, îndeosebi în ultimii ani; ne interesează în primul rând sorgintea ei, atitudinea, luarea de poziție, ca expresie a responsabilității puternic resimțite în legătură cu fapte și fenomene care contravin eticii și ordinii sociale unanim acceptate de colectivitatea în care muncim și trăim.

Fiindcă în ce ne privește pe noi, comuniștii, expectativa, împăcarea cu anumite situații contrastante sînt de-a dreptul de neconceput. Vechiul dicton filozofic *Cogito, ergo sum* trebuie completat, în spiritul revoluționar al marxismului, cu *iau atitudine, acționez, deci exist*. Datoria grijii pentru tot ce se întîmplă pretutindeni unde te găsești, a răspunderii pentru modul cum se îndeplinește linia partidului, politica sa, e deopo-

trivă comunistă și cetățenească. Nu trebuie să te tragă de mîna nimeni pentru a lua atitudine într-un moment sau altul, ci tu însuși, în calitate de comunist, de cetățean, trebuie să te simți obligat să intervii dacă lucrurile merg prost în fabrica, în comuna, în școala sau instituția ta, dacă un om este nedreptățit sau înjosit, punînd de fiecare dată mai presus de orice principii moralității și dreptății sociale. Mentalitatea comodității morale, blazarea, indulgența, tentația compromisului în viața social-politică, în activitatea ideologică, au fost nu o dată aspru criticate de secretarul general al partidului. «Unii tovarăși consideră — spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu la Consfățirea de lucru a activului de partid din domeniul ideologiei și al activității politice și cultural-educative din iulie 1971 — că dacă nu vor supăra pe nimeni vor dovedi că știu să lucreze cu oamenii și nu vor fi criticați, nu vor fi acuzați de nu știu ce fel de atitudine dogmatică sau rigidă, și că e mai bine să umblăm cu duhul blîndeții. Dar noi nu sîntem predicatori, tovarăși, noi sîntem comuniști! Noi nu trebuie să umblăm cu duhul blîndeții, noi trebuie să criticăm principial, să nu jignim pe nimeni, dar a pune lucrurile clar în fața oamenilor nu înseamnă a jigni. A nu pune lucrurile clar în fața oamenilor înseamnă a le face și lor un prost serviciu, înseamnă a face un deserviciu și partidului, întregii noastre activități». Pledoaria aceasta atît de ferventă pentru fermitate, pentru exprimarea unei atitudini clare, principiale în munca pe care o desfășurăm cotidian afirmă totodată necesitatea ca orice intervenție critică a noastră să fie pătrunsă de spiritul partidului, să se întemeieze pe adevăr și dreptate, să nu jignească oamenii. Dar despre aceasta, într-o viitoare tabletă.

Nicolae STOIAN

Fotografie de Elena GHERA

Unii sînt atît de versați, încît știu și ora la care mîncă cetățenii din sectorul lor. Au și greutăți: cei de la poștă nu sînt consultați la stabilirea numerelor de străzi, la fixarea tablîștelor de genul «L-4-15» pe blocurile nou construite. Un factor are circa 1 600 de fișe de încasare a taxelor pentru radio, difuzor, televizor. Se duce la fiecare de trei-patru ori, pentru că ori nu găsește omul, ori cel găsit nu plătește.

Și apoi poșta e întreprindere de gradul III, la salariu contează. Totuși, în Brașov sînt împărțite zilnic 40 000 scrisori și măcar acum să ne gîndim la acel om care duce pe jos vești bune sau rele, transmite presa și caută de trei-patru ori pe abonații la radio, difuzor, televizor, și care se numește factor poștal.

Eugen SECELEANU

PLAY... READY

«Play... ready», un film excelent despre niște excelenți sportivi într-o încleștare supraomenească pentru cucerirea «Cupei Davis». Regizorul Constantin Vaeni a sculptat în peliculă poemul unor tenismeni de excepție. Sportivitatea lui Țiriac, efortul lui Țiriac, patriotismul lui Țiriac și... nostalgia lui Țiriac au fost prezente, ca o obsesie și ca un fir roșu, ceea ce face dintr-un film documentar-sportiv un film emoționant, un film-poem. «Cupa Davis», piscul spre care zburau toate mingile, devenea într-un anumit moment al filmului, printr-un joc al neșansei, intangibilă pentru cei doi mari tenismeni români. Aici, mișcările inspirate de aparat, filmarea cu încetinitorul, stop-cadru și planul apropiat nu au fost nici o clipă simple truvaieri, ci au modelat în bronz fizionomia unui efort unic. Faptul că trofeul care se simțea ca la el acasă în capitala României nu a rămas, a fost, credem, o simplă întâmplare. În subtext, cu toată umbra de sub sprâncenele lui Țiriac, filmul asta spune! Inițiativa «Albumului duminical» de a da, cu câteva zile înaintea participării echipei României la actuala ediție a «Cupei Davis», tulburătorul film al lui Vaeni nu este numai omagiul unei splendide demonstrații de tenis, dar și un îndemn pentru a aduce «Cupa Davis» acolo unde părea a fi ca la ea acasă! O așteptăm.

COPIII NU UITĂ

Să nu uităm de copiii noștri în nici una din zilele săptămânii. Să nu uităm că ei vor ști numai ceea ce îi învățăm noi să știe. Să-i învățăm deci să se joace, să se comporte, să muncească, să se fortifice, să vadă, să audă, să cunoască. Cu câteva luni în urmă, la o poștă TV s-a anunțat că va fi o oră a copiilor. O oră zilnică și nu 10 minute (care câteodată se termină ex abrupto; reclamă copiii!). Nu a fost!

Puține emisiuni au suferit de-a lungul timpului atâtea prefaceri, atâtea involuții, ca emisiunile dedicate celor mici. Este cunoscută nevoia de prototipuri, de eroi, a copiilor. De exemplu, în Belgia, micii telespectatori îl au pe Plum-Plum, în Ungaria, pe Majola, care apar pe micul ecran cu stăruință, fiind prietenii, sfătuitorii și tovarășii lor de joacă și de imaginație. La noi Așchiuța a devenit un musafir rar; Val-Virtej nu mai apare, iar alți eroi nu au fost abordați. Transfigurarea artistică a faptelor pentru copii, potrivit cu puterea lor de înțelegere (și nu faptul crud), se cere a fi trecută în preocupările noastre. Emisiunile vesele, emisiunile de dimineață, emisiunile cu miză cum au fost «Cupa de ciocolată», concursurile de triciclete, au rămas sub semnul întrebării. Se merge pe calea cea mai lesnicioasă de a prezenta faptele netransfigurate, greoaie, inadecvate spiritului celor mici. Numai de Anul nou se mai pot viziona programe mai bogate pentru micii telespectatori. Dar dacă se întâmplă fie și o dată pe an, înseamnă că se poate. N-ar fi rău dacă o serie de creatori și-ar da aportul la stimularea interesului și la îmbogățirea acelei ore promise copiilor. Copiii nu uită! O emisiune cotidiană cu teatre de păpuși, cu un campionat de fotbal al școlărilor (are tradiție la noi), o teleenciclopedie, desene animate, jocuri și eroi îndrăgiți etc., ar stimula imaginația și timpul copiilor. ...Copiii nu uită!

Coman ȘOVA

drumurile bărbatilor

Acest film, cu frumos titlu de baladă, a deschis gala «Zilelor filmului cehoslovac» la noi. Au mai fost prezentate încă două pelicule, — ...și salută rîndunelele și Homolka și portofelul — o selecție modestă, cred, pentru o cinematografie care realiza în 1970 40 de filme și care ne obișnuise în anii trecuți cu opere ce puteau asigura aproape o săptămână de vizionări inedite.

Drumurile bărbatilor (regia, Ivo Toman) nu este însă o baladă. Este mai degrabă un film polițist bazat pe evocarea evenimentelor dramatice ale luptei puterii populare cu dușmanii săi interni. Un moment istoric ce solicită mereu creatorii cinematografici, și nu numai pe cei cehoslovaci, prin ineditul situațiilor și prin personalitățile puternice care s-au înfruntat în acel timp. Astfel că acea lecție de istorie, revendicată cu destulă naivitate de către pregeneric, cedează locul, treptat, unei acțiuni care la început se

vrea doar palpitantă, dar apoi reușește să-și găsească ritmul și interesul.

Povestea ofițerului comunist, repartizat într-un raion terorizat de contrarevoluționari, care hotărăște să se substituie unui om de legătură pentru a intra în filieră și a o anihila, nu este desigur nouă. Din păcate, nu sînt inedite, pentru unele evocări istorice, nici unele inadvertențe logice, care cam stingheresc la început spectatorul.

Dar regizorul și scenaristul au ambiția de a conferi evenimentelor prezentate o dimensiune nouă. Și în bună parte acest lucru le reușește. Pentru că din strînsa încleștare de forțe — și acțiunea este ulterior bine gradată — se decupează profiluri care rețin atenția pentru că sînt implicate într-o confruntare de idei și atitudini. În primul rînd locotenentul, interpretat admirabil de Karel Hlušička, — prezență aplaudată pe viu de altfel și la gală —, care-și

infruntă dușmanul cu calm și inteligență, gîndind fiecare cuvînt, pîndind fiecare gest. Replica sa, de o luciditate aspră sau de un umor neașteptat, constituie atributul unei personalități pe cît de angajate în luptă, pe atît de umane. Calități care întregesc un contemporan profil de luptător comunist pentru care mai presus de toate este omul. Și îi este dat tocmai lui, celui prins între viață și moarte, să-l întoarcă pe cărările omeniești pe Vašek (Jan Kanyza), tînărul care se alătură, în tinerețea lui atotputernică și ignorantă, dușmanilor poporului. Dacă pentru locotenent lichidarea teroriștilor din munți este, profesional vorbind, o verificare a calităților sale morale și chiar fizice, pentru Vašek acțiunea aceasta înseamnă extirparea răului de care el însuși putea să sufere. Astfel că această luptă încordată nu este deloc lipsită de dimensiunea ei morală și umană. Dacă mai adăugăm unele secvențe care, prin amănuntele surprinse, reușesc să întregescă o epocă, să-i dea farmec (un căfel latră inebunit, vitele sînt duse încet spre noua gospodărie colectivă, o secretară cu codițe apare pentru o secundă în ușă), putem spune că echipa de realizatori au reușit să creeze un univers veridic, cu datele și oamenii lui. Pentru că orice operă ieșită din studiourile cehoslovace poartă, este lucru știut, pecetea unui autentic și sirguincios profesionalism.

Rodica POP

CINE, CE, UNDE, CÎND?

• Anthony Quinn se apleacă cu respect asupra paginilor marelui Hemingway, intenționînd să ecranizeze una dintre operele lui de seamă — «Peste rîu și printre arbori». Totodată, el va interpreta și rolul principal.

• Viața și opera lui Karl Marx, iată un subiect demn de creația oricărui cineașt. Cel care va realiza în colaborare cu studiourile Defa un serial de televiziune dedicat marelui dascăl al proletariatului mondial va fi înzestratul regizor sovietic Lev Kulidjanov.

• Parisul are de cîta timp o nouă sală de cinematograf. Înțitulată «Le Paris» și situată pe Champs Élysées, sala oferă celor

500 de spectatori — capacitatea sa maximă — excelente condiții de vizionare. Dar, spre surprinderea tuturor, filmul prezentat la inaugurare nu a fost o premieră, ci reluarea marelui succes de acum un deceniu — comedia «Irma cea dulce», cu Shirley MacLaine și Jack Lemmon.

• După mulți ani de absență de pe platurile de filmare din țara sa de baștină, Horst Buchholz («Cei șapte magnifici») turnează din nou în R.F. Germania. Filmul, o comedie spumoasă, are titlul «Johnny, un tînăr pentru ore plăcute».

• Luciano Lombardo Radice, un foarte cunoscut matematician italian, profesor de

algebră la universitatea din Roma, va interpreta în filmul «Nu am timp», în regia lui Ansano Giannarelli, rolul unui ilustru predecesor întru ale matematicii, învățatul francez Evariste Galois (1811—1832), mort în floarea vîrstei, în urma unui duel.

• Cunoscuta actriță Mireille Darc («A fost odată un polițist») va avea o vară fără vacanță. Într-adevăr, actrița s-a angajat la o treabă grea, turînd concomitent în două filme: «Valiza» de Georges Lautner, cu Michel Constantin și Jean-Pierre Marielle, și «Îndrăznețul», cu Jean Rochefort și Alice Sapritch («Mania grandorii»).

BOLILE CARANTINALE— DIN NOU O PROBLEMĂ DE ACTUALITATE

Bolile carantine sunt boli transmisibile deosebit de grave și cu o mare contagiozitate, capabile să pună în pericol sănătatea a foarte numeroase persoane sau chiar a unor populații în întregime.

Printre bolile carantine sunt cuprinse în prezent patru maladii și anume: variola, holera, pesta și febra galbenă. Denumirea de boli carantine este o rămășiță din trecut, când singura metodă de combatere a acestor boli era constituită de aplicarea carantinelor, adică izolarea și supravegherea timp de 40 de zile (40 zile = quarantaine — în limba franceză) a călătorilor care veneau din alte țări sau de peste mări.

Cu toate aceste carantine, în întregul ev mediu și până la sfârșitul secolului trecut istoria omenirii este bintuită de aceste molime, care au decimat în repetate rânduri populația Europei și a celorlalte continente. Este suficient să reamintim pesta din Italia Renașterii, descrisă de Boccaccio în «Decameronul», epidemiile de holeră care devastau periodic porturile europene, variola care seceră peste un sfert din copii. În America și Africa zone întregi nu puteau fi locuite din cauza epidemiilor de febră galbenă.

Deosebit de instructivă din acest punct de vedere este o vizită la cimitirul orașului Sulina. Aci, la gurile Dunării, a funcționat până la începutul secolului nostru una dintre cele mai importante carantine din această parte a Europei. În acest cimitir vom găsi numeroase morminte ale celor răpuși de holeră — căpitani de vase, marinari și pasageri, secerăți fără deosebire de vîrstă, condiție socială sau religie. Astăzi, numai pietrele funerare mai amintesc că aci, în urmă cu un secol, era un loc destinat disperării și morții.

În prezent, pentru țara noastră au o deosebită importanță variola și holera, maladii care se pot cu ușurință importa din focarele de endemie. Astfel, în ultimii ani am asistat pe plan mondial la o largă difuziune a holerei, numeroase țări care nu cunoșteau această boală fiind contaminate. Ceea ce este caracteristic pentru actuala extensie a holerei este apariția unei noi zone de endemie permanentă în Africa (în țările situate în zona Golfului Guineei), pe lângă zona clasică de endemie din sud-estul continentului asiatic. Deosebit de important este și faptul că, după o îndelungată absență, holera și-a făcut reparația pe continentul european în anii 1970 și 1971.

În privința variolei, boală extrem de contagioasă pe cale aeriană, pentru prevenirea căreia dispunem de o vaccinare foarte eficientă, progresele realizate nu au dus la dispariția bolii; și acum mai continuă să existe focare în unele țări din Asia și Africa. Din aceste focare boala a fost reintrodusă în Europa, aproape în fiecare an apărind cazuri în diferite țări ale acestui continent. Este de reamintit focarul care a evoluat în anul trecut în Iugoslavia și care a dat peste 160 îmbolnăviri.

Sigur că în țările civilizate nu mai pot apărea epidemii masive ca cele din trecut, sigur că mortalitatea — datorită mijloacelor moderne de tratament — este mult mai redusă, totuși aceste boli nu trebuie neglijate.

Prin dezvoltarea turismului, a schimburilor comerciale, de tehnicieni etc., există posibilitatea intrării în țară a unor persoane infectate.

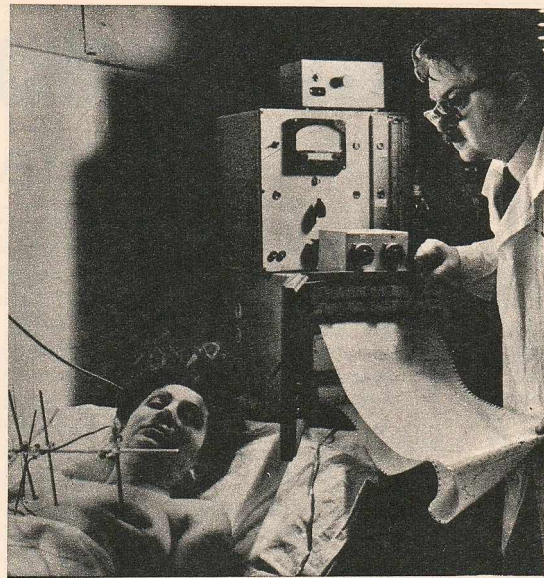
Dacă la noi până în prezent nu sînt asemenea cazuri, aceasta e datorită și activității, necunoscută de marele public, de control sanitar la frontierele țării, de supraveghere medicală a celor care vin din țările cu asemenea boli, de control prin laborator, vaccinări etc.

Este de dorit ca aceste rînduri să fie și o atenționare în plus pentru cei care călătorind în țările declarate contaminate să contribuie — prin respectarea măsurilor indicate de organele sanitare — atât la protecția propriei lor sănătăți, cât și la protecția sănătății întregii populații din țara noastră.

dr. Alexandru CALOMFIRESCU
prim-adjunct al ministrului sănătății

ce este nou?

- **MALADIILE CARDIOVASCULARE PROVOACĂ UN NUMĂR DE VICTIME DE DOUĂ ORI MAI MARE DECÎT CANCERUL, LEUCEMIA, TUBERCULOZA, ACCIDENTELE DE CIRCULAȚIE ȘI POLIOMIELITA LA UN LOC.** Iată concluzia la care a ajuns Congresul de cardiologie care a avut loc recent la Geneva, reunind delegați din 33 de țări.
- **ÎN PREZENT SE POT OBTINE REZULTATE SPECTACULOASE ÎN TRATAMENTUL BĂTRÎNETII, CONSTÎND ÎN INJECTAREA ÎN ORGANISM A UNOR CELULE VII ȘI TINERE,** a declarat profesorul Johannes Keller din Viena, («învățăcel» al savantului elvețian Paul Niehans, descoperitorul «terapii celulare».

Tehnică medicală românească are prioritățile ei incontestabile. Medici inventivi au construit aparate care investighează «fața nevăzută a planetei umane». Pornind de la caracteristicile termice ale organismelor, distincte și inconfundabile la fiecare om, termograful doctorului Ioan Mogoș explorează modificările biologice și detectează tumori oferind un diagnostic obiectiv și diferențiind o tumoră necancerosă de una cancerosă înainte de a lua decizia unei operații. Aparatul termografic poate fi întrebuintat și în depistarea altor îmbolnăviri, cum sînt arteritele, afecțiunile hepatice cronice, reumatismele.

Fotografie de Vasile MOLDOVAN

farmacia la domiciliu

- Nu lăsați medicamentele pe noptieră
- Nu folosiți fiole cu inscripția ștearsă
- Femeia gravidă nu are voie să recurgă la automedicație

În ultimul timp, odată cu progresele realizate în terapeutică, a crescut considerabil numărul medicamentelor, al consumatorilor, dar și tendința de a stoca medicamente. În consecință, problema prevenirii accidentelor medicamentoase este tot mai des abordată. În această ambianță apar în viața cotidiană o serie întreagă de anomalii în privința atitudinii individului, fie el bolnav sau sănătos, față de medicamente. Multitudinea și prețul lor scăzut a dat posibilitatea fiecăruia de a stoca medicamente. În fiecare casă se găsesc diferite resturi ale unor prescrieri sau medicamente cumpărate cu diverse ocazii. Nu este indicată o reutilizare a lor fără acordul medicului. La reutilizare trebuie luate în considerație și condițiile în care au fost conservate precum și vechimea lor.

Practica arată însă că în gospodărie este necesar să existe unele medicamente pentru a fi la îndemînă în caz de nevoie. În atare situații aceste medicamente vor fi păstrate separat, de preferință într-un dulăpior sub cheie. În nici un caz ele nu vor fi ținute la întîmplare, pe masă, în noptiere sau bufet. Medicamentele se vor păstra în plicuri, sticle, cutii, avînd scrise clar pe ambalaj denumirea și modul lor de administrare. Nu se vor utiliza niciodată medicamente ale căror denumiri nu le cunoaștem (etichete căzute, fiole cu inscripția ștearsă etc.).

Este de preferat a se ține în aceste dulăpioare numai următoarele medicamente: aspirină, piramidon, antinevralgice, me-xaform, bicarbonat de sodiu, lizadon. Acestea vor fi administrate numai adulților. (Se va evita folosirea lor la copii, unde indicația medicului este absolut obligatorie.) În plus: alcool medicinal, rinoflug, jecolan; se vor avea în vedere și unele materiale de pansament ca: vată, tifon, feși, leucoplast. Toate acestea vor fi folosite numai în caz de urgență, cîteva ore, cel mult o zi. Nu este recomandabil să prelungim administrarea lor fără o indicație medicală. Este bine de știut că, în anumite situații, unele medicamente sînt cu totul interzise: femeia gravidă nu are voie să recurgă niciodată la automedicație.

În concluzie, existența acestor «farmacii de casă» nu trebuie să ducă la un consum abuziv de medicamente, la transformarea lor în depozite și surse de rezolvare a problemelor de sănătate. Scopul «farmaciilor de casă» trebuie să fie numai acela de a rezolva pe moment unele accidente ca: răniri, arsuri și acordarea primului ajutor.

Farmacist C. GHEMIGIAN

CĂTRE DIRECTORII DE SPITALE DIN ȚARĂ. La rubrica noastră «Urgente rezolvate de miercuri pînă miercuri» vom publica săptămînal corespondențele dumneavoastră (care nu trebuie să depășească mai mult de opt rînduri) și care pot fi transmise fie prin poștă, fie la telefonul 17.78.82, cu taxă inversă, în fiecare marți între orele 10 și 16.

INFARCTUL MIOCARDIC— BOALA SECOLULUI? (I)

EPIDEMIA EPOCII ACTUALE. Infarctul miocardic era abia cunoscut lumii medicale și marelui public la începutul acestui secol. Descrierea sa clasică, clinică și electrocardiografică a fost făcută între anii 1910 și 1920. În scurtă vreme însă a ajuns să reprezinte problema numărul unu a medicinei și societății contemporane. Este oare justificată această afirmație sau este doar o falsă alarmă?

Analiza statisticilor demografice confirmă că în majoritatea țărilor dezvoltate socio-economic sau cu structuri în profundă și rapidă transformare, bolile cardiovasculare (hipertensiunea arterială și ateroscleroza în primul rînd) sînt responsabile de aproximativ 40-50 la sută din totalul mortalității.

După statistici ale O.M.S. (1967), procentajul mortalității date de bolile cardiovasculare variază în funcție de vîrstă astfel: de la 21-37% pînă la 40 de ani, de la 33-51% pînă la 50 de ani, de la 39-57% pînă la 60 de ani, de la 48-62% în jurul vîrstei de 70 de ani. Unul din doi oameni moare datorită unei boli cardiovasculare! Proportia e mai mare decît pentru cancer, boli infecțioase și accidente luate la un loc. Pe bună dreptate accidentele cardiovasculare — și mai ales infarctul miocardic — sînt considerate principalul ucigaș al epocii noastre. Pentru a ne da seama de ceea ce reprezintă pentru unele țări acest lucru este suficient să amintim, de exemplu, că în S.U.A. infarctul face mai multe victime într-un decît au făcut toate războaiele purtate de această țară în ultima sută de ani!

Pe de altă parte, pierderile provocate de incapacitatea de muncă și invaliditatea produsă de boală, precum și cheltuielile legate de asistența medicală și asigurările sociale, se ridică la cifre de necrezut. Calculele au arătat că se pierd anual din produsul național brut pînă la 2-4%!

Dimensiunile problemei pot să fie și mai ușor înțelese dacă se ia în considerare faptul că e vorba de o creștere masivă a numărului de îmbolnăviri în ultimele decenii, că acest fenomen este în continuă dezvoltare (este și va rămîne una dintre problemele prioritare ale sănătății publice pentru următorii 20-30 de ani) și că flagelul nu se datorește (decît parțial) îmbătrînirii populației din țările cu standard de viață mai ridicat, ci are cauze mai profunde și mai complexe care se află în modul de viață al societății contemporane. Bolile cardiovasculare degenerative și respectiv infarctul miocardic lovesc — așa după cum s-a arătat recent în cadrul unui congres organizat de O.M.S. (Geneva, mai 1973) — din ce în ce mai frecvent la o vîrstă tînă (între 30 și 50 ani) ambele sexe, toate categoriile sociale. S-a ajuns la concluzia că această boală are proporțiile unei adevărate epidemii a societății moderne, că prin pagubele pe care le provoacă individului și societății a ajuns una dintre cele mai devastatoare epidemii din multimilenara și zbuciumată istorie a umanității.

Din păcate, în ciuda progreselor uriașe pe care le-a făcut medicina, mortalitatea prin infarct este încă extrem de ridicată (30-40%), iar în ceea ce privește combaterea și prevenirea bolii — deși există numeroase cunoștințe referitoare la cauzele și condițiile care favorizează apariția bolii și dezvoltarea ei — s-a făcut prea puțin pînă în prezent. Apare de la sine înțeles de ce i se dă acestei boli o atît de mare atenție, de ce se fac eforturi deosebite pentru stăpînirea și controlul ei.

Dr. I. ORHA
A.S.C.A.R.
(Va urma)

ce este nou?

- **FANTOMELE CILINDRICE ȘI PARALELIPIPE-DICE.** «Fantomele» reprezintă un nou aparat — inovație a colectivului de cercetători ai I.O.B. — pentru determinarea dozelor de radiații la diferite niveluri în profunzimea corpului uman în vederea optimizării tratamentului cu radiații al cancerului.
- **ADAPTAREA ORGANISMULUI UMAN LA RITMURILE ZILNICE.** Este un studiu la Institutul de fiziologie normală și patologică «D. Danielopolu». El servește la diferite indicații ce se pot da marilor întreprinderi cu privire la turele de noapte (norme privind randamentul și sănătatea muncitorilor). În special, adaptarea organismului femeii la condițiile ritmurilor diurne ridică numeroase probleme.
- **CĂLĂTORII CARE EFECTUEAZĂ ZBORURI PRELUNGITE CU AVIONUL** prezintă toți un simptom comun: picioarele umflate și gura uscată. Cauza este modificarea echilibrului hidric din organism, ca urmare a lipsei de somn. Descoperirea aparține unor cercetători de la Baylor College of Medicine (Houston, Texas).
- **NOUA ȘI MAREA SPERANȚĂ A BOLNAVILOR DE LEUCEMIE:** sîngele alb, artificial, care poate înlocui sîngele infectat. Primele rezultate ale experiențelor, efectuate asupra unor cobai în laboratoarele universității Harvard, sînt promițătoare.
- **ACUPUNCTURA LA LOC DE CINSTE ÎN FRANTA.** În cartea lor, Liliane Laplaine-Monthéard și Geneviève Moll prezintă o listă de 200 maladii tratate cu ajutorul acupuncturii. Printre ele, astenia, amețelile, constipația, gastrita, palpitațiile, reumatismul și... tracul.

tipuri și tertipuri

DESPRE TALENT

Veacul nostru se caracterizează printr-o distribuție egală a talentului între toți fiii comunității umane. Toată lumea, fără deosebire de rasă, sex sau vîrstă, are talent. Și poezii, și pictorii, și muzicienii, dar și arhitecții, navigatorii, electricienii, sportivii, frizerii, parașutiștii, chirurgii sau pescarii — toți, dar absolut toți, au talent. Termenul s-a generalizat și a devenit monedă curentă, întrebunțat fără zgîrcenie și fără remușcare. A avut talent Beethoven, dar trebuie să recunoaștem că nici Azbest Vasile, autorul celebrei romane «De dragul tău mîncîc o sfeclă», nu e lipsit de talent. Se pare că Brîncuși a fost un om talentat, dar nimeni nu poate să nege că și ultimul cîștigător al turului ciclist nu a luat toate curbele cu un talent fără egal. În ultima etapă, la cățărare, a avut chiar geniu.

În fața acestei invazii de talente, întrecută în amploare doar de amenințatoarea explozie demografică, devine limpede că a avea azi talent nu mai este o marcă de har, ci de serie. Ceva mai mult: începe să devină interesant să nu ai talent. Nu sîntem departe de momentul cînd vom auzi exclamîndu-se cu o admirație dublată de invidie: «A, X e un tip extraordinar: n-are nici un fel de talent». Tipul de excepție al viitorului îl va constitui individul mediocrității absolute, omul insipid și anodin, respins de ispitele oricăror performanțe. Nu va cînta din solz de pește, nu va sculpta în turtă-dulce, speriat de ideea talentului ca de primejdia unei eczeme eventuale. Homo faber va fi înlocuit de homo nullus, ca expresie a unei mutații biologice evidente și a unui salt în spiritualitate fără precedent.

Pînă atunci însă prefer un alt tip de om, tipul obișnuit și de masă uriașă, care nici nu-și pune problema talentului și care, chiar dacă îl are, nu-l profesionalizează, nu-l transformă într-o afacere rentabilă, cu redevență sigură, mulțumit să lucreze liber de persecuția gloriei și să creeze fără obsesia înscriserii lui în eternitate. Acestui homo simplex îi este cu desăvîrșire indiferent dacă semenii săi îl socotesc talentat sau nu. N-are timp să-și pună întrebarea, pentru că trebuie să muncească. Și e foarte bine că e așa. Nu de alta, dar fiindcă acum cîteva zile am auzit următoarea observație, făcută cu seriozitate: «Păcat că nu l-ai cunoscut. A fost un tip extraordinar! Un talent teribil. Îți fura portofelul și ceasul în tramvai fără să simți».

Aurel BARANGA

OMULE, NU FI FURIOS!
MAI ALES LA VOLAN...

În aceste luni, datorită facilităților create în procurarea de autoturisme produse în țară, un contingent important de proaspeți posesori de automobile vor spori numărul participanților la circulația rutieră. Deoarece mulți dintre ei au nu prea mulți kilometri în palmaresul lor șoferesc, iar alții, deși au oarecare experiență, nu au mai condus de multă vreme, consider util să-i informez asupra unor aspecte apărute în ultima vreme, apreciate deseori ca banale, dar care îndeamnă totuși la reflecție.

Iată trei autoturisme puternic avariate într-un carambol: o Skoda 1000 MB cu partea din față laterală dreapta și spatele, inclusiv motorul, făcute zob, o Dacia 1300 cu partea din față zdrobită (radiatorul și motorul sparte etc.) și o Dacia 1100 cu aripa din stînga și capota puternic ondulate, geamurile sparte etc. Cum s-au întîmplat lucrurile? Șoferul de pe Dacia 1300 venea «furiros» pe banda de lângă linia mediană a unui drum cu patru culoare. În fața lui, pe același fir, Skoda. Deși în afara localității, Skoda rula sub 50 km pe oră și în această situație trebuia să aleagă banda de lângă acostament care era liberă. În loc să semnalizeze civilizat, adresînd Skodei rugămîntea de a trece pe firul unu, zmeul de pe 1300 s-a apropiat brusc pînă, literalmente, la cîțiva centimetri de bara de protecție a Skodei, claxonînd și aprinzînd atît faza de drum cît și farurile de ceață, intenționînd parcă să zvîrle mașina din față în afara drumului. Cel de la volanul Skodei, — cu semnul exclamării pe parbriz —, speriat, a bractat brusc la dreapta, fără să se asigure, intrînd în Dacia 1100 care se deplasa regulamentar. La rîndul său, zmeul, nemaivînd spațiul necesar pentru frînare, a pătruns peste cele două autovehicule intrate în coliziune. Cazul nu necesită comentarii din punctul de vedere al normelor de trafic — mai multe la număr — care au fost încălcate. Este necesară însă o remarcă privind stilul de «conducere» a mașinii, nu periculos, ci de-a dreptul huliganic, din partea unor șoferi.

Ne oprim în fața unei Dacii 1300 a cărei înălțime — din pricina unei răsturnări — a fost redusă la mai puțin de jumătate. La bord: 937 km. Șoferul nu a mai condus din 1967. A intrat cu circa 100 km pe oră într-o curbă «Ac de pâr», unde exista pentru avertizare, în afara de indicatorul triunghiular «Curbă la stînga», și un panou de limitare a vitezei la 50 km pe oră. A reușit să intre în viraj, dar n-a mai reușit să iasă... Acum se lamentează în fața mașinii șifonate. Dacă ar fi însă numai atît. Atît soția cît și băiatul (care trebuia să dea peste puțin timp examen de admitere în clasa a IX-a) se află în spital, avînd numeroase fracturi.

O Dacia 1100 cu partea din dreapta complet distrusă. Șoferul a constatat, în timp ce se afla noaptea pe drum, că becul farului din dreapta se arse. Deși condițiile de vizibilitate erau proaste, a continuat să circule. La intrarea pe un podet îngust, nu a sesizat la timp parapetul... A avea rezervă cîteva piese de strictă necesitate e considerat un lucru mărunț, dar iată ce consecințe poate avea.

Recent, un automobilist își înlocuia o roată. În timp ce-și depăna mașina, ochelarii de vedere au căzut pe asfalt și s-au spart. A pornit totuși mai departe, deși distingea cu greu obstacolele dinaintea mașinii. Nu a parcurs decît 10 km și a lovit mortal un biciclist. Conștient de faptul că pe drum țî se poate întîmpla și o asemenea neplăcere, nu e bine ca cei ce poartă ochelari să poseze în torpedoul mașinii o pereche de ochelari de rezervă? În unele țări acest lucru constituie o obligație legală.

Cîteva întîmplări — dintre multe altele — a căror semnificație nu poate scăpa omului de la volan, fie el novice, fie el șofer experimentat.

Colonel Victor BEDA

viața modernă

GENII REPETABILE ȘI IREPETABILE

Am auzit cu toții, de sute de ori, că în cercetarea științifică modernă echipa a devenit totul. Fiindcă o mare descoperire a devenit urmarea a mii de mici descoperiri prealabile. Fiindcă suma capacităților medii ale componenților unei echipe de cercetare e mai însemnată decît potențialul unui ins excepțional. Cam aceasta e părerea care circulă și, tocmai fiindcă s-a răspîndit peste tot, doi curioși au încercat să-i verifice soliditatea. Cîmpul lor de investigație: fizica și fizicienii. Cei doi curioși au descoperit multe lucruri. De pildă, că zece la sută dintre cercetători fac jumătate dintre comunicările care compun literatura de specialitate. Că numele cele mai citate sînt ale laureaților Premiului Nobel, doar unu la sută dintr-un lot de 250 000 de fizicieni fiind, într-adevăr, nume de mare circulație. Faptul probează influența permanentă a marilor personalități. Pe baza datelor obținute, cei doi curioși propun în final reabilitarea savantului eminent în cercetarea științifică modernă. Ei vor susține că un singur geniu valorează mai mult decît o echipă de cercetători. Opera de mică înaintare a echipei, de acumulare a unor date care trebuie obligatoriu să precedă, ar rămîne adesea o operațiune seacă, pe care doar harul unei puternice dotații o poate transforma într-un nou adevăr.

Reconsiderarea rostului marilor savanți merge în paralel cu ideea neabsolutizării acestora. Se pare — istoria științei probează cu numeroase cazuri de oameni care lucrează și descoperă simultan, în totală independență, același lucru — că nici una dintre eminențele științei n-a fost și nu este o forță fără de care nu se poate. Adică, principiul lui Arhimede tot s-ar fi descoperit chiar dacă n-ar fi existat Arhimede. Teoria relativității, chiar dacă n-ar fi existat Einstein. Peni-

clina ar fi apărut și în lipsa doctorului Fleming. Așa s-ar fi întîmplat cu toate marile descoperiri. Ar fi fost făcute oricum, uneori poate ceva mai tîrziu, ar fi purtat numele altora, dar banca de cunoștințe a omenirii ar fi arătat azi la fel de bogată. Mie unul îmi plăcea să cred că Arhimede a fost un geniu de neînlocuit. Că toți marii oameni de știință ai lumii au fost titani. Cu energii unice, irepetabile, cu intuiții unice, irepetabile. Și cînd colo, trebuie să admitem că dacă nu erau ei, ar fi apărut alții. Iată-ne obligați să renunțăm la o parte din evlavia și din admirația noastră, amîndouă absolute, față de galeria miturilor din catedrala cunoașterii. Amară obligație. Inevitabilitatea descoperirilor științei decurge din capacitatea prin care specia se apără și progresează oricum, indiferent de soarta unora dintre exemplarele ei cele mai înzestrate. Așa e! Și totuși ne vine greu să admitem că Arhimede, Euclid, Copernic, Edison, Claude Bernard, Planck, Born, Bohr, Einstein, Wiener, toți uriașii științei umane au fost în fond fenomene geniale dar repetabile. Înseamnă că zei absoluți și stabili rămîn doar creatorii artei. Numai Fidiș și Michelangelo ar fi putut sculpta statuile lui Fidiș și Michelangelo. Realizările științifice ale lui Leonardo le-ar fi înfăptuit și alții, pictura lui Leonardo, doar el. Hamlet nu l-ar fi putut avea părinte decît pe Shakespeare, iar Frații Karamazov, pe Dostoievski. Numai Beethoven a putut auzi în el Simfonia destinului. Luceafărul nu putea fi scris decît de Eminescu. Teoria aritmetică a idealurilor, lucrare matematică de sinteză a profesorului Dan Barbilian, ar fi putut fi creată și de altcineva, în schimb, poetul Ion Barbu e de neînlocuit. Irepetabilitatea este meridianul care desparte opera de artă de opera de știință.

Romulus BALABAN

principii și năravuri

ÎN APĂRAREA CIOBANILOR!

... Îți cheamă și-un cîine
Cel mai bărbătesc
Și cel mai frățesc
Că l-apus de soare
Vreau să mi te-omoare...

(«Miorița»)

— Vine ursul!

Nimeni n-a totalizat — statistic — pînă astăzi numărul ciobanilor morți în înfruntarea cu fiarele.

Cîndva, lucrînd împreună cu admirabilul documentarist care este Al. Boiangiu un film intitulat chiar «Ursul», am avut ocazia să fixez pe peliculă durerosul destin al ciobanului, abia revenit de la armată, Viorel Rohan din Vama Buzăului. Au trecut ceva ani de-atunci și greu se poate șterge din memoria subsemnatului privirea de piatră a mamei inutilei victime, a bunicii acestuia, care-l crescuse... Un urs uriaș, cu o pată mare ca o floare albă în piept, după ce dăduse tîrcoale mult timp prin regiune, fără ca autorizația de împușcare să vină (nu mai tîn minte cite vaci a furat namila), a nimerit la stîna păzită de V.R.; și cum era o «noapte de smoală» (vorba povestitorilor din film) și furtunoasă, din primul moment lîmpașul s-a stîns (marfă extrem de proastă, se stînge la prima suflare a vîntului!), iar tînrul cioban, dornic să apere turma celorlalți, cu furca, s-a năpustit asupra ursului care, firește (deși beznă), alesese oia cea mai frumoasă. Rezultat tragic, cu toate că un vîntător, pe «pielea lui», fiind pe-aproape, pune pușca la ochi și doboară, prea tîrziu, fiara. Grav rănit, V.R. a murit «cu zile», iar vîntătorului curajos și eficient s-a confiscat, pentru o perioadă, pușca (pînă s-a socotit că era în legitimă apărare).

Așadar, anii au trecut și mereu decupez din ziare anunțuri de tipul acesta: «Ursul la stîna!

Aflat singur cu oile la punctul numit «Fața Runcului» de lângă comuna Șanț, județul Alba, ciobanul Iacob Burdujan a auzit un zgomot ciudat. Cîinii au început să latre adușmeșind fiara. Mioarele se agitău speriate. A început o luptă înverșunată, inegală (subl. ns.). Nu se știe cît a durat. O oră, două... A fost găsit abia pe înserate, de alți ciobani, grav rănit, în mijlocul stînei. Ursul biruise. Și altă știre, apărută în aceeași lună: «Cetățenii comunei Adunați (Ocina) din jud. Prahova sînt puși în situația de-a se întreba «a cui viață trebuie protejată», de vreme ce aproape seară de seară o familie de urși pătrunde în curțile oamenilor din marginea comunei, sfîșîind păsări, animale domestice, distrugînd garduri, saivane, acareturi. Faptul a fost semnalat atît organelor locale cît și Asociației vîntătorilor din Cîmpina, care au răspuns însă că prevederile legale nu le permit să întreprindă ceva împotriva ursului (cap de familie), deoarece face parte din animalele protejate și că ei pot interveni numai în cazul în care paguba produsă de el depășește suma de 20 000 lei (subl. ns.)... Au început școlile, ziua s-a scurtat (era spre iarnă — n.n.), mulți elevi învață după-amiază și se întorc acasă pe înserat...»

Probabil că, între timp, atîngînd «fatidica sumă» de 20 000 lei pagube, ursul și-a primit dobînda (cel din preajma com. Adunați). Dar ce ne facem cu ceilalți? Există, cu adevărat, o asemenea dispoziție? Și-apoi ce ne facem cu viețile ciobanilor-sacrificate fără rost, fie pentru că n-au mijloace de iluminare puternice, sigure, eficiente și, de ce nu, chiar mijloace de apărare, nu tradiționala bită. Evident, deplină stimă față de vîntători și nobilul lor sport, însă nici să nu-i desconsiderăm pe ciobani, gîndind că ciobănitul se numără printre cele dintîi și mai simple îndeletniciri ale «necalificaților» rurali. Indiscutabil, se impune o apreciere profundă a tuturor aspectelor amintite mai sus. În țara care a dat lumii nemuritoare baladă a «Mioriței», soarta ciobanului nu poate fi nimănui indiferentă.

Mihai STOIAN

O PROFESIUNE A RĂSPUNDERII

Referindu-se la o afirmație conținută într-un «Dialog» mai vechi (de acum aproape un an) și la unele texte pe care le-a citit recent, cititorul Pavel Neagu din Brașov ridică o problemă față de care ne simțim obligați să aducem câteva precizări.

Despre rolul respectiv al dacilor și al romanilor în formarea poporului român există astăzi, credem, deplină claritate în rîndurile istoricilor, chiar dacă o serie de amănunte mai urmează să fie descoperite sau clarificate, chiar dacă mai subzistă puncte de vedere diferite în interpretarea anumitor aspecte parțiale. Pildele de curaj și dragoste de libertate ale dacilor, exemplara și eroica lor rezistență ca și rolul romanilor în făurirea și organizarea unei vieți publice înaintate pentru acea vreme, în atragerea Daciei în circuitul de valori al celei mai importante civilizații și culturi din antichitate, au intrat nu numai în evidența istoriei, ci și în patrimoniul afectiv al poporului nostru, mîndru că se trage deopotrivă din daci și din romani. Ca să fim drepti, liniile mari ale unei asemenea concepții au dominat dintotdeauna interpretările celor mai avizați istorici români.

Considerațiile pe care le citează tov. P. Neagu se referă însă la un alt domeniu și anume la acela al luptelor politice dintr-o anumită perioadă din istoria contemporană a țării și, mai cu seamă, la anii dintre cele două războaie. Atunci, exaltarea «dacismu-

Condiția socială a medicului, a «omului în halat alb», investit cu o menire atît de nobilă de-a lungul întregii istorii a umanității, a fost în permanență raportată la dubla răspundere: profesională și etică. Multiplele aspecte pe care le îmbracă această responsabilitate constituie obiectul acestei interesante lucrări, pe cît de originală în concepție și structură pe atît de nemijlocit izvorîtă din problematica complexă a societății noastre contemporane, fericită realizare a colaborării dintre un medic și un jurist.*

După o incursiune istorică în care sînt evocate diversele poziții din care a fost încredințat medicului «autorizația» de a trata și vindeca și, implicit, obligațiile care decurg din aceasta, autorii analizează relația dintre medic și bolnav în condițiile în care progresul în știință și tehnică au determinat mutații nebanuite.

Orunde întîlnim o activitate omenească, este prezentă și o răspundere. Dacă responsabilitatea morală nu are în vedere, în ultimă instanță, decît conștiința medicului, ea integrează organic legea, din momentul în care se materializează într-o faptă. Aceste prin-

cipii au fost valabile de-a lungul întregii istorii, dar ele au obținut un caracter propriu și un larg orizont de aplicare în societatea noastră, în care relația dintre medic și bolnav a pierdut aspectul mercant și inuman, specific moralei și modului de viață capitalist. Socialismul consideră viața omului drept valoarea cea mai ridicată a lumii materiale, iar medicul devine deținătorul sarcinii de a ocroti această supremă valoare. De aici profunzimea pe care o dobîndește responsabilitatea medicală. Conținutul nou al ocrotirii sănătății din țara noastră trasează medicului sarcini deosebite și norme noi de comportare profesională care atrag, la rîndul lor, un plus de responsabilitate.

O societate care garantează prin constituție dreptul la sănătate al cetățenilor și care este fundamentată pe principiile eticii și ale echității nu poate rămîne indiferentă față de comportarea medicilor în exercitarea profesiei lor. Nu se poate însă contesta nici riscul și nici imprezvizibilul care sînt legate de orice act medical. Dacă este firesc ca societatea noastră să fie exigentă față de eroarea medicală, este drept ca principiile care statuează exercitarea profesiei să fie limpezi și să reiasă din posibilitățile uneri limitate ale medicinei sau din riscurile

inerente ale practicii sale.

Pornind de la principiul că actul medical nu este un act în sine, desprins de contextul politic și social în care se exercită, conștiința profesională a medicului este strîns legată de conștiința lui cetățenească, de exercitarea muncii sale la nivelul unei totale dăruiri umane, de înaltă ținută etică și profesională.

Aceste principii fac parte din concepția care stă la baza ocrotirii sănătății în țara noastră, din comandamentele morale și umane care guvernează direcțiile de construire a societății socialiste multilateral dezvoltate.

Lucrarea lui Radu Ozun și Emil Poenaru, prin aportul pe care îl aduce la aprofundarea și difuzarea largă a acestor adevăruri majore, analizate complex din optica unor oameni care au trăit și înțeles profilul ce definește trăsăturile proprii ale acestei profesii, de pe poziția devotamentului activ și conștient față de om și societatea noastră, constituie o operă de mare prestigiu care valorifică trecutul demn și glorios al istoriei medicinei românești, aruncînd un fascicul de lumină asupra relațiilor dintre om și medic în societatea noastră de mîine.

Prof. dr. doc. Gh. PANAITESCU

*) «Responsabilitatea profesională și socială a medicului» de Radu Ozun și Emil Poenaru.

dialog
cu cititorii

lui», a originilor trace ca și disprețuirea aportului latin au devenit sloganuri ale ofensivei ideologice a curcilor celor mai retrograde, inclusiv sau în primul rînd a celor fasciste. Antiromanismul elementelor de extremă dreaptă exprima în fond adversitatea față de raționalismul gîndirii latine, față de claritatea și spiritul de echilibru, față de umanismul care au caracterizat todeauna culturile mediteraneene și în primul rînd cultura greco-romană. În opoziție au fost promovate presupuse (și neverificate de știința istorică) particularități ale modului de gîndire traco-dac, căruia i s-au atribuit cu dezinvoltură înclinații spre iraționalitate, spre misticism, un presupus cult al nopții și al singelui, refuzul oricărui progres. Desigur, dacii autentici de acum douăzeci de secole nu aveau nici o vină pentru asemenea interpretări aberante.

Se înțelege deci de ce în anii dintre cele două războaie mondiale lupta împotriva «tracomaniilor» și «dacomaniilor» a fost în esență o luptă de pe pozițiile stîngii. Ca exemplificare am vrea să recomandăm cititorului nostru lectura admirabilelor pagini pe care prof. Șerban Cioculescu le-a scris atunci împotriva divagațiilor tracomane ale lui Dan Botta. În general, trebuie spus că opoziția dintre raționalism și iraționalism a constituit o importantă linie de demarcație în istoria ciocnirilor ideologice dintre stînga și dreapta. Dacă vom studia cu atenție atitudinea ostilă (adesea împinsă pînă la ură) a paladinilor dreptei față de mișcarea și gîndirea pașoptistă, vom observa că una dintre țintele principale ale atacurilor este poziția raționalistă, străină de orice misticism și arhaism a luptătorilor de la 1848. Asupra acestor chestiuni ar mai fi poate cazul să revenim, deși, probabil, asemenea dispute par străine și îndepărtate generației noastre tinere.

Mulțumim cititoarei Livia Ciupercă din Berești, jud. Galați, pentru cuvintele elogiante la adresa cronicii noastre cinematografice și le vom transmite autorului evidențiat.

Pe tînrul cititor Nicolae Pintilie din Cîmpulung, jud. Argeș, îl asigurăm: 1) de toată simpatia noastră și 2) că vom transmite celor în drept nedumeririle dumisale.

H. DONA

O AVENTURĂ
CU MONA LISA

— Tanti, nenea ăla cu geantă fură săpun. L-am văzut cînd...

— Fugi de aici, mă puștiule. Nu-l vezi că-i om serios — îl înfruntă supraveghetora supermagazinului Hala Unirii din București, după ce-și aruncă privirea spre cel des-cris de pici. O bănuială își făcu totuși loc în mintea ei: nu cumva băiețelul vrea să-i distragă atenția și, în acest timp, altcineva... Omul își continuă rîndul. Și, cu aerul cel mai natural, se îndreaptă spre casă, avînd în coș o conservă de pește.

— Numai ce se vede căi cumpărat? — i se adresă casierita pe un ton puțin ironic.

— Dar se poate? Cum vă permiteți? Sînt inginerul...

Insul n-apucă să-și dea numele. Privirea supraveghetorei, pironită într-un loc, îl descumpăni.

— Priviți! A ascuns în sin mai multe bucăți de săpun.

— Și noi l-am văzut cînd fura — au sărit cu gura două femei.

— Aș vrea să vă explic în biroul responsabilului.

După citeva zile am prilejul să-l cunosc pe «nenea cu geanta». Mă uit și nu-mi vine să cred. Îi simt rana. Totuși, îmi zic, numai deschizîndu-i-o pot să-l înțeleg.

— Ce eveniment deosebit s-a întîmplat în viața dumneavoastră în ultimul timp?

— Am fost acuzat că am furat din supermagazinul Hala Unirii.

— Cum adică? Nu-i adevărat?

Tace. Refuză să-și îndrepte privirea spre mine. Aștept.

— Am fost cercetat și voi fi condamnat...

— Chiar dacă nu sînteți vinovat?

— Din dosar așa rezultă. Dar... ce mai... am terminat cu viața. S-a sfîrșit. Și unde mai puneți, am fost băiat sărac. Mama a muncit cu ziua să mă facă om și... A rămas orfană de la trei ani de ambii părinți... locuiește cu mine. Vă dați seama? Cum puteam să fur cînd am un salariu de 3 250 lei, soția 1 260...

— Copii aveți?

— Unul. Din prima căsătorie. Stă cu fosta soție în provincie. Îl văd în fiecare vară.

— Ați mai avut de-a face cu justiția?

— O dată. În 1968. Am luat un an închisoare. Intrasem într-un magazin cu o sticlă de coniac și la ieșire mi-au spus că-i a lor... Noroc cu decretul de grațiere din 22 mai 1969.

— Și-acum?

— N-o să credeți. E cam la fel. Tot nevinovat. Totul a plecat de la pasiunea săpunului. Aveam în casă șaisprezece săpunuri «Mona Lisa», încă înainte de Anul nou. Le luasem pentru a le da cadou rudelor. Cum între timp găsiseram «Vis» — mai bun și mai ieftin — am trimis din acesta drept atenții rudelor cu ocazia sărbătorilor de iarnă. «Mona Lisa» nu-mi convenea și de aceea păstrasem săpunul, pentru a-l schimba cu «Vis». Despre acest lucru am vorbit cu soția în ziua de 4 februarie. A doua zi ies de la serviciu (Institutul de proiectări pentru îmbunătățiri funciare și gospodărirea apelor) și merg în piață după carne și crenvurști. Am luat o conservă de pește și apoi trec prin fața raftului cu săpunuri. Iau cele șaisprezece «Mona Lisa» din geantă, le pun în coș, fac cîțiva pași și apoi le introduc în sîn. Asta a fost prostia! De ce am procedat așa? Nu-mi explic... Așa ajung la casă. Acolo am fost făcut hot și cu greu am ajuns în biroul responsabilului, unde au venit imediat și doi subofițeri de miliție. M-au ținut două ore și jumătate pînă au terminat

cercetările. Proces-verbal, declarații și cite altele. Eram absent la tot ce se petrecea în jur. Rușinea îmi mîna gîndul acasă. La mama. Suferă de inimă. Dacă ar fi auzit, sigur o pierdeam...

De aceea nu am cerut să fie întrebată soția. În plus, la început declarasem că nimeni din familie nu cunoștea că luasem cu mine «Mona Lisa» pentru că să fac schimbul cu «Vis».

— Dacă apelăm la logică, un om de bună-credință...

— Știu. Trebuia să anunț vinzătoarea că aveam ceva în geantă... Afîndu-mă în fața gondolei, m-a străfulgerat gîndul că s-ar putea să fiu căutat în geantă. De aceea le-am ascuns.

— Cînd s-a publicat în ziar știrea, ce v-au spus colegii?

— Știa toată lumea. Miliția anunțase conducerea institutului. Colegii? Rîdeau. Erău mulțumii de necazul meu. Le citeam în ochi ura.

— Cum așa? Ura, înțeleg, dar mulțumirea...

— Cînd toți își sînt dușmani și nu ai prieteni întrebarea nu are rost. Asta m-a durut mai puțin. Eram înverșunat pe ziaristul care publicase că am mașină și că o lăsasem prin apropiere. Eu care niciodată n-am avut la C.E.C. depuși nici 2 000 de lei. Dar ce era să fac? Să mai răscolesc, să zic că nu am mașină? La ce bun? Mi-ar fi răspuns: «Bine, nu ai mașină, dar ai furat! Și ce e mai grav? Că am mințit noi sau că tu ești hot? Așa că...» Plus că, practic, nu am nici un fel de apărare.

— Poate instanța va decide să executați pedeapsa la locul de muncă...

— N-am nici o șansă. Am studiat zile și nopți Codul penal. Plus modificările aduse. Articolul 209 nu se aplică în cazul meu. Dacă treceau cinci ani de la prima condamnare...

— Aveați vreo șansă?

— Poate.

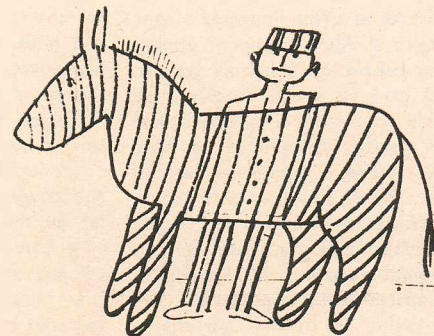
— Și-n cazul acesta?

— Am să cer o expertiză.

— Nu înțeleg. Pentru ce?

Inginerul, dacă mai merită să amintesc acest cuvînt, nu-mi răspunde, lacrimile îi umezesc obraji. Tăcerea lui îmi mină gîndurile spre fireasca și unica întrebare: cum de a fost posibil? Foarte simplu, la o atență cercetare, documentată cu depozitiile mai multor martori, s-a stabilit cert că inginerul Anton Vasilian din București, strada Școala Floreasca 18, a furat. Nici mai mult, nici mai puțin. A furat 16 bucăți de săpun «Mona Lisa». E un furt calificat, care nu poate fi răsturnat de un alibi rușinos.

Valeriu IVAN

— Stimate domnule Valerian, în afară de activitatea dumneavoastră creatoare în domeniul literar, ați realizat în epoca interbelică și un număr impresionant de convorbiri cu o seamă de scriitori din diverse generații. Ați putea estima numărul acestor scriitori intervievați de dumneavoastră?

— N-aș putea preciza cu exactitate numărul confrăților cu care am realizat convorbirile, dar pot spune că am luat interviuri de la aproape toți scriitorii reprezentativi din epoca pe care ați menționat-o.

— Ați publicat aceste convorbiri numai în săptămânalul bucureștean «Viața literară»?

— Toate au fost publicate numai în această revistă. În același timp, regretatul Felix Aderca practica și el cu asiduitate acest gen publicistic.

— Ce v-a determinat să începeți acest îndelungat și fructuos serial de convorbiri?

— Sînt mai multe cauze care au contribuit la inițierea acestei acțiuni. Am urmărit, prin consemnarea acestor interviuri, configurarea unor documente directe pentru înțelegerea omului și a operei lui, pentru descifrarea nemijlocită a concepției lui de viață și pătrunderea, pe cît posibil, în laboratorul său de creație. A mai fost și rîvna pentru a face să pătrundă în conștiința publicului valorile literaturii noastre, în virtutea căreia m-am făcut, în limitele posibilităților, mediatorul pasionat dintre scriitori și cititori. Eram conștient de faptul că prin aceste interviuri apropiam publicul de literatură autohtonă, care, după cum se știe, nu era nicidecum sprijinită de oficialitățile timpului. Mai urmăream, ca să mai enumăr o cauză, prezența unei rubrici fixe și atractive în revista pe care o conduceam.

— Scriitorii erau receptivi la solicitările dumneavoastră?

— Cu foarte puține excepții, scriitorii priveau cu înțelegere această modalitate de a lua contact cu cititorii. De mulți scriitori, mai mult sau mai puțin consacrați, m-am apropiat în cenaclul lui E. Lovinescu, «Sburătorul». Cu unii dintre ei am stabilit legături de prietenie: Ion Barbu, Camil Petrescu, Camil Baltazar, Felix Aderca, Virgiliu Mondă... Dar pentru a reveni la întrebare, s-a întimplat ca unii scriitori mai vîrstnici să aibă rețineri față de solicitările mele. Mi-amintesc cum numai după o insistență pledoarie pentru interviuri, arătîndu-i incontestabila lor utilitate, Mihail Sorbul și-a dat, în cele din urmă, acordul pentru publicarea în «Viața literară» a convorbirii avute cu el. Ajuns în punctul acesta, trebuie să-mi exprim recunoștința față de E. Lovinescu, care, nu o dată, mi-a facilitat discuțiile mele cu scriitorii. Bunăoară, îmi vin acum în minte îndemnul pe care maestrul le adresa Hortensiei Papadat-Bengescu de a mi se destăinui «din toată inima». Momentul evocat aici se petrecea chiar în casa maestrului, care, cu fraternă bunăvoință, ne-a pus la dispoziție o cameră din apartamentul său pentru realizarea interviului cu distinsa scriitoare.

«Sburătorul» își încetase apariția. Eugen Lovinescu îndemna pe membrii cenaclului de a colabora la «Viața literară», și, mai mult chiar, nu de puține ori eminentul critic strîngea și tria manuscrisele acestora

pentru a fi publicate în coloanele săptămînalului literar de care răspundeam.

CINE VA ÎNLOCUI «SBURĂTORUL?»

— În ce împrejurări a luat naștere revista «Viața literară»?

— *Viața literară* a apărut timp de cincisprezece ani, din 1926 pînă în 1941. Nu a avut o existență continuă, ci cu unele intermitențe, pentru că o revistă literară în acea vreme își ducea greu traiul. Înteruperea — bineînțeles din cauze bănești — a «Sburătorului» a mîhnit mult pe cei care-i eram apropiați, pe membrii cenaclului lovinescian. După cum se știe, cenaclul continua să funcționeze. Dar membrii cenaclului simțeau acut lipsa unei publicații. Dat fiind aceasta, cîtiva ne-am decis să scoatem — cum vom putea — o nouă revistă literară. I-am adus la cunoștință lui E. Lovinescu hotărîrea noastră. Înțelegîndu-ne entuziasmul, marele critic privea totuși cu scepticism această inițiativă. Spunea el că, dacă o editură precum *Ancora*, care cîștiga de

tinescu, Camil Petrescu... Îmi întrerup aici evocarea acestui șirag de nume copleșitoare, nu mai înainte însă de a mai adăuga unul în preajma căruia fluxul amintirilor mele își oprește cursul pentru un popas de nețărnut respect și afecțiune. E vorba de George Călinescu. Iubea revista. Era prezent cu multe în paginile revistei. Făcea cronici la cărți românești și străine, întocmea poșta redacției, era o sursă permanentă de noi propuneri pentru rubrici cît mai diverse, se interesa de colportajul revistei... Cînd a fost mutat cu catedra la Timișoara, a continuat colaborarea la revistă. Se interesa de răspîndirea revistei în Banat. Îmi comunica prin scrisori stadiul difuzării ei în diferite localități. Recunoșteam încă de pe atunci în stilul său de muncă în continuă ebuliție marea sa pasiune pentru promovarea scrisului românesc. Dar anii treceau. În paginile publicației își făceau locul condeiele noilor generații: Radu Boureanu, Eugen Jebeleanu, Cicerone Theodorescu, Vlaicu Bârna, Laurențiu Fulga și cîți alții și-au presat în coloanele publicației floarea talentului lor...

document

un interviu cu I. VALERIAN

MORBUL PRESEI LITERARE

— *Dumneavoastră care ați prezentat publicului cititor pe atîția scriitori intrați definitiv în istoria noastră literară, dați-mi, vă rog, prilejul să vă înfățișez și eu cititorilor de azi. Așa că v-aș propune să ne relațiați cîteva momente esențiale din biografia dumneavoastră literară.*

— Nu cred că ar interesa datele strict biografice: bunăoară, că mi-am trecut bachelatul la Liceul «Vasile Alecsandri» din Galați, cu vreo doi ani înainte de primul război mondial, sau că am absolvit Facultatea de litere și filozofie din București cu vreo cinci ani după încheierea păcii. În viața de elev am găsit înțelegere la unii profesori, iubitori de literatură, cu ajutorul cărora am înființat o societate literară în cadrul liceului. În acea împrejurare am scos la șapirograf cîteva numere din revista «Avîntul literar», o dovadă că din adolescență purtam morbul presei literare ce avea să recidiveze peste zece ani în forma săptămînalului *Viața literară*.

În timpul primului război mondial, fiind rănit, am fost internat în spitalul din Bîrlad, unde lucra ca medic poetul V. Voiculescu. Amîndoi îl vizitam zilnic pe Al. Vlahuță care se afla refugiat în localitate. În camera bătrînului bard funcționa un cerc literar, care s-a numit mai tîrziu «Academia bîrlădeană». Vlahuță ne îndemna să scriem versuri pentru înălțarea moralului ostașilor de pe front; sub imboldul lui a tipărit V. Voiculescu volumul *Din țara zimbrului*. După revenirea lui Vlahuță la București, cercul literar a fost condus de inimosul poet G. Tutoveanu care tipărea o revistă, «Florile dalbe», unde mi-am publicat primele versuri. Cu V. Voiculescu am fost totdeauna prieten, iar la apariția *Vieții literare*, valorosul poet a intrat bucuros în gruparea revistei. Stabilindu-mă în București, am reîntîlnit la cafeneaua Capșa pe poetul D. Nanu și pe G. Brăescu. Amîndoi frecventau cenaclul lovinescian, unde, într-o bună zi, m-au dus și pe mine. E. Lovinescu m-a primit cu amabilitatea lui obișnuită, m-a întrebat de rosturile mele prin București, ce planuri

literare nutresc și altele. Cu toată curtenia manifestată, criticul mi s-a părut cam distant: în fața mea ședea profesorul. Mai tîrziu am înțeles că sub poizghita de răceală, maestrul purta o inimă caldă pentru tineri, o pasiune rară de a-i îndruma și promova. Odată intrat, am luat, după aceea, parte cu regularitate la ședințele duminicale ale cenaclului. Pe timpul acela ne găseam în faza inițială a unei noi și moderne etape în lirică. În paginile «Sburătorului» coexistau încă formele tradiționale cu cele novatoare. G. Rotică se învecina cu Ion Barbu. În salonul cenaclului săgețile critice împotriva «tradiționalistilor» erau aruncate de tinerii din generația mea: Camil Petrescu, F. Aderca, Ion Barbu... În ce mă privește, nu prea știam dacă scriu versuri noi sau vechi, așa că tăceam. Dar în cele din urmă am înmînat conducătorului cenaclului o seamă de poeme. A urmat un timp de așteptare înfrigurată, pînă într-o zi, cînd cumpărînd de la chioșc «Sburătorul», mi-am văzut numele pe copertă. Poemele publicate erau însoțite de o prezentare semnată de E. Lovinescu. Poate că acesta să fi fost momentul cel mai important din biografia mea literară.

— *Ați fost membru al vechii Societăți a scriitorilor, ați fost chiar în conducerea organizației, fără îndoială că sînteți în posesia multor date despre viața scriitoricească, în general, și despre aceea a scriitorilor?*

— Am intrat în Societatea scriitorilor din anul 1921. Mai tîrziu am fost ales în comitet. Pentru a întreține un climat favorabil literaturii autohtone, cît și pentru a netezi drumul celor tineri, organizam cu un grup de scriitori șezători prin țară, inițiam conferințe. De asemenea am luat parte activă la înființarea asociațiilor de scriitori în orașele mai mari. Așa cum ați spus, sînt în posesia multor date. Dar nu întotdeauna din cele mai îmbucurătoare. Vremea nu era prea favorabilă scriitorilor. Numele lui Bogdan Amaru e simbolic pentru condiția de atunci a scriitorului. Scrisorile lui adresate confrăților mai vîrstnici ne tulbură și astăzi. Ne-a părăsit acest poet la început de drum, așa cum s-a întimplat și cu Al. Sahia, Ion Ciorănescu, Aureliu Cornea. Din nefericire și cei cu nume de circulație o duceau destul de greu. Iată, din cele multe, un caz: Victor Ion Popa. Era de prin ținuturile mele natale. Taică-său fusese învățător prin Bîrlad și Tecuci. Ne-am împrietenit din adolescență, apoi ne-am reîntîlnit în București. Avea un nume cunoscut, scrisese și i se jucase piese de teatru, fiind și regizor și pictor de talent. Într-o dimineață de iarnă, l-am căutat în strada Străbună nr. 8, aproape de Foișorul de Foc, ca să-mi facă o copertă la cartea mea de poezii, *Caravanele tăcerii*. L-am găsit literalmente tremurînd de frig, iar alături era soția sa cu un prunc în brațe. Victor Ion Popa nu avea lemne! I-am spus pentru ce venisem și a rămas ca după-amiază să primesc desenul dorit. Cunoșteam pe cineva care putea să-i procure lemne și m-am dus să-l caut. Cînd m-am întors către seară, gazda m-a îmbrățișat, exclamînd: «N-am crezut niciodată că dintr-o căruță de lemne s-ar putea crea o scenă de un efect atît de emoționant!» Momentul poate părea melodramatic, dar din păcate e, cum se spune, rupt din viață. Un alt prozator, G.M. Vlădescu, din cărțile căruia se răsfrînge o caldă dragoste de oameni, își cîștiga pîinea ca simplu agent de asigurare. Pe Gib Mihaescu, de care mă lega o statornică prietenie, îl găseam de multe ori ascuns în subsolul ministerului unde era salariat, scriind înfrigurat la paginile ultimului său roman. Îmi spunea: «Tot mai bine aici decît avocat fără procese la Drăgășani».

— *Și acum, o ultimă și inevitabilă întrebare. Ce aveți pe șantierul dumneavoastră literar?*

— Voi publica un alt volum de memorii. Fac ultimele retușuri la un volum de nuvele. Intenționez să-mi strîng într-o culegere poeziile din cărțile «Caravanele tăcerii» și «Stampe», la care se vor adăuga și o seamă de poeme inedite.

Traian STOICA

scriitori de azi

GEO DUMITRESCU

Infirmind opinia «Dicționarului de literatură română contemporană» (pg. 226 «Dumitrescu, Geo, n. 18.V. 1920, București...»), poetul s-a născut în ziua de 17 mai 1920. Așa cum remarcă și Geo Dumitrescu, din foarte multe motive el nu este una și aceeași persoană, nici unul și același poet cu George Dumitrescu ori cu Gheorghe Dumitrescu, așa cum lasă să se înțeleagă pagina 400 a monumentalei lucrări «Bibliografia literaturii române», 1948-1960, Editura Academiei R.P.R., 1965.

Geo Dumitrescu a urmat cursurile liceului bucureștean care poartă astăzi numele «Ion Neculce» și pe cele ale Facultății de litere din același oraș. Sub pseudonimul Vladimir Ierunca debutează la 19 ani în «Cadrans» cu poezia «Cîntec» (titlu inițial,

«Cîntec căzmit»). Este vorba de un cîntec de jale al muncitorului. Se pare că Geo Dumitrescu a contribuit prin acest debut la suprimarea «Cadranelui». Poetul nu-și iubea pseudonimul, deși îi fusese găsit de prieteni, și i-l vinde pe o halbă de bere și o pereche de crenvurști lui Virgil Untaru. Publică în continuare în «Vremea», «Curentul literar», «Albatros». În 1941, sub pseudonimul Felix Anadam, publică placheta «Aritmetică» la tipografia «Tipar universitar», condusă de filozoful Nicolae Bagdasar. «Aritmetică» era de fapt un ciclu al volumului cu care intenționa să debuteze poetul. Pentru lucrurile publicate în «Albatros», Geo Dumitrescu este salutată de căldură de M.R.P. în paginile «Timpului». În 1942 face parte din redacția «Timpului», ocupîndu-se de pagina a 2-a, pagina culturală, dar scrie și articole vehemente în care demască iresponsabilitatea celor de felul lui Constantin Virgil Gheorghiu, «cîntăreți» ai războiului. În iarna lui '43 se îmbolnăvește de pleurită și pleacă din București, revenind în toamna lui 1944. În iarna lui 1945 este angajat la ziarul lui N.D. Cocea, «Victoria», unde se ocupă tot de pagina a 2-a, dar unde publică și reportaje sau, din cînd în cînd, scrie și textul editorialului politic. Concomitent este numit inspector al teatrelor, direcția acestora aparținînd aceluiași N.D. Cocea. În urma unei inspecții exemplare făcute la teatrul din Craiova, Geo Dumitrescu este solicitat să preia direcția teatrului. Timp de o stagionă, 1946-1947, poetul conduce teatrul craiovean. La îndemnul lui Petru Comarnescu, poetul trimite Fundației pentru literatură și artă manuscrisul volumului «Pelagră» a cărui apariție anunțată pentru 1943 de Editura «Prometeu» a fost interzisă sub acuzația de «bolșevism» și «defetism». Obținînd unul dintre premiile «scriitorilor tineri» acordat de fundație, cartea se tipărește în 1946 sub titlul **Libertatea de a trage cu pușca**. Primele exemplare apar în librării la începutul lui 1947. Dar, mărturiseste Geo Dumitrescu, «s-a întîmplat însă ca, după ce fusese «bolșevică» și «defetistă», sub cenzura dictaturii fasciste, cartea, abia apărută, să întîlnească o împrejurare neprielnică, mărunți judecătorești de circumstanță, al căror îngust uzac au socotit-o «decadentă», astfel că tirajul (minim) în care văzuse lumina zilei a dispărut, de la început, în cea mai mare parte, din circulație». Lucrează în diverse redacții: «Viața sindicală», «Flacăra». Între 1950 și 1952 este redactor șef adjunct al «Almanahului literar» condus, la Cluj, de M.R.P. Plecat la Bicz, Geo Dumitrescu conduce gazeta șantierului, «Zorii socialismului», unde deține rubrica satirică ce-i «supraviețuiește» — «Condică lui Ion Călimară». Între 1953 și 1954 conduce «Almanahul literar» de la Iași. Din 1954 și pînă în 1963, cînd apar **Aventurile lirice**, Geo Dumitrescu absentează din viața literară, timp în care își asigură existența colorînd fotografiile alb-negru executate de fratele său. De asemeni, participînd la concursurile PRONOSPOT, poetul cîștigă destul de regulat, uneori sume însemnate (15 000 lei). Spre sfîrșitul acestui interval colaborează la «Urzica», «Îndrumătorul cultural». Începînd cu 1960 se reîntoarce la poezie, volumul **Aventuri lirice** apărut în 1963 impunîndu-l, cum scria Ov.S. Crohmălniceanu, «ca una dintre cele mai originale prezențe poetice în lirica noastră nouă». Faptul este confirmat de elogiile aproape unanime aduse cărții cît și de atribuirea Premiului Uniunii scriitorilor. **Nevoia de cercuri**, volum apărut trei ani mai tîrziu, pare a fi cartea care-l reprezintă cel mai bine pe poet. În ea sînt incluse și poeziile din **Libertatea de a trage cu pușca**, cititorul avînd posibilitatea să-l cunoască nemijlocit pe poetul anilor 1940-1943. Lui Geo Dumitrescu îi datorăm și primele (probabil) traduceri din Maiakovski (1944). Pînă acum el ne-a dat traduceri din Rafael Alberti, Eduard Mejelaitis, Malaparte, Romain Gary ș.a.! Un adevărat act de cultură l-a constituit alcătuirea ediției bilingve Baudelaire, pentru care Geo Dumitrescu a fost distins cu Premiul Uniunii scriitorilor în 1968, ediție în care, cu discreția cunoscută, poetul nu a inclus nici o traducere proprie. Poezia lui Geo Dumitrescu este una a demnității umane, căci poetul care scria în «Treptele iertării»: «Dar să nu-ntorci obrazul celălalt, / al sclavului duios, / împătimit în viciul umilinței — / nu bucuos să ierți, ci necesar», deși «n-a strîns decît bucurii întoarse din drum», a lucrat întotdeauna cu «cerneală fierbinte», fie că scrie: «Nimic mai inexistent decît un suflet», fie că se confesează: «dar voi știți, / de multă vreme știți că nu mă pricep să mint, / și din această pricină n-am să pot scrie niciodată / pe poarta inimii mele: / «nu intrați, cîine rău!»...» Chiar și poeziile de dragoste dintr-un ciclu ca «Furtună în Marea Serenității» desconfiră în Geo Dumitrescu poetul ostil conformismului.

Pledînd pentru luciditatea actului poetic, apropiindu-se cu aceeași atenție de toate faptele cetății, scriînd o poezie antiretorică pînă la parodiarea modelelor ilustre, Geo Dumitrescu este poetul din a cărui ironie regală se poate revendica și cea mai tînră generație nonconformistă a poeziei noastre de azi.

Dorin TUDORAN

vorbiți și scrieți românește

NIȘTE

Cuvîntul *niște* este pluralul articolului nehotărît un, o. Sensul acestui articol apare cu mai multă claritate dacă se compară construcții de forma *beau apa, beau apă, beau niște apă*. În primul caz, *apa* se referă la o *cantitate determinată* din lichidul numit «apă», cantitate identificată într-un fel oarecare de vorbitor (fie prin faptul că substantivul a mai fost întrebuitat — cu referire la o anumită cantitate — în porțiunea anterioară a discursului, fie că vorbitorul se referă la un obiect pe care îl percepe direct, sau îl indică, sau îi este indicat etc.); în cel de-al doilea caz, vorbitorul nu exprimă nici o determinare cantitativă, limitîndu-se la a afirma că *bea «o parte»* din lichidul care se numește «apă»; în cel de-al treilea caz, vorbitorul se referă la o cantitate anumită, pe care o lasă însă (în mod intenționat) nedeterminată. Trebuie subliniată distincția de sens dintre ultimele două construcții: în penultima, singurul lucru care se spune este faptul că *a bea* are ca obiect nu tot lichidul numit «apă»; în ultima se spune că *a bea* are ca obiect o anumită cantitate, *fără a se preciza însă care anume* este această cantitate.

În mod paralel, trebuie analizat sensul unor construcții în care obiectul verbului nu este un substantiv «nume de materie», ci un substantiv la plural și care nu este «nume de materie» (dealtfel, substantivele «nume de materie» nu au plural): *el construiește casele, el construiește case, el construiește niște case*. În primul caz, este vorba de «toate casele» (existente sau accesibile în vreun fel percepției sau observației noastre); în al doilea caz este

vorba de «o parte din case», adică «nu de toate»; în cel de-al treilea caz este vorba de un număr de obiecte numite «casă», număr care este lăsat nedeterminat.

Dacă este adevărat că, cel puțin în linii mari, sensul unui substantiv la plural (sau al unui substantiv «nume de materie») precedat de *niște* este cel menționat mai sus, atunci mi se pare că aceasta explică nonsensul unor propoziții ca *nu-i mai poate amări nimeni niște zile* (citită într-o revistă) sau *o să ai niște necazuri cu asta* (auzită într-o conversație).

Într-adevăr: ce poate însemna *niște* în prima propoziție? Că «nimeni nu-i mai poate amări (cuiva) un număr nedeterminat (nespecificat) de zile (și nu toate zilele, sau trei zile, sau patru zile)»? I le poate cumva amări, în acest caz, pe toate? La fel, ce poate însemna *niște* în cea de-a doua propoziție? Că mai departe «cineva are să aibă un număr nedeterminat (nespecificat) de necazuri»? Deci că «cineva are să aibă un număr de necazuri (și nu, pur și simplu, o parte din necazuri, sau trei necazuri, sau patru necazuri)»?

Nu m-aș fi oprit asupra frazelor citate, dacă n-aș fi avut impresia că se răspîndește din ce în ce mai mult un fel de «iresponsabilitate» în ce privește întrebuintarea lui *niște*. Și nu e vorba aici de o «mutație» de sens legată de acest cuvînt, pe care am putea-o accepta sau nu, ci de o întrebuintare care creează nonsensuri.

Emanuel VASILIU

o specie care moare?

De cînd n-a mai apărut și n-a mai fost citit un bun roman istoric datorat unui scriitor român?

Iată o întrebare pe care poate să și-o pună atît critica, cît mai ales scriitorii. Trăim în egală măsură în prezent și trecut. Putem înțelege și lua în posesie prezentul atît cît trecutul ne-o îngăduie. De ce deci să privim unilateral spre intențiile creatorilor? Un bun roman istoric despre un mare voievod ori un mare conducător de mișcări populare sau istoria unor frămîntări semnificative dintr-o epocă apusă nu este cu nimic mai prejos decît romanul unei hidrocentrale, al unei uzine sau al unui șantier. Și unul și altul n-ar face decît să rescrie în registru artistic istoria aceluiași popor. Ignorarea romanului istoric nu se justifică. Complexitatea prezentului poate fi descoperită prin complexitatea trecutului. A întoarce în întregime spatele unui trecut care poartă mari peceti de energie și sacrificiu în slujba unor mari cauze este inexplicabil. Ni se poate răspunde că romane istorice se scriu, dar răspunsul ar fi fals pentru că ar aplica unui spațiu în care numai măsurile calitative contează măsuri cantitative. O adevărată mică industrie de romane istorice a apărut în ultimul timp, dar mică din toate punctele de vedere. Reconstituirea istorică se află lăsată în seama celei mai lejere aproximații, faptele sînt răscoite nu după concepții contemporane, ci după lozinci contemporane, iar viabilitatea atmosferei și a personajelor este inexistentă. Romanele de acest fel continuă să apară pentru că le cere cititorul: romanul istoric e o specie preferată de cititor, dar hrana ce i se oferă în mod curent este deplorabilă. Aproape nimic nu se poate reține din narațiunile recente inspirate de perioadă dacă a istoriei din aceste părți ale lumii. Istoriile cu haiduci sînt de o dulceață și groasă simplificare. Unde este romanul istoric? S-a împlinit specia, a ajuns la apogeul realizării ei în literatura română, și acum se află într-un moment firesc etapei de după declin? Nici vorbă. Romanul continuă să rămînă, în general,

o problemă pentru literatura română, ca și cel istoric. Și se poate zice că acesta din urmă cu deosebire. Un roman istoric pune la încercare nu numai talentul nativ al autorului și știința sa de a construi verosimil, ci și întreaga lui profesionalitate. În cazul romanului istoric, procesul deliberativ este mai accentuat, inspirația mai riguros controlată și supusă unor exigențe specifice. Ea trebuie premeasă de o meticuloasă documentare și hrănită din plin de aceasta din urmă. Se trece cu ușurință peste gestul de scrupol profesional al lui Nicolae Filimon care făcea neîncetate note și extrase la Arhivele statului atunci cînd era slujbaş acolo pentru a realiza unicul său roman. Și epoca despre care scria îi era totuși apropiată. Rezultatele sînt însă în roman remarcabile, partea lui cea mai rezistentă. Scrupulul documentar al lui Camil Petrescu atunci cînd a scris *Un om între oameni* a rămas de pomină. Romanul istoric presupune un procent însemnat de muncă și o conștiință profesională de excepție. Nu e de mirare că în roman istoric s-a încercat și Rebreanu, recunoscut prin tenacitatea și scrupulul său profesional. Nu e de neglijat și puținul interes al istoricilor de a face interesantă materia specialității lor, de a o prezenta într-un mod care s-o facă lesne circulabilă. Oricît de dificilă ar fi întreprinderea, romanul istoric nu are de ce să fie scos în afara atenției prozatorului român. Bunele romane istorice românești pe care le avem s-ar putea număra pe degetele ambelor mîini și loc ar mai rămîne. Îndemnurile oricît de puțin efect imediat ar avea trebuie să iasă din zona unilateralității deoarece pot promova prejudecata. Or, un roman istoric este la fel de necesar ca și un roman de inspirație actuală. S-a scris oare cu adevărat romanul tentativei lui Mihai Viteazul ori romanul mișcării lui Avram Iancu în Transilvania?

M. UNGHEANU

Sosirea în îndepărtata noastră insulă a unui vapor de peste mări și țări reprezenta un adevărat eveniment pentru noi. Mai întâi a fost reîntâlnirea cu «grupul Calypso»: comandantul Cousteau ne-a invitat pe bord pentru un schimb de impresii și am putut vedea la lucru echipa de scafandri autonomi și de operatori de film. L-am cunoscut cu această ocazie și pe dl. Paoletti, radiotelegrafistul grupului, care are multe cunoștințe despre România și care, cu remarcabilă amabilitate, s-a oferit să transmită un mesaj de Anul nou în România din partea noastră.

MOARTEA SECUNDULUI

Trecerea cu dificultate a pasajului Drake și clima nu prea prietenoasă din Antarctica o făceau pe doamna Cousteau, la o cafea, să-și amintească cu mai multă plăcere de călătoriile din Madagascar, Marea Caraibilor sau Oceanul Indian. La aceasta s-a mai adăugat apoi un motiv de tristețe. Într-una din zile, în preajma Anului nou, comandantul secund Michel Lavale și-a pierdut viața într-un accident de elicopter chiar în apropierea locului unde lucram noi, pe Mount Pond. S-au prezentat condoleanțe din partea grupurilor de argentinieni, nord-americani și români, apoi «Calypso» a fost nevoit să se întoarcă la Ushuaia cu corpul nelusuflețit ce urma a fi transportat în Franța. O parte a echipajului, 11 persoane în frunte cu Philippe Cousteau, a rămas pe insulă spre a continua treaba începută, servindu-se de un elicopter și de bărci «Zodiac».

Întâlnirile repetate, precum și faptul că noi, reprezentanți ai patru națiuni, am petrecut împreună revelionul în Antarctica, ne-au lăsat frumoase impresii.

Ne mai amintim cu plăcere sosirea, tot în zilele Anului nou, a vasului turistic «Lindblad Explorer», care făcea ocolul Pământului, trecând și prin Antarctica. Invitați la bordul vasului am avut plăcuta surpriză ca la serviciul de recepție să întâlnim o doamnă de origine suedeză care, auzind că sîntem români, ne-a vorbit cu multă căldură despre țara noastră, despre concediile petrecute în ultimii ani pe litoral sau la Poiana Brașov și despre cordialitatea românilor.

Ultima perioadă petrecută pe insulă ni s-a părut cea mai lungă. Trecuserăm prin destule momente dificile, noaptea polară creștea pe măsura trecerii zilelor, se înteteau furtunile. Se apropia vizibil iarna polară și aceasta înseamnă în Antarctica pregătiri pentru întoarcerea acasă.

Cu cea mai mare grijă se ambalau motoarele, instrumentele de lucru și probele geologice colectate. Pentru noi, aceste probe valorau foarte mult: vom completa colecțiile din țară cu mostre din Antarctica și vom putea efectua studii de laborator pe materialul adus. Aveam unele exemplare atât de fragile, încît trebuia să le împachetăm cu mare grijă în vată sau hirtie moale de ambalaj, mai ales că urmau să fie transportate pe o distanță de peste 20.000 kilometri!

Apropiindu-se clipa plecării, graba neobișnuită, mișcarea permanentă ce domnesc la bază trezesc parcă bănuiala prietenilor noștri, pinguinii, care se apropie pentru a se lămurii ce se petrece. Așa cum la sosire ne-au întâmpinat pentru «bun venit», au venit acum, parcă, pentru «rămas bun».

Facem și noi acum ultimele fotografii înainte de plecare. Grupul «Deception», constituit din cinci argentinieni, șase nord-americani și doi români, a încheiat campania de lucru în Antarctica 1972-1973!

PE URMELE LUI RACOVITĂ

Ajunși pe puntea lui «Bahía Aguirre» sîntem asaltați cu tot felul de întrebări de colegii argentinieni, unii cunoscuți deja de la plecarea din Buenos Aires, alții sosiți abia acum în Antarctica. De fapt ei ar fi trebuit să rămînă cu o săptămînă în urmă în Insulele Orcade, dar aceasta nu a fost posibil din cauza barierei de gheață ce înconjură insulele. Se va face o nouă tentativă acum, odată cu întoarcerea noastră. Mai aflăm că pe lingă «necazurile vaporului» există și niște persoane bolnave. Un cercetător a contractat o pneumonie și are acum 40 de grade temperatură, un altul va fi operat, poate chiar în noaptea aceasta, de hernie. Situația fiind gravă nu vom putea pleca din Deception decît în dimineața zilei următoare. În ceea ce ne privește, nu ne simțim decît puțin slăbiți și ceva mai ușori; am slăbit 6, respectiv

JURNAL DIN ANTARCTICA (X)

epilog antarctic: golful paradisului

8 kilograme. Acum nu ne mai gîndim decît să ajungem cu bine acasă. Mai aflăm că de aici vom pleca la niște baze argentinieni situate în Peninsula Antarctică, apoi în Insulele Orcade și vom ajunge la Ushuaia cam pe 7 februarie. Așadar, ne așteaptă două săptămîni de navigație și de inedit.

Zilele care au urmat au fost într-adevăr pline de lucruri noi. Am traversat strîmtoarea Bransfield, o adevărată fosă marină, cu adîncimi de peste 2.000 m, ce separă Insulele Shetland de Sud de Peninsula Antarctică, apoi, trecînd printre numeroase insule, am pătruns în strîmtoarea Gerlache. Aceste locuri sînt, se spune, cele mai frumoase din toată Antarctica. Munții impozanți, prelungire a Cordiliei andine sud-americane, sînt acoperiți de imensa calotă glaciară, din care se desprind adevărați giganți de gheață ce plutesc pe albastrul oceanului sudic. Călătorim pe urmele marelui Emil Racoviță, primul român în Antarctica care, cu 75 de ani în urmă, pe vasul «Belgica», comandat de Adrien de Gerlache și avînd la bord și pe celebrul explorator norvegian Roald Amundsen, petrecea pentru prima oară o iarnă întreagă în Antarctica.

INTERLUDIUM... PRIMĂVĂRATIC

Oprim mai întâi la mică distanță de o insulă cu pinguini, în golful Primavera, unde se găsește un grup de geologi argentinieni, condus de dr. Piker-mann, care și-a încheiat activitatea aici. După ce

se încarcă pe vapor aparatura, materialele și probele colectate (în cea mai mare parte roci granitice și microdiorite foarte asemănătoare rocilor banatitice din țara noastră) pornim mai departe spre sud-vest, trecem printre insulele Arhipelagului Melchior și continent, ne strecurăm printre numeroși munți de gheață plutitori și ajungem seara tirziu la baza științifică argentiniană Almirante Brown, situată la 65 de grade latitudine sudică, în Golful Paradisului.

Peisajul își merită numele! Golful, mărginit de munți spectaculoși acoperiți de ghețari, este foarte liniștit. Aici nu se simt teribilele furtuni antarctice, este o atmosferă foarte clară și o bună parte din vara australă acest golf rămîne însoțit.

Cînd am ajuns noi, apusul de soare învăluia peisajul într-o mantie aurie, iar marea părea nemișcată. Aisberguri, mici sloiuri de gheață și mai multe varietăți de pescăruși antarctici, nepuștii pinguini și focile ne atrag privirile.

Dimineața următoare un soare puternic, neversosimil pentru aceste locuri, lumina perfect întregul golf, subliniindu-i frumusețea.

Călătoria noastră în continuare a fost lungă și anevoioasă. Am străbătut o mare foarte agitată și cețoasă, pînă în Insulele Orcade, unde am putut cu greu pătrunde folosindu-ne de calea creată de spărgătorul de gheață «San Martin». Aici Argentina deține cea mai veche bază permanentă din Antarctica (încă din anul 1904). Efectuate și aici operațiunile de aprovizionare cu cele necesare, ne-am continuat ultima parte a peregrinărilor noastre antarctice spre Tara de Foc. Străbăteam astfel ultimii 1.500 kilometri de la Insulele Orcade spre Ushuaia, traversînd din nou teribilul pasaj Drake. Expediția noastră antarctică a luat sfîrșit!

CHEMAREA IMENSITĂȚII ALBE

Am încercat în acest serial să împărtășim numeroșilor cititori ai revistei «Flacăra» o parte din impresiile și peripețiile noastre din Antarctica.

Acum, cînd în țara noastră natura este în plină viață, cînd ne incîntă ochii o explozie de verdeață, cînd sîntem prinși în munca noastră de zi cu zi, nu putem totuși să nu ne gîndim la cei care acum, în lunga noapte polară, izolați de restul lumii, continuă cercetarea acestui imens și abia cunoscut continent.

Și noi, alături poate de mulți alții, ne-am întrebat de ce sînt oameni care suportă atîtea privațiuni, renunțînd la confort, familie și prieteni, pentru a explora această Antarctica atît de nepriemitoare cu cei care vor să-i dezlege tainele? La ce bun atîtea sacrificii?

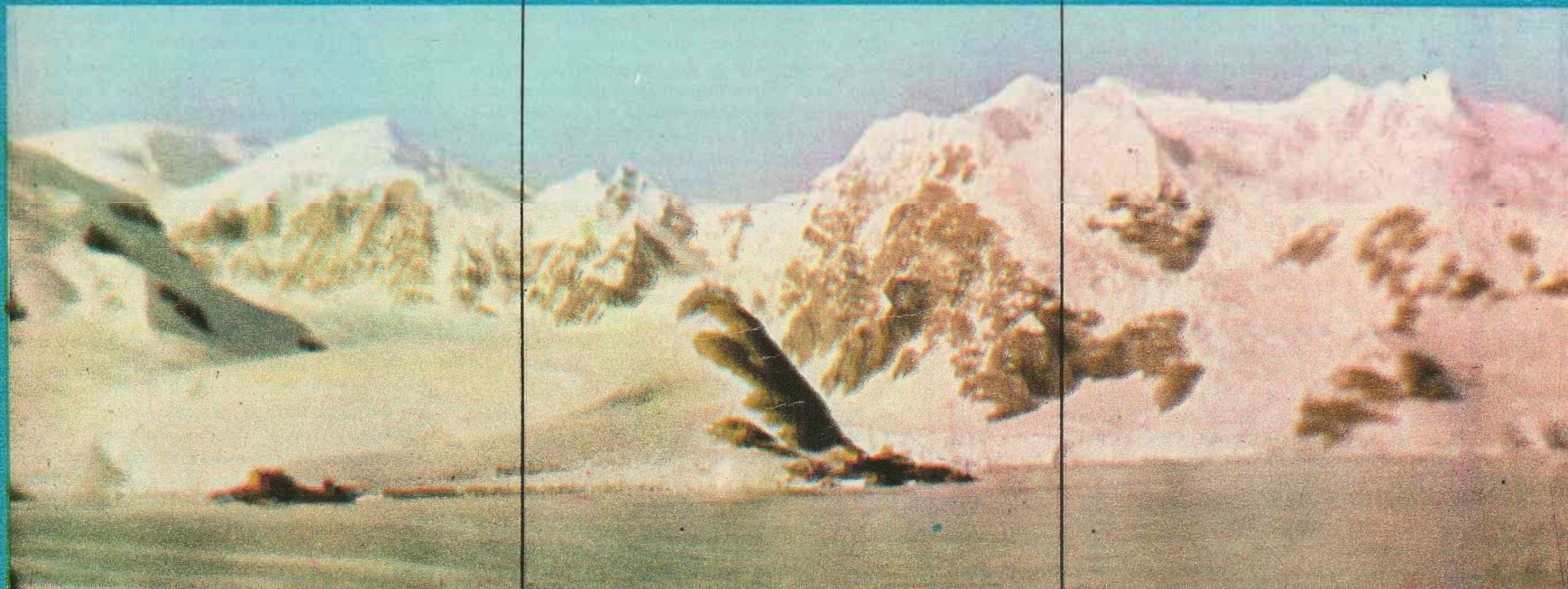
Acum înțelegem perfect această chemare a «imensității albe». a oceanului involburat, a primejdiilor ce trebuie învinse, de multe ori cu prețul vieții.

Este chemarea necunoscutului, la care nu poți răspunde decît dacă știi să renunți la tot ceea ce îți se oferă ușor.

Să trăiești? Da! Dar să știi că ai încercat să deschizi — sau măcar să întredeschizi — porțile necunoscutului. Că ai pornit cu curaj pe drumul din fața ta și nu te-ai oprit cît timp ai avut suflare în tine. Acolo unde vei cădea nu va fi sfîrșitul. Vor veni alții care, pe drumul bătătorit de tine, vor merge mai departe, tot mai departe, pînă acolo unde poate ajunge OMUL.

Gh. ISTRATE și Ioan TEODORU

S F Î R Ș I T

Golful Paradisului. Aici se află baza științifică argentiniană Almirante Brown. Munți impozanți, prelungire a Cordiliei sud-americane, își dau întîlnire cu calota glaciară și oceanul sudic. În zilele însoțite, peisajul este de o neobișnuită frumusețe.

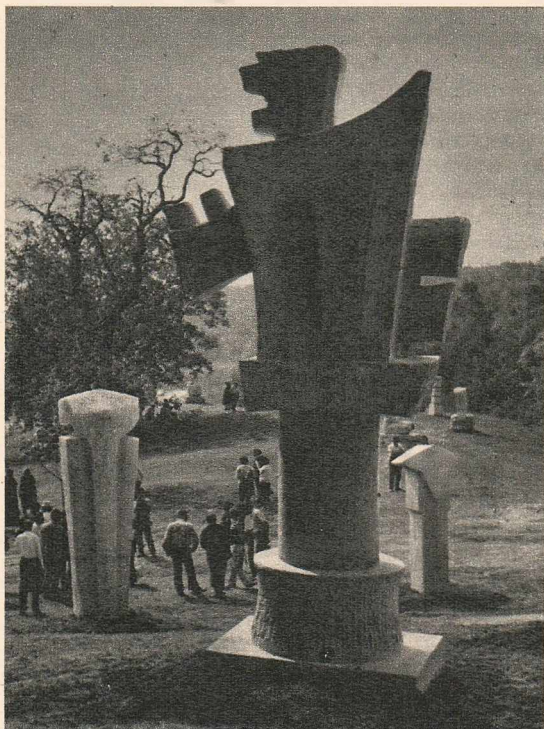

capriciile gustului

MĂGURA

Departa de București, la Măgura Buzăului, a apărut în ultimii ani un fenomen estetic merit să pună multă lume pe gânduri. Din inițiativa unor oameni inimoși din conducerea politică și administrativă a județului Buzău s-au pus bazele unei tabere de sculptură, cunoscând în fiecare an o altă ediție. Au fost solicitați și au răspuns în primul rând solicitării de a merge la Măgura Buzăului numeroși sculptori tineri, mulți proaspeți absolvenți ai celor două institute de arte plastice din țara noastră. Au răspuns însă și o serie de sculptori care nu mai sînt chiar atît de tineri ca vîrstă, dar care se consideră animați de veșnicul neastîmpăr ce caracterizează tinerețea. La Măgura Buzăului te întîmpină astăzi un spectacol neașteptat: un «munte» plantat cu sculpturi, fiecare reprezentînd un anumit gest. Atitudini, speranțe, căutări străbat în pietrele ce populează muzeul de sculptură în aer liber de la Măgura Buzăului. Pînă aici nimic extraordinar, totuși. Ideea unei tabere de sculptură

și a unui muzeu de sculptură în aer liber mai poate fi întîlnită și în alte părți. Extraordinarul începe în momentul în care avem în vedere pelerinajele care au loc, zilnic, la Măgura Buzăului. Sîmbăta și duminica, mai ales, la Măgura Buzăului convoaiele de mașini nu mai conțin. Ceea ce nu se întîmplă în muzee se întîmplă aici: oamenii caută să înțeleagă o realitate, care în raport cu experiența lor estetică anterioară le apare ca lipsită de înțeles. Se parcurge în tăcere, de către fiecare, distanța dintre pietre, se contemplă și se comentează, probabil, pe tăcute. Toți cîți vin la Măgura fac dovada unei lecții învățate parcă dinainte, aceea a tăcerii, a unei tăceri care nu mai este impusă de prezența supra-vehetorului din muzeu, de spațiul restrîns al încăperii în care opera se află plasată. O tăcere «nemotivată». Tocmai aici intervine elementul estetic inedit asupra căruia aș vrea să insist. Să te deplasezi de la București, de la Timișoara, de la Cluj sau de la Iași, pentru zece, douăzeci de minute sau o jumătate de oră de tăcere, la Măgura Buzăului, constituie pentru orice minte neastîmpărată pretext de reflecție. Ce s-a întîmplat și ce se întîmplă la Măgura Buzăului, dincolo de faptul că anual sculptorii veniți în tabără să cioplească blocurile de piatră lasă un număr impresionant de sculpturi în plus? De ce numai aici se impune tăcerea, nu și în altă parte? Deslușesc în tăcerea celor ce vin la Măgura Buzăului o anumită nevoie de reculegere, pe care orașul nostru zgomotos de astăzi nu ți-o mai poate oferi. Prin mutațiile survenite în arta secolului XX, muzeul poate mai puțin, dar sala de expoziție fără nici o umbră de îndoială, și-au alterat caracterul; au devenit zgomotoase — loc de confruntare a părerilor celor care «înțeleg» și a celor care «nu înțeleg». Iată însă că retrasă undeva, departe de oraș, într-un cadru natural merit el însuși a sublinia sentimentul unui spectacol deosebit, arta se constituie ca univers de prezențe solicitînd tăcerea și facilitîndu-ți astfel, la altă dimensiune, bucuria regisirii de sine, bucuria confruntării cu propriu-ți eu, între cer și pămînt, departe de zgomot, departe de preocupările noastre zilnice. Fenomenul estetic de la Măgura Buzăului ar trebui poate să ne pună mai mult pe gânduri. Resimțim cu toții nu numai nevoia unor locuri publice, în aer liber, de întîlnire zgomotoasă: stadioane, piețe, plaje; resimțim cu toții nu numai nevoia unor locuri de odihnă și agrement, dar și nevoia unor locuri de reculegere în tihnă — o nevoie specifică de temple, nu în sensul încărcat de misticism, ci în sensul unui loc de regăsire senină cu noi înșine, într-o clipă de tihnă, departe de vîietul orașului.

Fotografie de Elena GHERA

Gheorghe ACHITEI

scrisori către un meloman

NECESITATEA DESPĂRȚIRILOR

Cine s-a apropiat de muzică pe calea operei trebuie într-o bună zi — dacă realmente aspiră spre tot mai sus — să se decidă a se despărți temporar de acest gen, într-adevăr seducător. Însăși opera — inclusiv formele ei cele mai elementare, mai populare — va putea fi înțeleasă de el profund și iubită cu elevație numai dacă survine o asemenea despărțire — poartă spre noi experiențe, de pe urma cărora sensibilitatea spiritual-muzicală va ieși îmbogățită și afinată. Pentru iubitorul de operă (presupunînd că acesta merge la operă în primul rînd pentru muzică) vine un moment în care tot ce nu este muzică — de la libret pînă la decoruri — începe să-l stingherească. Resimte toate aceste elemente extramuzicale ca pe tot atîtea ziduri între el și ceea ce are a-i spune muzica propriu-zisă, adică formele sonore care curg. E vorba desigur nu de o imperfecțiune a operei ca gen, ci de neputința novicului de a desluși în acest amalgam de arte specificitatea pură a aceleia care-l atrage în cel mai înalt grad. Acesta și este dezavantajul unei asemenea căi spre muzică: opera te cucește foarte repede, dar începînd prin ea, te angajezi într-o evoluție lungă și dificilă; calea reprezentată de ea este una de acces ocolit, căci prin satisfacțiile în general exterioare pe care ți le dă în această etapă a formării tale, te reține foarte autoritar în lumea ei: o lume plină de încintări din care nu-ți mai vine să mai pleci.

Am simțit așadar, la un moment dat, că imaginea pe care mi-o formasem despre muzică frecventînd opera era departe de a corespunde realității muzicale. Șocul care a declanșat nemulțumirea față de experiențele anterioare l-am primit prin contactul cu o simfonie a unui compozitor cunoscut și apreciat de mine pînă atunci doar ca autor de operă. Binecuvîntată fie curiozitatea, căci — alături de necesitatea interioară — ea e cel mai bun sfătuitor și stimulent într-o inițiere muzicală! În toamna lui 1949 se anunțase în București prima audiție a simfoniei «Manfred»

de Ceaikovski. Evenimentului — aureolat de prezența celui incomparabil maestru al baghetei care era Constantin Silvestri — i se făcuse o anumită publicitate. Ce va fi reprezentînd în afara operei — mi-am zis eu atunci — autorul acestui «Evgheii Oneghin» care a izbutit să vorbească atît de convingător sufletului meu? Cred că principalul autor al revelației pe care am avut-o atunci a fost Silvestri, cu incandescența trăirii, cu arta de cizelator al detaliilor, greu de închipuit pentru cei ce nu l-au apucat. Era, incontestabil, după Enescu, cel mai inspirat muzician pe care l-am avut această țară. Orice ar fi interpretat avea darul să recreeze muzica, făcînd-o să povestească, să se destăinuie și să evoce cu atîta elocvență, încît devenea comprehensibilă în liniile ei mari și atrăgătoare chiar și celui mai neavizat. Un asemenea neavizat în materie simfonică eram și eu cînd am auzit prima oară «Manfred». Cred că pe acea vreme inventarul de teme simfonice pe care l-aș fi putut fredona se reducea la motivul destinului din «a cincea» și marșul funebru din «Eroica». Ei bine, destinul a vrut ca nu Beethoven, — ale cărui simfonii «fără soț» le mai auzeam eu din cînd în cînd —, ci Ceaikovski să-mi dea impulsul decisiv spre simfonism. Prin «Manfred» a născut prima oară muzica în mine sentimentul infinitului. Lipsită de auxiliarele teatrale, ea nu numai că nu-și vedea diminuată puterea de exprimare, ci dimpotrivă, abia acum se arăta în stare de a da măsura deplină a capacității ei de a purta sufletul omnesc într-un univers cărui nu-i pot fi găsite margini. Or, recreat de Silvestri, zbuciumatul și visătorul Ceaikovski m-a dus atunci foarte departe, atît de departe încît toate cele pe care le comportă — pe lângă muzică — spectacolul de operă îmi apăreau oprimate și sufocante pentru această artă: numai lăsată singură și liberă își poate ea lua avînt spre tăriile unde îi este hărăzit să planeze.

George BĂLAN

Element de poartă românească.

Fotografie de Vasile MOLDOVAN

POLUAREA FOLCLORULUI (XIV)

În scopul de a înfățișa problemele multiple care apar și de care etnomuzicologul zilelor noastre este obligat să țină seama, am înfățișat în articolul precedent unele aspecte inedite, surprinse în desfășurarea nunții țărănești. Aceste elemente moderne care se infiltrează în repertoriul străvechi, corespunzînd stadiului unei societăți în plină transformare, sînt extrem de semnificative și formează o documentare prețioasă pentru sociologul preocupat de înțelegerea realităților contemporane.

Iată, de pildă, un fragment din dialogul înregistrat pe bandă de magnetofon la o nunță bihoreană de către cercetătorii Institutului de etnografie și folclor. Țin din capul locului să precizez că este vorba de un caz excepțional, în care apar o seamă de formule de ședințe, introduse de către «grăitor» în ritualul nunții. Să nu se creadă că aceste formule s-au generalizat. Ele nu au fost surprinse decît o singură dată de cercetători.

În fața căminului cultural unde urma să aibă loc nunta, alaiul miresei era așteptat cu nerăbdare, căci întîrzia. Mireasa urma să vină cu nuntașii ei din județul Cluj cu un camion. Sosind cu întîrziere, «grăitorul» miresei a explicat motivele întîrzierii:

Iată ce răspunde «grăitorul miresei»:
lubiții noji nuntași, după cum vedeți și dumneavostă, în mijlocu nostru o sosit aci niște oameni dă cînste și dă omenie... oameni-ș cer scuză, nu-i putem să-i condamnă fiindcă poate au și ei dreptate. A pleca cu o problemă, noi sîntem sută la sută că cu plecarea problemei făcută d-acasă, n-o putem rezolva întocmai dacă mergim în drum... noi trebui să le credem la aceste persoane și le dorim multă sănătate și intrunirea noastră unii cu alții să fie în ceas bun. Iar iubitul comandant al nostru trebui să... (În acest moment muzicanții intonează străvechiul cîntec ritual al miresei) ...Pînă aicea io mi-am făcut datoria trasată dă conducătoriu dă nuntă, dă grăitor... De aici încolo declar nunta combinată condusă dă tovarășu... Ieu il voi ajuta în cei ce ne-a ceri și va fi posibil, cu o rugăminte... să nu să facă deosebiri între om din Mihai Bravu și întră unul din Cornișal sau întră unul din județu Cluj și unu din județu Bihor...

Și vă doresc pă dăparti, mai pă dăparti petreceri frumoase, cînste și omenie, dragoste și veselie... lubiți nuntași, după cum vedeți dară, fostu șef a dumneavostă, cari v-ați deplăsat în mijlocu nostru v-o arătat unele probleme pă care dumneavostă trebui să le-mpliniți... Într-adevăr la întrunirea noastră aici... noi trăbuie să dăm ascultare la acel ce conduce această lucrare... nu-i problemă ca-i băut un păhar mai mult, că pîntru aia-i vinit aice, să-s petreci și să bei, n-ai vinit la înmormintare și-ai vinit la o nunță... Obiceiurile din bătrîni la noi totuși nu s-o mai ferit, obiceiurile aste ce să practică și-n momentu dă față...

După ce conform tradiției se îndeplinesc anumite practici legate de ritual (stropitul cu busuioac muiat în apă, aruncarea grîului «în cînstea tinerilor noști și a holdilor», aruncarea colacului), grăitorul încheie satisfacut: deci, lubiți nuntași, vedem dară că într-adevăr s-a satisfăcut și acest obicei!

Să nu se sperie nimeni, căci nunta mai sus-pomenită dovedește tocmai cît de puternic se mai mențin anumite practici tradiționale în afara mediului rural: atît mirele cît și mireasa nu mai sînt țărani. Plecați mai de mult din sat, el este măcelar la oraș, ea, funcționară. Oaspeții purtau «straie nemțești» (cum era numit odinioară portul orașenilor). Nunta însă, cum am mai spus, a avut loc în sala căminului cultural al comunei de origine a mirelui.

Hari BRAUNER

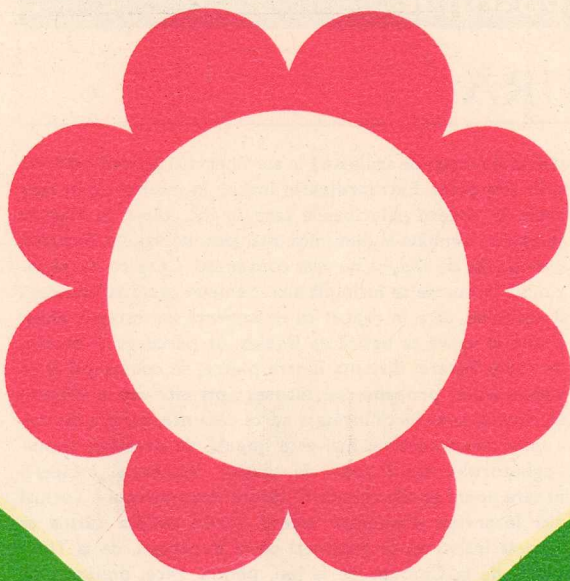
Știați că...

Pentru PRIMĂVARA '73 fantezia creatorilor de modă asigură ținutei dv. vestimentare elegantă, grație, comoditate?

Pentru a vă convinge, vă adresăm invitația de a vizita magazinele comerțului de stat, unde veți găsi un bogat sortiment de: pardesiuri elegante, taioare moderne, cămăși bărbătești în culori uni; imprimate, fanteziuri din bumbac cu poliester și celofibră cu poliester; costume bărbătești și pantaloni din lână cu poliester, celofibră cu poliester; rochițe din țesături imprimate, pantaloni evazați, pantofi cu o linie nouă, supli și comozi, rochii din țesături noi, jachete, canadiene, mănuși fine, hanorace și umbrele într-o gamă sortimentală variată.

PRIMĂVARA '73

**PRIMĂVARA
ELEGANTEI
ȘI
FANTEZIEI!**

Pentru deplina sa reconfortare la sfârșitul zilei de lucru, omul modern nu se mai mulțumește cu mobilierul tradițional, plasat într-o ambianță lipsită de farmec, ci își dorește un cadru amenajat cu gust, în care să găsească toate elementele de confort, potrivit necesităților și preferințelor sale.

Aceasta presupune mobilarea camerei de dormit cu o garnitură completă care să întrunească nu numai aspectele utilității și funcționalității, ci și pe cel estetic, pînă la realizarea aceluia acord perfect între om și ambianța destinată reconfortării.

Pentru rezolvarea acestei probleme, magazinele de mobilă din Capitală și din țară au fost aprovizionate cu noi tipuri de garnituri multifuncționale pentru camerele de dormit, capabile să satisfacă pe deplin exigențele cumpărătorilor.

Vă prezentăm câteva dintre aceste dormitoare și piese de mobilier aflate la dispoziția dumneavoastră în magazinele de mobilă din întreaga țară.

camerele de dormit:

- SEMENIC, compusă din: divan de colț pentru două persoane, cu ladă pentru așternut, dulap cu două uși, dulap cu vitrină și sertare, toaletă cu oglindă, masă extensibilă și patru scaune tapițate. Suprafețele frontale pot fi și cu fileuri de paltin.
Preț: 8 435 lei garnitura completă.
- DROBETA, componenta: divan de colț pentru două persoane, cu ladă pentru așternut, dulap cu două uși, dulap cu trei uși și vitrină, toaletă cu oglindă și taburet tapițat, masă extensibilă. Suprafețele frontale sînt ornamentate cu elemente decorative, divanul de colț poate fi așezat și ca pat de mijloc.
Prețul de vânzare al unei garnituri complete este de 9 547 lei.
- RODICA, garnitură complexă, compusă din noua piese care permit formarea mai multor variante de mobilare: dormitor (cu pat de mijloc și noptiere) sau cameră studio (cu divan de colț și ladă pentru așternut), completate, la alegere, cu unul sau două dulapuri cu cîte două sau trei uși, iar în funcție de spațiu și preferințe, cu toaletă-coafeză, taburet (banchetă), masă cu placă rabatabilă. Se execută în două variante (cu sau fără fileuri de paltin). Dulapurile sînt formate din cîte două corpuri suprapuse.
Prețul unei garnituri convenționale: 6 019—8 370 lei.
- ARMONIA, compusă din: divan de colț (sau pat) pentru două persoane, cu ladă pentru așternut, dulap pentru haine (cu două sau trei uși), noptieră, toaletă cu oglindă reglabilă, taburet tapițat.
Preț: 5 102—6 479 lei garnitura (în funcție de categoria stofei).

bibliotecile:

- ASTORIA, formată din patru tronsoane (opt corpuri) modulate. Preț: 4 017 lei.
- MILCOV, componenta: nouă corpuri modulate (prin suprapunere cîte trei), un corp este prevăzut cu masă rabatabilă, un corp cu bar, celelalte corpuri sînt închise cu geamuri sau uși glisante.
Prețul unui set complet: 4 095 lei.
- DOINA, două uși (jos) și trei rafturi (sus).
Preț: 910 lei.
- DACIA II, compusă din patru corpuri distincte ce se pot combina în funcție de necesitățile de utilizare, putînd fi vîndute și separat.
Setul complet: 6 533 lei.
- BISTRITA, preț: 2 068 lei.
- CREANGA, furniruită cu nuc, compartimentul de jos cu uși și sertare, compartimentul de sus cu geamuri glisante și polițe.
Totul la prețul de lei 2 376.

garniturile de hol:

- PĂLTINIȘ, canapea extensibilă cu ladă pentru așternut, două fotolii și măsuță joasă.
Prețul variază între 3 810 și 4 509 lei garnitura, în funcție de stofa utilizată.
- VICTORIA, canapea extensibilă și două fotolii, picioarele din metal, tapițeria din stofă și pvc.
Preț total: 3 657 lei.

fotoliile:

- TUDOR, extensibil, folosit și pentru dormit, prevăzut cu rotile.
Bucata: 1 590 lei.

birourile:

- BEATRIS, cu două corpuri, furnir de nuc sau exotic.
Cu furnir de nuc. 890 lei bucata. Cu furnir exotic, 750 lei bucata.
- CONCEPT, cu corpuri cu sertare (dreapta-stînga), cu furnir de nuc, la prețul de 868 lei bucata.

AVANTAJE !

Toate produsele de mai sus se vînd și cu plata în rate lunare.

Ele reprezintă doar o parte din garniturile și piesele de mobilier care pot crea apartamentului dumneavoastră un interior agreabil, plăcut și modern.

La vînzarea mărfurilor se asigură cumpărătorilor transportul la domiciliu, precum și montarea în apartament, operațiuni care se efectuează de către unitatea vînzătoare pe bază de tarife avantajoase.

ÎN MAGAZINELE DE MOBILĂ

cronica ringului

CAMPIONATELE EUROPENE (II)

Prima medalie continentală de aur a boxului românesc a fost cucerită de Gheorghe Negrea în 1957, după care un destin vitreg îi urmărea, parcă, pe pugiliștii noștri. Nici unul nu mai putea depăși treapta de argint a podiumului european. Și iată că după 10 ani, în 1967, la Roma, într-o seară fierbinte de iunie, «cocoșul» Nicolae Giju cîștigă titlul de campion al Europei. Olteanul acesta isteț, care nu te impresiona deloc cu fizicul său, a fost unul dintre marii tehnicieni ai careului magic, unul dintre cei ce au demonstrat cum nu se poate mai bine superioritatea eschivei în fața șocului.

După «europenele» de la Roma, scepticii susțineau că vor trece alți zece ani pînă cînd boxerii români vor reuși să cucerească un nou titlu continental. Dar nu a fost așa. La ediția imediat următoare, în 1969, pe ringul instalat la patinoarul «23 August» din București, pugiliștii noștri au realizat cea mai mare victorie din istoria boxului românesc: patru medalii de aur, două de argint și una de bronz. Constantin Ciucă la «muscă», Aurel Dumitrescu la «cocoș», Calistrat Cuțov la «semiușoară» și Ion Alexe la «grea» au primit centurile de campioni ai Europei. Atunci am văzut pentru prima dată un

boxer plîngînd. Constantin Ciucă și-a udat cu lacrimi de bucurie medalia de aur. Îi revăd pe podium și pe ceilalți campioni români. Aurel Dumitrescu parcă era un elev surprins de faptul că a primit premiul întii, Cuțov nu putea să-și stăpînească un ris nervos, iar Alexe își luase o mină de boxer fioros, așa cum nu e.

Se spune că este mai ușor să cucerești un titlu decît să-l aperi. De acest adevăr ne-am convins doi ani mai tîrziu, la Campionatele europene de la Madrid. Echipa română, cu cele patru medalii de aur cucerite la ediția anterioară, a fost în centrul atenției specialiștilor și spectatorilor chiar din primele reuniuni. Și băieții noștri s-au comportat bine. Dovadă cele nouă medalii cucerite și, odată cu ele, locul întii pe națiuni. Dar marea satisfacție ne-a ocolit. Nici una dintre cele nouă medalii nu a fost de aur. Erau patru de argint și cinci de bronz. Nu voi uita niciodată seara finalelor de la «Palacio de deportes», cînd Mihai Aurel, Vasile Antoniu, Calistrat Cuțov și Alec Năstac au lăsat să le scape (nu fără contribuția arbitrilor) printre degete titlurile de campioni europeni...

Petre HENȚ

O amintire frumoasă de la «europenele» din 1969: campionul român Ion Alexe pe cea mai înaltă treaptă a podiumului.

tenis

SĂ NU-ȚI UITĂM PE ANTRENORI!

Despre perspectivele bune ale tenisului nostru feminin am scris cu cîteva săptămîni în urmă mai mult. Mărturisesc însă că la o confirmare de asemenea proporții — mă refer la comportarea echipei noastre în Cupa Federației de la Bad Homburg (R.F.G.) — nu mă așteptam. Nu-mi rămîne decît să le felicit pe tinerele sportive, alături de toți iubitorii tenisului din țara noastră.

Iată cîteva păreri, după acest strălucit succes:

— Prof. Alexandru Lăzărescu (secretarul Federației române de tenis): Rezultatele obținute de echipa feminină de tenis ne-au ușurat mult sarcina. Sper că invitațiile ulterioare la competițiile internaționale vor fi mai numeroase.

— Prof. Aurel Segărceanu: Mă bucur din inimă pentru rezultatul obținut. Îmi pare rău că nu am avut posibilitatea să le văd pe Virginia Ruzici și pe Mariana Simionescu în această mare confruntare internațională. Cred că ele mai au nevoie de ajutorul meu încă un an sau doi, pentru că nimeni nu poate termina mai bine un lucru pe care eu l-am început cu 10 ani în urmă.

— Georgeta Ruzici (mama Virginiei): La premiile de la școală, fata mea adaugă acum premiile de la tenis. Am un copil bun, care-mi aduce numai bucurii. Ce-ar putea să-și dorească mai mult o mamă? Mariana, colega și prietena ei, este de asemenea o fată minunată.

Cu cincisprezece ani în urmă se ridica un jucător: Ion Țiriac. Dar puțini credeau că el va întrece faima lui Constantin Tănăsescu și a lui Nicolae Mișu. Apoi a mai apărut unul care i-a întrecut pe toți și o echipă despre care este de prisos să mai vorbim. Cert este că în cele două mari competiții mondiale pe echipe avem un loc II la băieți și împărțim un loc III la fete, sau, cu alte cuvinte, dacă pînă nu demult puteam să spunem că avem unul sau doi jucători foarte buni, acum putem începe să spunem că avem tenis bun.

Fără îndoială, condițiile materiale create sînt excelente, iar talentele sînt mai numeroase. Din păcate însă, se vorbește încă prea puțin despre cei care, cu mîgălă și pricepere, avînd ca singură normă ziua-lumină, șlefuiesc talentele.

Marin Bădin, de la care am avut de învățat cu toții, îmi spunea mai demult: «De peste 40 de ani nu au trecut trei zile la rînd fără să văd terenul de tenis, iar marea am văzut-o odată cu organizarea primului concurs internațional la Mamaia».

Frații Bădin, Caralulis, Schmidt, Cobzuc, Viziru, Racoviță au fost mentorii noștri, și pentru asta le mulțumim.

Am avut șansa să fiu printre puținii care au văzut cele mai mari concursuri din lume. M-am străduit de fiecare dată să redau celor de-acasă ce m-a impresionat și ce am observat. Printre altele, m-au impresionat cei 13 antrenori cehi care-și luau notițe la meciurile de la Roland Garros și cei 4 antrenori maghiari cărora nu le scapa nici un meci la Wimbledon. Cred că astfel de posibilități ar trebui oferite — în limita posibilităților! — și antrenorilor noștri, acum, cînd constatăm că ei își fac pe deplin datoria.

Ștefan GEORGESCU

«REZULTATE»

cu orice preț, dar fără...preț (II)

În prima parte a articolului nostru («Flacăra» nr. 20) încercam să demonstrăm că unul dintre aspectele nesatisfăcătoare din fotbalul nostru constă în faptul că antrenamentele se fac de multe ori la întîmplare. În cele ce urmează, încercăm să distingem un alt aspect negativ:

Consecințele opticii greșite a unor conducători de colective, care își închipuie că înființarea unei echipe impune — obligatoriu — și promovarea. Bineînțeles că dorința de promovare este firească și deloc contraindicată. Numai că nu cunoșc un loc unde mai întii s-au făcut cele necesare promovării — asigurarea bazei materiale, găsirea elementelor corespunzătoare ș.a. — și de-abia apoi să se manifeste răbdare și calm pentru ascensiuni treptate.

Fotbalul nu presupune o muncă penibilă, dar acest joc devine artă numai atunci cînd se exersează cu pasiune. Unii promovează mai repede, alții mai lent. Tuturor, zic eu, li se cere aceeași etică pe teren și în afara lui. Important nu este că pierzi sau cîștigi un meci, ci maniera în care o faci.

Nu cunosc nici un club în care s-a pus ordine în treburile educării unor jucători, adevărați infractori, nedisciplinați, care nu se pregătesc corespunzător, care duc o viață destrăbălată etc. În schimb, întreaga responsabilitate se transferă pe umerii antrenorilor. Iar cîte un antrenor mai «tare de cap», care privește numai înainte și curăță piesa de «șpan», plătește pentru această principalitate.

M-aș mai naște încă o dată dacă aș afla că din proprie inițiativă cutare club a

scos din echipă pe un recidivist cartofor, a eliminat din sport un bețivan notoriu, nu mai dă dezlegare unui ins certat cu fair-play-ul ș.a.m.d. Numai la Galați, într-un an de zile, 10—15 asemenea specimene puteau forma obiectul unor atare măsuri.

În ceea ce mă privește, mi se reproșează, adesea, că sînt prea rigid, prea aspru. Eu cred însă că exigența este duritate numai vizavi de toleranță. Legile eticii nu pot fi obligatorii pentru unii, facultative pentru alții. Mi se pare nefiresc să faci parte dintr-o colectivitate în a cărei misiune nobilă să nu crezi. Atît timp cît diriguitorii de cluburi — cu sau fără intenție — sînt sclavii jucătorilor de fotbal, atît timp cît nu sînt arătați vinovații, prăpastia se va adînci.

Acum, mai mult ca oricînd, antrenorii (fără să spun «bieții de ei» și știu eu de ce n-o spun) au ajuns în centrul contradicțiilor care opun «filozofia» conducătorilor celei a fotbalului. Încăpățînîndu-se să creadă că doar punctele contează, asemenea conducători abandonează conștient principiile și principialitatea la poarta stadionului. Cît privește pe antrenori, și ei se încăpățînează să creadă că fotbalul este arta în care efortul fizic indispensabil mișcării abile în teren, se exprimă prin plăcerea de a juca. Între aceste două păreri, «domnii» jucători se situează pe linia de demarcație dintre fotbalist-student-militar-sindicalist. Iar noi toți ne facem că nu vedem. Uităm astfel ceea ce este mai important: că printre multe altele fotbalul este și un factor educativ.

Constantin TEAȘCĂ

MICROBIȘTI, PESTE TOT... Famosul stadion londonez Wembley a consemnat încă o aventură. Învîgînd pe Leeds United cu 1—0, echipa din liga secundă, Sunderland, a cucerit mult rîvnita Cupă a Angliei. O asemenea împlinire n-a mai tulburat fotbalul englez din anul 1931. De aceea și bucuria jucătorilor și a suporterilor din Sunderland n-a cunoscut margini.

accente

SĂ NU LĂSĂM CĂRUȚA FĂRĂ CAL..

Un derbi (Rapid-Dinamo) care va rămâne multă vreme termen de referință, un derbi jucat mai ales pe două clape, «dramatic» și «magnific», a fost în stare să-i convingă pe scepticii că fotbalul nostru POATE (pentru că are de unde) mult mai mult decât credeau.

Și acum, trecerea spre problema la ordinea zilei, meciul-cheie cu R.D.G. Se aude că pentru acest joc se va renunța la o extremă autentică, pentru o aripă falsă, jucător de combinație (Iordănescu sau altul). Eroarea de judecată — în ipoteza, nedorită, a confirmării ei — ar fi monumentală. De ce gândim așa? 1) Pentru că la Tirana, trei din cele patru goluri ale echipei noastre s-au datorat extremelor; 2) pentru că în ultimele două jocuri cu R.D.G. (ambele pierdute cu 1-0), dar mai ales în cel de la București, am fost victimele îngrămădirii jocului pe centru (acolo unde adversarii noștri au prezentat o apărare de beton), iar în meciul de la 27 mai prima noastră șansă este desfacerea frontului de atac pe un evantai cât mai larg; 3) pentru că, sîntem siguri, însuși «coechipierul» nostru din aceste pagini, antrenorul

Angelo Niculescu, dacă i-ar fi avut — la valoarea și la forma actuală — pe Troi, Marcu și Țărălungă, i-ar fi folosit în acest meci.

Teza jucătorului «bun la toate» de nota 7 trebuie să cedeze, logic, în fața necesității folosirii extremei de nota 10 la capitolele care acum ne interesează (în speță, forță de percuție, finalizare), chiar dacă la unele obiecte are 4. A juca fără extreme adevărate cu echipa R.D. Germane este echivalent cu a lăsa căruța fără cai... Să nu cădem în această tristă «simplificare filozofică». Bine jucăți de Dumitru — Marcu sau Troi pot să ne aducă goluri și, odată cu ele, victoria.

M.P

P.S. — Patru evoluții de excepție au învins un Dinamo mai setos ca oricînd de victorie: 1) Un Boc magistral. 2) Un Dumitriu II de mare rafinement, care a «otrăvit» apărarea adversă. 3) Un Marin Florian tare ca piatra și un... 4) Răducanu inspirat ca un poet (amintiți-vă «zborul» său la capul din plonjon al lui Dumitrache, cînd giuleșteanul a deviat senzațional mingea în corner).

confidențial

ROMANȚA — FĂRĂ SFÎRȘIT? — A MECIURILOR TRUCATE...

Am intrat în sezonul de *adunare* a roadelor muncii echipelor de fotbal. Unii și-au asigurat, printr-o activitate merituoasă, locul în divizia A pentru anul, alții — mai greieri — dau din colț în colț. Se roagă de unii, se roagă de alții. «Ne dați un punct, vă dăm la mîna dezlegarea jucătorului X, vă dăm, vă dăm...». Uneori, se spune, intră în combinație doar cițiva titulari ai viitoarei adversare. Băieți mai greu de detectat în joc. Mai tîrziu însă, cînd află toată tărășenia, își explici cele două fente în plus în fața porții sau cite un fault gratuit. N-am fi făcut această teorie cuminte dacă și actualul retur n-ar fi avut — de pe acum, înaintea programării partidelor de tipul «*murim sau trăim*» (adică, rămînem în «A» sau retrogradăm) — citeva meciuri «cîntate» a posteriori în cercurile fotbalistice.

După cum se știe, istoria campionatelor noastre cunoaște jocuri cu trucaje «spectaculoase», între care Petrolul-Rapid, Politehnica Iași-Dinamo, Petrolul-Steaua, «U» Cluj-U.T.A. («părțile» interesate pot completa anul, scorul etc.). E drept că au fost și echipe sancționate — în... diviziile B și C însă, unde peștii sînt mai mici, de calibrul

Olimpiei Satu Mare sau Arieșului Turda — dar se vede că primăverile înfloresc nu numai liliacul, ci și gînduri de factura amințită.

Ce ar mai fi de spus? Un bun prieten îmi povestea că a asistat la un memorabil meci Fiorentina-Varese (ediția 1968-69), programat în ultima etapă a campionatului italian. Echipa din Florența era virtual campioană înaintea jocului, grație avansului confortabil de puncte pe care-l avea. La rîndul său, Varese avea nevoie de un singur punct pentru a se salva de la retrogradare. Pe teren, echipa oaspete s-a prezentat cu o imensă inimă violetă (culoarea Fiorentinei), ornată cu o superbă jerbă de flori. Gest elegant, omagial, dar mai presus de toate urmărind captarea bunăvoinței gazdelor. Căpitanul lui Varese, regretatul Picchi, i-a strîns călduros mîna lui De Sisti, căpitanul Fiorentinei, în aplauzele spectatorilor. Și a început jocul. La sfîrșitul lui, era 3-1 pentru Fiorentina, iar Varese retrogradă, avînd numai un singur punct mai puțin decît Lanerossi. Asta se cheamă sportivitate. Fair-play. Corectitudine. Pînă la capăt.

Marius POPESCU

cititori — comentatori

DINAMO — ANUL 25

De cîte ori vine primăvara mă apucă dorul de grădinile și oamenii Bucureștiului, pentru că de mai mulți ani, din vremea adolescenței, nu mi se pare nicăieri primăvara mai frumoasă ca în Capitală.

Îndrăgesc un colț din București, o oază de sănătate și putere pe Șoseaua Ștefan cel Mare, acolo unde ani în șir, la umbra sălcilor pletoase, am admirat pe Ene, Nicușor sau Petru Emil, unde admirăm acum pe Dinu și pe Lucescu, ca și pe rugbiști, poloști, voleibaliști, baschetbaliști sau...

Noi am apucat perioada de aur și de glorie a lui Dinamo, așa după cum cei dinaintea noastră apucaseră un C.C.A. formidabil.

Au trecut anii și gloriei mari s-au perindat pe sub ovalele de beton ale Stadionului Dinamo. A aminti pe unii și a lăsa deoparte pe ceilalți ar fi o mare nedreptate pentru sportivii dinamoviști ai celor 25 de pro-moși.

Aș vrea ca gîndurile bune și urările să însoțească totdeauna acest mare club hărăzit să mîngîie copilăria, adolescența și bătrînețile noastre, ale celor din generațiile care aniversăm 25 de ani de sport la Dinamo. Ce-repede trec anii peste noi!...

Prof. Virgiliu MARTINESCU
Pitești

DINAMO BUCUREȘTI un sfert de veac în slujba afirmării sportului românesc

Nume de referință în sportul românesc de astăzi, clubul Dinamo București și-a început activitatea în urmă cu un sfert de veac, la 14 mai 1948. Este semnificativ de amintit pentru cei care vizitează cu plăcere parcul sportiv din Șoseaua Ștefan cel Mare că primul sediu al clubului dinamovist se afla într-o clădire situată pe strada Lipscani (actualul restaurant «Mureșul»). Aici, în cîteva încăperi modeste, s-au întîlnit primii tehnicieni și sportivi ai clubului dinamovist. Bucurîndu-se de condițiile generale create de către conducerea de stat și de partid dezvoltării multilaterale a educației fizice și sportului, clubul Dinamo București a reușit să-și creeze o frumoasă bază sportivă. Pe lîngă cunoscutul complex amenajat pe o suprafață de 22 de hectare, clubul Dinamo dispune astăzi de încă două baze sportive amplasate la Snagov și Săftica. Frumozelor condiții create, sportivii dinamoviști le-au răspuns de-a lungul acestor 25 de ani prin performanțe deosebite, ajungînd ca în ultimii trei ani să se situeze în fruntea întrecerii inițiate de Consiliul Național pentru Educație Fizică și Sport. Astăzi, Dinamo înseamnă 20 de medalii de aur obținute în cadrul campionatelor mondiale, 137 de medalii cucerite în diverse campionate europene, 29 de campioni continentali. Olimpiadele, supremele confruntări ale sportului mondial amator, au consacrat un număr apreciabil de sportivi dinamoviști. 10 dintre ei au reușit să aducă României socialiste laurii olimpici. Dar Dinamo nu înseamnă numai cei 77 de maeștri emerți ai sportului și cei 500 de maeștri ai sportului, ci și cei peste 140 000 de tineri care, începînd cu anul 1952, au participat la concursurile de selecție organizate de colectivul «Tînarului dinamovist». Din această pepinieră s-au ridicat sportivi care, astăzi, datorită performanțelor deosebite pe care le-au obținut, au intrat în legendele sportului modern: Aurel Vernescu, Leon Rotman, Ion Monea ș.a. Bucuria acestui an jubiliar este cu atît mai mare cu cît, așa după cum arăta și președintele clubului, Dinamo a crescut nu numai mari performeri, ci și cetățeni de nădejde, cei mai mulți dintre ei fiind astăzi ingineri, medici, profesori, economiști, ofițeri, activiști sportivi.

Revista «Flacăra», care a oglindit totdeauna cu plăcere în paginile ei performanțele interne și internaționale ale clubului Dinamo, își face o plăcută datorie urînd clubului dinamovist un călduros La mulți ani!

T. DORIN

ANGELO NICULESCU comentează pentru dumneavoastră

CE A FOST LA 13 MAI...

Etapă din 13 mai oferă comentatorului posibilitatea de a sublinia aspecte, de-a dreptul revelatoare, prezente în majoritatea meciurilor. Că au existat și «lipsuri» — acestea nu fac decît să scoată și mai bine în relief jocurile bune, dătătoare de mari nădejdi, acum, cînd bate la ușă cel mai important meci internațional al reprezentativei noastre, acela cu selecționata R.D.G. Partide ca: Dinamo-Rapid, Jiul-Universitatea Craiova, C.F.R.-«U» Cluj, A.S.A.-«S.M. Reșița, F.C. Argeș-Steagul roșu, S.C. Bacău-U.T.A. și chiar F.C. Constanța-Petrolul au fost în măsură să ne arate și altă față — neștiută, nebănuită și chiar nesperată — a fotbalului nostru, nu numai prin valoarea jocului prestat de echipele gazde, dar unele, mai mult, prin replica dîră dată de adversarii aflați în deplasare, mulți dintre ei sub îndemnul, deloc neglijabil, al supravegherii, cu orice preț, în «prima bancă» a fotbalului românesc. Dacă au îndrăznit să răstoarne pînă și pronosticurile (întocmai buclușelor buletine meteorologice cu care fotbalul face casă bună...), echipele Rapid, Steagul roșu și U.T.A. au arătat că posedă încă rezerve masive de energie, împinse la suprafață fie de aniversarea semicentenarului (la feroviari), fie de revirimente bazate pe un trecut glorios (U.T.A.), fie de potolirea anumitor disensiuni interne (Steagul roșu). Nu mai puțin laudabile sînt eforturile, prevăzute de altfel, ale oltenilor, ale lui «U» și ale Petrolului de a obține cite un «egal» în fața ambițiilor lor partener de joc. Îmbucurător este și faptul că întreruperea de două săptămîni n-a atenuat la jucătorii ambiția de a presta un fotbal cu toate atribuțiile lui moderne, iar la spectatori (în ciuda timpului neprielnic), pasiunea de a fi prezenți în tribunele tuturor stadioanelor.

«Cuplajul interbucureștean» de pe «23 August» ne-a dat două mostre de joc

la poluri opuse: cel practicat de Steaua-Sportul studentesc, în care nici una dintre echipe nu voia să strice simetria perfectă a cadrului prezentat cu încredințitorul, iar un altul — Rapid-Dinamo — în stare să șteargă toate granițele, ce păreau de netrecut, dintre echipele noastre și cele mai bune formații europene de club. Faze de mare spectacol alternau cu o uimitoare rapiditate de la o poartă la alta; pasele mergeau șnur și cu mingi «tari», ceea ce mărea accelerarea jocului; secvențele de *suspense* tăiau respirația suporterilor la fiecare acțiune furtunoasă; deosebirea dintre atacanți și apărători dispăruse complet, elasticitatea jocului atinsese paroxismul. În tot ce se făcea pe teren se simțea nu numai dorința de victorie, dar și dăruirea neprecupețită pentru culorile clubului, dăruire pe care cei mai mulți «naționali» din ambele echipe trebuie să ne-o dovedească, la cel mai înalt diapazon, și în meciul de la 27 mai. Este mai mult decît încurajatoare această ineputabilă putere de luptă, arătată cu vîr și îndesat de Dinu, Radu Nunweiller, Deleanu, Răducanu, frații Dumitriu, Petreanu, Pop și Grigoraș, în cele 90 de minute de joc. Și dacă n-ar fi fost forma excepțională a lui Răducanu, partida, marea partidă de pe «23 August» n-ar fi avut nici învingători și nici învinși.

...ȘI DATORIILE PENTRU 27 MAI

Așadar, putem emite speranțe mult mai temeinice pentru jocul cu R.D.G., deși după însăși recunoașterea lui Valentin Stănescu acest joc «reclamă cu totul altă structură decît cel de la Tirana». Iar conducerile de club au datoria să mențină intactă și chiar să accentueze forma sportivă a jucătorilor lor, aleși în lotul național. Numai așa ele vor reabilita nu numai jocul echipelor proprii, dar însuși fotbalul românesc, pus peste o săptămînă în fața celui mai decisiv examen al său: calificarea în turneul final al Campionatului mondial din anul viitor.

semnal extern

O. U. A.

Atunci cînd evaluăm deceniul de existență al Organizației Unității Africane (marcat la 24-25 mai de o întrunire la nivel înalt la Addis Abeba, iar în continuare de o conferință consacrată noii Carte a Organizației) putem constata că, de la 29 de state cîte număra în 1963, ea include astăzi 41 de țări africane independente. Așadar, cu excepția Republicii Sud Africane și a Rhodesiei, totalitatea statelor constituite pe teritoriul african fac parte din O.U.A., ceea ce exprimă incontestabilă vocație a organizației de a milita pentru obiectivele înscrise acum 10 ani în prima sa Cartă: întărirea unității și solidarității statelor africane; coordonarea și intensificarea cooperării; apărarea suveranității, integrității și independenței lor; eliminarea din Africa a colonialismului sub toate formele sale; favorizarea colaborării internaționale pe temeiul Cartei O.N.U. și al Declarației universale a drepturilor omului.

Ceea ce impune respect la acest jubileu sînt în primul rînd afirmarea independentă a popoarelor și statelor africane pe scena lumii contemporane, asumarea responsabilităților de a aborda amplu lor problematică de dezvoltare socială, economică, culturală, acțiunea lor conștientă pentru progres, pace și colaborare internațională, inclusiv contribuția dată la depășirea unor situații și momente conflictuale, fără ca tensiunile intraafricane să fi dispărut cu totul. Moștenitoare ale unui trecut în multe privințe glorios, popoarele africane sînt angajate pe calea exercitării atribuțiilor suveranității lor naționale, pe calea demitizării și eradicării urmărilor epocii coloniale, pe calea consolidării economice și politice a independenței.

Pentru viața internațională africană, călătoria de anul trecut a președintelui Nicolae Ceaușescu în opt state de pe continentul negru a oferit un strălucit prilej de reafirmare a spiritului de solidaritate și a simpatiei poporului român cu lupta pentru lichidarea definitivă și neîntîrziată a colonialismului și rasismului. Avînd o deosebită însemnătate pentru dezvoltarea relațiilor bilaterale cu statele de pe itinerarul african al președintelui Consiliului de Stat, vizita a demonstrat efectiv solidaritatea militantă a României socialiste cu cauza independenței și progresului popoarelor Africii contemporane. Apreciînd-o ca pe un moment de o deosebită însemnătate, plenara din 18 aprilie 1972 a C.C. al P.C.R. sublinia că «vizita constituie o manifestare fără precedent a politicii externe a partidului și statului nostru de solidaritate cu țările care au scuturat jugul colonial, cu mișcările de eliberare națională, cu toate popoarele angajate în lupta pentru apărarea și consolidarea independenței, împotriva imperialismului, colonialismului și neocolonialismului, pentru progres, securitate și pace în lume».

Am evocat semnificația solidarității României cu Africa tocmai pentru că în preajma jubileului O.U.A. se fac eforturi pentru o definire și mai exactă a obiectivelor popoarelor africane, spre a se da un nou sens noțiunii de unitate africană.

La sediul O.U.A. din Addis Abeba se vorbește insistent în aceste zile despre noua Cartă, adevărată strategie a statelor africane pentru următorul deceniu. Și deoarece în centrul acestei strategii stau tocmai problemele progresului economico-social îmi permit să citez metafora unui diplomat (K.W.K. Kamando — secretar general adjunct al O.U.A.), «cel mai bun arhitect al dezvoltării Africii este africanul însuși».

Cristian POPIȘTEANU

scrisori cu adresă

LUX

Aveți dreptate: unii economiști, oameni politici, gazetari, se pare că însăși Brigitte Bardot, au opinat că programul «Apollo» ar fi un lux, o cheltuială nejustificată și că ar fi preferabil ca sumele investite în explorarea și cucerirea spațiului cosmic să fie folosite pentru reglementarea unor probleme mai presante pe Pămînt.

Îmi cereți părerea. Mărturisesc că am urmărit cu o emoție sufocantă primul pas al astronautului Neil Armstrong pe Lună și am fost, ca atîția alții, profund impresionat de această aventură a geniului uman, determinantă, fără îndoială, pentru progresul omenirii.

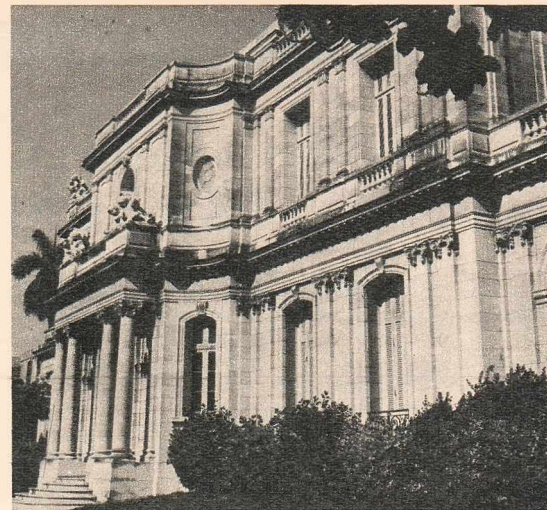
Dacă ne preocupă risipa de mijloace, marile cheltuieli nejustificate, m-aș gândi, în primul rînd, la cele peste 200 de miliarde dolari irosiți anual pentru înarmare.

Cifra de domeniul fantasticului, 200 de miliarde dolari alocați anual armelor de distrugere reprezintă mai mult decît un lux: o uriașă risipă și o uriașă primejdie. Cifra este echivalentă cu suma produsului național brut al țărilor în curs de dezvoltare din Asia și Africa, respectiv al unei zone în care trăiește aproape jumătate din omenire. Un calcul apreciază la 120 de miliarde dolari fertilizarea Saharei. Un altul apreciază la 350 de miliarde dolari cheltuielile pentru înarmare spre anul 1980, dacă se menține actualul ritm. Nevoile medicale rămîn mult în urmă, cheltuielile în materie fiind de două ori și jumătate mai mici, iar ajutorul acordat țărilor în curs de dezvoltare continuă să fie ruda cea mai săracă a bugetelor statelor dezvoltate — de peste 30 de ori mai redus decît investițiile militare. Molohul înarmării înghite, astfel, resurse materiale și umane de proporții astronomice, fără compensații. În plus, spirala înarmărilor sporește amenințările pentru omenire, primejdia de folosire a forței armate, pericolul agresiunii, al războiului. Această risipă uriașă este cu atît mai greu de înțeles și de justificat, cu cît în lumea noastră se produc ample fenomene pozitive, există condiții obiective și subiective pentru edificarea păcii și securității pe întreaga planetă, pentru întronarea unor noi raporturi între state, bazate pe respectul strict al independenței și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne și egalității în drepturi, al nerecurgerii la forță ori la amenințarea cu forța.

Viața demonstrează că această alternativă nu este utopică, ci posibilă și reală. Este de aceea timpul să fie sistată cursa înarmărilor și să fie lichidate treptat stocurile existente, să se procedeze efectiv la măsuri concrete de dezarmare, în primul rînd de dezarmare nucleară.

Un expert calcula proporțiile înarmării la 15 tone de TNT pe cap de locuitor al planetei noastre. Este timpul să fie eliberat capul de locuitor de o povară atît de grea și de primejdioasă și să fie lăsat să gîndească, să elaboreze, să viseze, inclusiv la cucerirea spațiului cosmic.

Ion CĂRJE

havana: în fostul palat al contesei de camargo

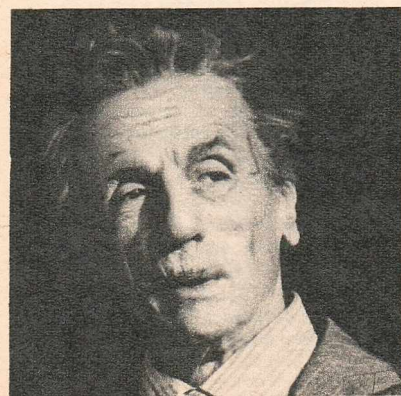
În 1924 palatul din fotografia de sus, o clădire impunătoare datînd din secolul al XVIII-lea, situată în împrejurimile Havanei — a fost dăruit de cel mai mare magnat al zahărului din America Latină, pe nume José Gomez Mena, una dintre fiicele sale, cu ocazia căsătoriei. Peste puțin timp, fiica magnatului a hotărît însă să-l vîndă. A fost cumpărat de o mătușă a ei care, devenită proprietară a acestei reședințe, și-a luat și titlul nobiliar de contesă de Revilla de Camargo. Cînd uraganul revoluției a măturat fostele rînduiri — odată cu marii magnați ai vechii sau mai recente aristocrații — palatul, intrat în patrimoniul statului, a fost transformat în muzeu de artă. În fostul palat al contesei Camargo poposesc azi numeroși vizitatori din țară și din străinătate ca să vadă valoroasele colecții de pictură, tapiserie, porțelanuri și numeroasele obiecte de artă expuse aici (în fotografia de jos, un paravan și un vas antic chinezesc).

Fotografii: «PRENSA LATINA»

ÎNTÎLNIRE CU EDUARDO DE FILIPPO

Corespondență specială din Roma

De la începutul anului pînă în acest mai, o mezzo-stagiune la teatrul Eliseo de pe Via Nazionale din Roma aparține Teatrului Eduardo, — autor, actor, director Eduardo de Filippo —, care oferă romanilor o comedie și un catharsis memorabil în *Sindaco di Rione Sanità* (Primarul din cartierul Sanità), unde se reprezintă tapetele, gîndurile și însingurarea vieții unui bătrîn înaintea sfîrșitului, precum și moartea lui. Iubit în toată lumea pentru sute de opere teatrale, printre care *Napoli, orașul milionarilor*, *Blestematele fantome*, *Filumena Marturano*, *Minciuna are picioare lungi*, *Voci dinuntru*, *Frica numărul unu*, *Familia mea*, interpretate de el însuși, traduse, ecranizate, Eduardo este și în acest sezon căutat și dorit de public. Artist pe care deceniul de glorie, studii, cărți, polemici și apologii îl lasă netulburat, Eduardo te primește cu o imensă seninătate, expresie a iubirii și speranței umaniste.

— Domnule Eduardo, *Antologia spectacolelor* începe brusc articolul la numele de Filippo — «familie de actori și autori italieni de teatru dialectal napolitan și în limba vorbită». Văzîndu-vă în *Sindaco di Rione Sanità*, am fost cucerit de personaj, de actor și

cumva de public. Dialectul atît de mult discutat ține, cred, de universalitatea dumneavoastră umanistă, de structura personajelor și de limba.

— Napolitana e o limbă, nu un dialect. Există de mult, nu am inventat-o noi. Teatrul *Invernacolo* din Napoli a consacrat-o mai de mult. Pînă prin 1860—1870 se vorbea, se emiteau actele, se scria literatură în napolitană. După Risorgimento a început voga limbii naționale italiene pentru care, într-un anumit sens, avem de luptat, deoarece nu se vorbește o limbă unică. Aceasta este un ideal. Asemeni lui Di Giacomo, mai înainte, în teatrul meu apelez la limba vorbită. Toată Italia o înțelege și se și traduce destul de bine.

Exprimîndu-mă în dialect 30—40 de ani, cred că am făcut ceva pentru teatru.

— Sînteți și actorul personajelor dumneavoastră, le imprimați un timbru unic, de neuit.

— Noi, în teatrul napolitan, urmînd tradiția măștilor, am căutat să reprezentăm toată gama umană pe care o are o comedie în elemente simbolice și poetice. Sensibilitatea unui scriitor modifică realitatea.

— Mi s-a părut că îl iubiți mult pe Antonio Baracano — primarul din Rione Sanità, pe care-l întrucați cu pasiune în serile acestei primăveri.

— *Sindaco di Rione Sanità* a fost reprezentată pentru prima oară în 1960, la Teatrul Quirino. După 12 ani se bucură de mai mult succes, mentalitatea publicului e alta. Antonio Baracano e un napolitan care nu există. Teatrul meu nu e folclor niciodată. Nu întîlnești în el niciodată Vezuviul. Panorama nu mă interesează. Mă interesează figura umană. Masca îi conferă ambiguitate și puțință de a spune adevărul glumind.

— Tragedia se ascunde și-n comediile dumneavoastră.

— Consider că s-a sfîrșit epoca tragediilor lui Alfieri sau a tragediilor grecești, sîntem în cea a dramei. Trăim lucruri foarte grave. E inutil să plîngem, pentru că umanitatea a plîns prea mult. Tragedia se trăiește rîzînd. ...O comedie care trage concluzii e, după mine, o infatuare, dar una care tratează fapte autentice și închide în sine toată viața nu se sfîrșește niciodată. Sfîrșim noi, dar noi nu sîntem totul, totul continuă.

Gheorghe ANCA

valori românești în univers

EMIL RACOVIȚĂ

A trecut un sfert de veac de la moartea, 19 noiembrie 1947, a marelui nostru naturalist, fondator al biospeologiei, al primului institut de speologie din lume, explorator neînfricat al singurății dezolante ale Antarcticii, al beznei împărăției lui Hades.

Născut în ziua de 15 noiembrie 1868 la Iași, Racoviță s-a format la vestita școală primară a marelui povestitor Ion Creangă și la Liceul Institutele Unite, unde a avut o pleiadă strălucită de profesori: Grigore Cobălcescu, Petru Poni, A.D. Xenopol. La formarea lui ca om de curaj civic și ca socialist a contribuit în mare măsură Ioan Nădejde.

Trimis în 1887 de tatăl său, Gheorghieș Racoviță, prietenul lui Creangă, la Paris, ca să urmeze dreptul, tânărul absolvent al Institutelor Unite din Iași, plin de energie tinerească, urmează simultan și cursurile Facultății de științe și Școala de antropologie. El își continuă formarea intelectuală sub egida marelui zoolog Henri Lacaze-Duthiers, iar la Școala de antropologie sub auspiciile lui Leonce Manouvrier.

Găsește însă timp să studieze și operele lui Marx și Engels, iar împreună cu colegul său Dimitrie Voinov, Racoviță are ocazia să participe la Paris la Congresul de constituire a Internaționalei a II-a, prezidat de Fr. Engels. Era o epocă de mare eferescență social-politică și culturală, atât în Franța, cât și la noi în țară.

Credincios convingerilor sale socialiste adânci, Racoviță, cunosător al durerilor și năzuințelor poporului nostru, și-a împărțit bunurile rămase de la părinți sătenilor din Surănești, astăzi comuna Racoviță, unde este și casa memorială a naturalistului.

Racoviță a participat în anii 1897-1899 la celebra expediție a vasului «Belgica», comandat de căpitanul belgian Adrien de Gerlache și pilotat de exploratorul norvegian Roald Amundsen, descoperitorul, odată cu Robert Scott, al Polului Sud.

Această expediție memorabilă i-a permis lui Racoviță să

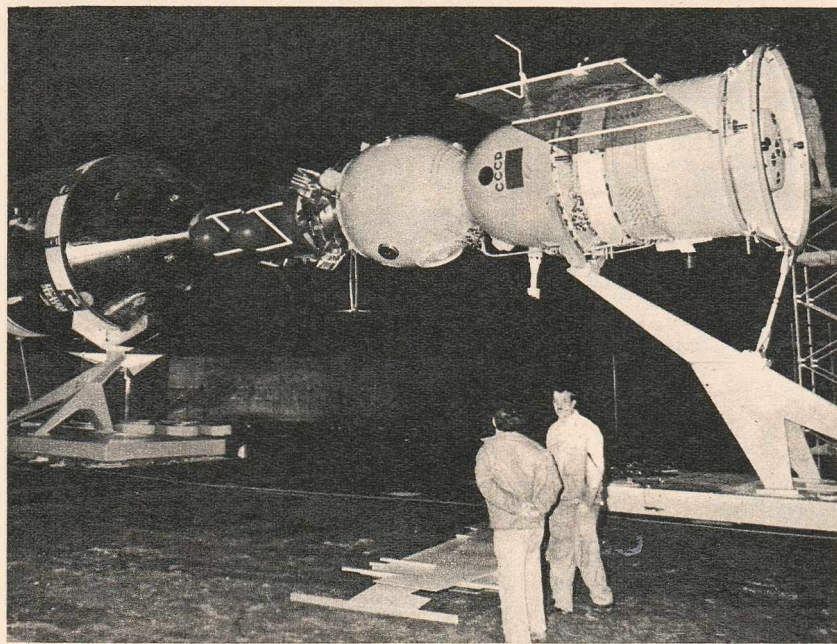
studieze viața pinguinilor, a focilor, a balenelor. Nimeni nu a evocat mai minunat decât el obiceiurile acestor animale și splendoarea peisajelor antarctice. Materialul științific adunat de el a fost inestimabil, imens, ceea ce l-a făcut pe Roald Amundsen să-i aducă elogiile binemeritate în jurnalul său de bord. Cu același prilej, Racoviță a descoperit și o insulă necunoscută, «Insula Cobălcescu».

În 1904, vizitând faimoasele peșteri ale balaurului (Cuevas del Drach) din insula Majorca (unde se găsește astăzi un bust al naturalistului, operă a sculptorului O. Han), a descoperit un crustaceu minuscul orb, rahitic și depigmentat (Typhlocirolana moraguesi), care l-a deschis perspectiva cercetării domeniului subteran. El părăsește definitiv oceanografia, în tainele căreia îl inițiasse Georges Pruvot, profesorul său. De aci înainte coboară în fundul peșterilor, tulburând pacea eternelor splendori subpământene. Studiază cu pasiune științele cavernicole, ajutat de colaboratorii săi apropiați, René Jeannel și P.A. Choppuis. Rezultatele strălucite ale acestor cercetări se materializează în cunoscutul său «Eseu asupra problemelor biospeologice» (Paris, 1907) — «actul de naștere al biospeologiei», după Antipa, «statutul fundamental al biospeologiei», cum îi spunea Jeannel, «mesajul celebru al lui Racoviță», cum îl considera Albert Vandel.

Emil Racoviță este codificatorul monumentelor naturale și, împreună cu alți colegi, unul dintre cei mai înflăcărați militanți pentru protecția mediului înconjurător, problemă de mare actualitate astăzi.

A fost membru al mai multor societăți române și străine, membru și președinte al Academiei Române, rector al Universității din Cluj. A fost proclamat cetățean de onoare al orașului Banyuls-sur-Mer. Cheiul Arago din acel oraș se numește astăzi «Cheiul Racoviță». Asemeni doctorului Ioan Cantacuzino, Emil Racoviță a fost doctor honoris causa al Universității din Lyon.

C. MOTAȘ

La al 30-lea Salon internațional al aeronauticii — care-și va deschide porțile la 24 mai pe aeroportul Le Bourget din capitala Franței — vor fi prezentate, în premieră, machetele cuplate ale navelor spațiale sovietică și americană «Soiuz» și, respectiv, «Apollo», așa cum urmează să facă joncțiunea în fapt în Cosmos, în 1975, în cadrul primului experiment spațial comun sovieto-american.

mapamond '73

FALSUL INAMIC PUBLIC NR. 1

Între îngerii negri ai apocalipsului și diavolii cu aripioare roz ai contestării pericolului poluării, ca efect secundar al activității lui «homo tehnicus», s-a stîrnit un război pe viață și pe moarte. Primii au declarat sus și tare că omenirea a avut nevoie de trei milenii pentru a ieși din preistorie, de numai trei secole pentru a obține victoria deplină a revoluțiilor industriale, și că i-au mai rămas doar trei decenii pentru a frîna locomotiva civilizației tehnice, care n-ar urma altă traiectorie decât cea care ar duce spre o inevitabilă prăpastie. Ceilalți s-au grăbit să dea replica demonstrînd cum s-au priceput, abia deghizîndu-și interese pecuniare imediate, că tot «tărăboiul» stîrnit în lume de partizanii luptei cu poluarea nu este decât un sinistru «bluf» menit să incite opinia publică

și să lovească în obiectivele «umanitare» ale expansiunii industriale. Oricît de paradoxal ar părea, fiecare responsabil cu un anumit gen de poluare, luat în parte, a știut întotdeauna să demonstreze cu probe savant ticluite nu numai faptul că nu el ar fi autorul vreunei fărădelegi, ci că, prin tot ceea ce produce, inclusiv prin noxele furnizate drept corp delict, n-ar face decât să ferească omenirea. Îngerii apocalipsului au condamnat cu aplomb orice formă de dezvoltare pe baza cuceririlor științei și tehnicii, propovăduind întoarcerea necondiționată la natură și, pe cît posibil, la legile junglei; avocații diavolului, în fața probelor de necontestat care le trimiteau clienții pe banca acuzării, n-au găsit altceva mai bun decît să demonstreze că alții sînt vinovații. Nimeni n-a vrut vre-

dată să-și revendice vreun loc de frunte în ierarhia factorilor poluanți, și atunci, ca într-un consens tacit, toți au arătat cu degetul spre automobil: el este capul răutăților, el și numai el otrăvește aerul, din cauza lui se produce degradarea solului, el erodează, el despădurește, el ucide peștii în ape, el condamnă la pieire speciile animale și vegetale, el — răufăcătorul, criminalul, cu blestemata lui țevă de eșapament, cu frînele și cu cauciucurile lui, cu accidentele rutiere, cu sufocarea centrelor urbane, cu îngheșuiala și îngrămădeala, cu mirosul lui de etil, cu alura lui de agresivitate nichelată, cu claxonul lui de nesuportat, cu vecinul care și-a cumpărat o marcă mai bună. Nu vreau să apăr automobilul de păcatele care îi aparțin, dar a face din el inamicul public numărul unu în lupta cu poluarea mi se pare o stranie diversiune pusă la cale de cei ce știu prea bine că își au partea lor de vină, înfinit mai gravă și mai imperios necesară a fi remediată.

A face din automobil principalul responsabil al multiplei poluări mi se pare la fel de absurd cum este a afirma că fabricile de

idei contra idei

CIVILIZAȚIE ȘI ALIENARE

Arnold Toynbee, marele istoric al civilizațiilor umane, a stîrnit o discuție înverșunată cu cartea sa «Civilization on Trial» («Civilizația în fața judecării») în care critică ceea ce el consideră a fi cusururi fundamentale ale civilizației occidentale. Despre autor se poate spune că el și-a câștigat merite atât de mari în proslăvirea acestei civilizații, încît la vîrsta lui septuagenară își poate permite să-i arunce cîteva cuvinte de ocară, de altfel atât de bine țintite încît a stîrnit cele mai violente reacții — de la furia ultragiată a apologetilor ei pînă la acuzația de ingratitudine a comandarilor.

Ieșirea lui Toynbee a fost asemănată cu cea a lui Spengler, autorul «Declinului Occidentului», a cărui vogă între cele două războaie a fost enormă. În realitate, ambilor le este comună tendința de a critica civilizația occidentală cu scopul de a o salva de la pieire și de a-și face datoria nu cu luciditate, ci cu pasiunea celui care simte că nu va fi în stare să iubească altă ființă.

Primul acuzat este războiul: «de cînd m-am născut, Occidentul a produs două războaie mondiale... a produs pe Mussolini, pe Hitler și pe McCarthy». Și demonstrînd încă o dată că nu face parte din tagma acelor istorici care operează numai cu date și evenimente convenabile, Toynbee reamintește genocidul hitlerist și crimele săvîrșite de englezi la Port Said în 1956 împotriva unor civili lipsiți de apărare.

În al doilea rînd, îl supără pînă la iritare comercializarea vieții în Occident. Reclama comercială — scrie el — a făcut o artă din exploatarea prostiei umane; ea îndeasă măruri de care nu este nevoie pe gîturi saturate, în timp ce două treimi din ființele umane existente sînt într-o nevoie disperată de lucruri elementare pentru trai. Ceea ce-i și mai rău: standardizarea producției de masă și a serviciilor duce la standardizarea spirituală. Goana nebună după bunuri de consum și sărăcirea vieții spirituale au creat tipul de individ care așudă pentru a acumula, a dobîndi cît mai multe lucruri.

Sociologul Wilbert Moore completează tabloul: elementul funcțional al civilizației noastre este individul-dobînditor care se îngrijește de el însuși, care-și urmărește țelurile sale particulare în modul cel mai eficient pentru el. Această concepție a intrat atât de organic în filozofie, — scrie Moore —, încît am început să o considerăm ca inerentă «naturii umane». Pus în fața unei probleme, omul se întreabă imediat: «Dar mie ce-mi iese din asta?» (What is in it for me?), una dintre acele expresii populare care redau mai autentic o mentalitate decît tomuri întregi de psihologie socială.

În sfîrșit, Toynbee este neliniștit de conflictul dintre generații pe care îl atribuie distanței prea mari dintre «deșteptarea sexuală» la 12-13 ani și prelungirea studiilor pînă la aproape 30 de ani. Precocitatea, iraționala nerăbdare occidentală, adulația oarbă a vitezei de dragul vitezei îi privează de fapt pe copii de bucuria copilăriei. Toate acestea sînt considerate de Toynbee ca rădăcini ale unor asemenea fenomene ca delincvența juvenilă, alcoolismul, morfinomania, huliganismul, predilecția pentru brutalitate și violență.

Nu este de mirare că într-o asemenea ambianță, tema favorită în gîndirea socială a devenit alienarea, iar fetișismul mărții, fetișismul banilor, fetișismul puterii sînt împrumutate, plagiate sau pur și simplu rechiziționate fără scrupule — deseori autorii care jonglează cu aceste concepte uitînd să menționeze că sursa extraordinarei lor capacități de a analiza fenomenul se află în cea mai pătrunzătoare descoperire teoretică a lui Karl Marx.

Silviu BRUCAN

ciment scot pe coșurile lor pudră de talc, că cianurile, plumbul, mercurul și cadmiul deversat în ape de industriile chimice sau de celuloză nu sînt decît niște mici și neglijabile ingrediente care îngrășă peștii, iar de dispariția acestora n-ar fi vinovați decît pescarii amatori, că marile combinate de porcine miros a levănțică sau a mișunele, că urletul matinal al sirenelor sau țipătul locomotivelor pe liniile care străbat orașele sînt simfonii ale vieții, că degradarea solului prin despăduriri masive și desfrîuri de eroziuni nu reprezintă altceva decît pitoresc și varietate de peisaj.

În realitate falsul «inamic public numărul unu» — automobilul — trebuie să-și ocupe locul lui în ierarhia de pe banca acuzărilor trecînd pe undeva, pe la coada împricinașilor și cedînd locul de frunte celui căruia îi revine responsabilitatea reală asupra poluării la scară globală: societatea de consum cu tot ce implică ea ca orînduire socială, mentalitate și atitudine față de viitor.

Ioan GRIGORESCU

cronica de trei secunde

INTERUL RĂTĂCITOR

Ceea ce mă fascinează la Bobby Charlton este întâlnirea sa cu moartea. Interul acesta rătăcitor era în avion cu toată echipa sa, el a scăpat, mai toți au murit în catastrofa aceea — nu știu câți oameni pricep ce scandalos este să moară și să piară deodată o echipă de fotbal. De aceea nici nu insist, pentru a nu apărea cinic, având în vedere că toate morțile, ale oricui, sînt scandaloase. Dar Charlton, după catastrofă, a continuat să joace fotbal. El a mers mai departe, ca un bătrîn înțelept, a dat în continuare pasele sale luminoase, a fentat în continuare inteligent, a driblat și a șutat, moartea prietenilor nu l-a abătut din drum. E aici cea măreață tenacitate a fotbalului britanic, atât de criticat pentru lipsa sa de fantezie... Dar la ce i-ar fi trebuit lui Charlton fantezie? Ca să ajungă la disperare? Iar disperarea — la disprețuirea meseriei sale? Și de la dispreț unde? La luciditate? La acea luciditate care-ți spune că fotbalul nu înseamnă nimic pe lumea asta?

Nu, el a jucat încă cincisprezece ani, pînă cînd și-a dat seama că nu mai poate. Atunci, el s-a exprimat ca un adevărat bătrîn demn în cortul copiilor săi: «Nu vreau să fiu o povară pentru echipă». Și a plecat în pustiu. În pustiu dinafara arenei — de unde nu mai există întoarcere, ci doar uralele mul-

țimii la dezvelirea bustului celui ce este Bobby Charlton.

Dar ceea ce e minunat, întîi și întîi, la acest Bobby Charlton e chelia sa. Numai după ce-i înțelegi chelia și fața brăzdată — numai după aceea îi poți pricepe driblingul, fenta, șuturile și pasele, adică lucrul său cu sculele sale. Chelie de om bătrîn, de meseriaș cu 40—50 de ani în cîmpul muncii, de salariat care a tras toată viața, de dimineața pînă seara, pentru instituția sa. Printre toți copiii aceia, — ca Charles Georges, extrema stîngă de la Arsenal, trușor de băietan tras prin inel —, printre toate coamele acelea de lei tineri, printre pletele acelea de poezi nomazi în căutare de iubite, Charlton aduce chelia omului serios, muncit de soartă, a tatălui care nu știe ce-i joacă și frivolitățile tineretului, a profesionistului care nu-și poate vedea decît de treabă, lăsîndu-se taturat de timp, năpîrlit și resemnat la căderea părului și a frunzelor. Charlton pare cel mai bătrîn fotbalist al lumii. El e singurul care — prin chelia sa atât de expresivă — dă azi fotbalului semnele indiscutabile ale unei înțelegeri grave și nobile, descînsă din cele câteva meserii fundamentale ale omului.

Radu COSAȘU

oameni despre care se vorbește

WILLIAM ROGERS (n. 1913), secretarul de stat al S.U.A., întreprinde, începînd de la 12 mai, o vizită în opt state latino-americane: Mexic, Nicaragua, Venezuela, Peru, Columbia, Brazilia, Argentina și Jamaica. Acest turneu este apreciat de agenția «Associated Press» drept cel mai important după misiunea de informare întreprinsă pe continentul latino-american de guvernatorul statului New York, Nelson Rockefeller, în urmă cu patru ani.

RAINER BARZEL (n. 1924), președintele Uniunii creștin-democrate și președintele fracțiunii parlamentare de opoziție U.C.D./U.C.S. în Bundestag, și-a dat demisia din această din urmă funcție. Demisia, care a stîrnit vîi reacții în cercurile politice, se datorează faptului că Barzel a fost pus în minoritate în cadrul prezentei fracțiuni, fiind respinsă recomandarea sa de a se aproba proiectul de lege guvernamental cu privire la cererea de admitere a R.F.G. în O.N.U.

MAHMUD RIAD (n. 1917), secretarul general al Ligii Arabe, sosit la Beirut în timpul recentelor incidente dintre armata libaneză și organizațiile rezistenței palestiniene, a luat parte activă la eforturile depuse de țările arabe pentru soluționarea diferendului libanezo-palestinian. În capitala libaneză el a avut mai multe întrevederi cu președintele țării, Suleiman Frangieh, și cu alte oficialități libaneze, precum și cu Yasser Arafat, președintele Comitetului Executiv al Organizației pentru Eliberarea Palestinei.

Generalul CARLOS PRATS (n. 1915), comandantul suprem al forțelor armate chiliene, a început un lung turneu în mai multe țări ale lumii: S.U.A., Marea Britanie, Uniunea Sovietică, Iugoslavia, Franța, Italia, Spania și Japonia. Într-o declarație făcută presei la Washington, referindu-se la rolul militarilor în viața politică a statelor latino-americane, generalul Prats a arătat că este acela «de a apăra suveranitatea geopolitică și economică a țării lor, nu numai de a asigura pur și simplu apărarea frontierelor».

LUCHINO VISCONTI (n. 1906), cunoscutul regizor italian de filme, s-a reîntors la o veche pasiune a sa: teatrul. la «Teatro Argentina» din Roma, Visconti a pus în scenă cu mult succes piesa «Vremuri de demult» a dramaturgului britanic Harold Pinter. Concepția sa regizorală a impus modificări în sala teatrului — scena fiind, de pildă, amplasată în mijlocul sălii. Drept interpreți, Visconti a ales pe Valentina Cortese, Adriana Asti și Umberto Orsini.

JACQUES COUSTEAU (n. 1910), renumitul oceanolog francez, a lansat un nou semnal de alarmă cu privire la pericolele pe care le implică poluarea mărilor și oceanelor. Astfel, cu prilejul unei conferințe de presă la Houston (S.U.A.), la reîntoarcerea dintr-o expediție științifică în Antarctica, a menționat că poluarea crescîndă a oceanelor, soldată cu diminuarea simțitoare a faunei acvatice, s-ar putea extinde și asupra acestei zone — în cazul unei eventuale începerii a exploatarii zăcămintelor de cărbune depistate aici.

de la lume adunate

DIN NOU SPECTRUL POLUĂRII.

Pentru locuitorii orașelului Forbach, situat în nordul Franței, poluarea a ajuns la o situație limită. Nevoii să suporte de 15 ani fumul pestilential al unei cocserii, ei vor avea în curînd parte de un «plus» de mediu poluat: o uzină de incinerat gunoaie. Semnalul luptei împotriva ruinării sănătății locuitorilor a fost dat de către noul deputat de Moselle, dr. Anne-Marie Fritsch, medic specialist în boli de plămîni, care a declarat: «Este inuman să impui o nouă poluare, chiar redusă, unei populații atît de șubreze din punct de vedere al sănătății».

UN ÎNCEPUT BUN. Ziarul «Morning Star», organul P.C. din Marea Britanie, anunță că, pentru prima oară în istoria acestei țări, un membru al partidului comunist a fost ales primar al unei localități britanice. Numele său este Willie Sharp, iar localitatea este Cowdenbeath din Scoția. În disputa pentru postul de primar, Willie Sharp, care a fost timp de 25 de ani consilier comunal în Cowdenbeath, l-a avut ca adversar pe laburistul D. Hilton.

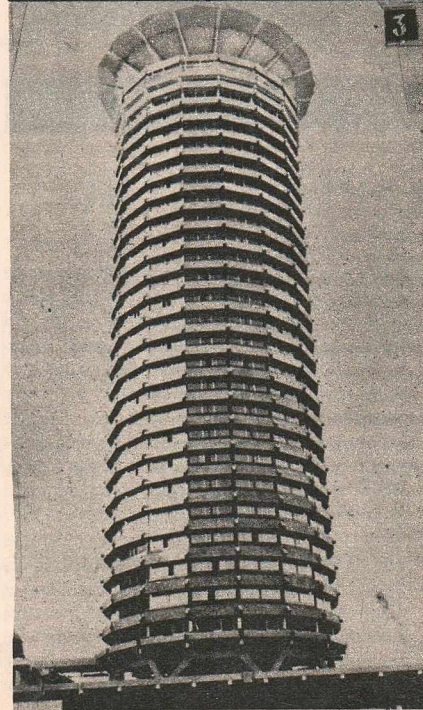
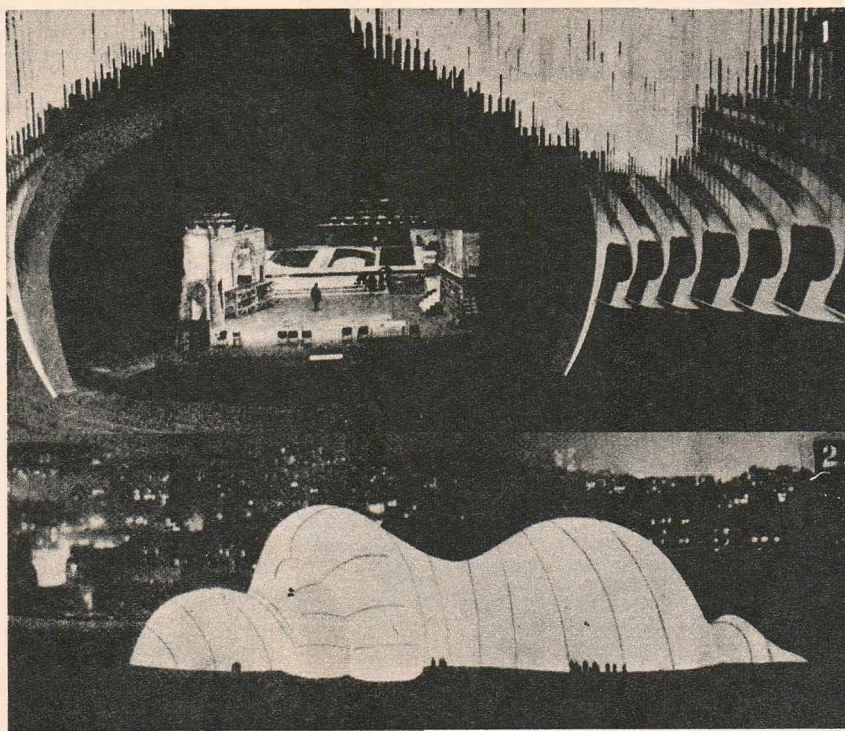
LUPTĂTOARE, ACTRIȚĂ, SCRITOARE... Luisa Andrade, o tînără angoleză în vîrstă de 28 de ani, este una dintre cele mai remarcabile luptătoare pentru independența poporului său. A doua ipostază, cea de actriță, îi este conferită de rolul pe care-l deține în filmul «Sambizanga», realizat de Sarah Maldoror, film care nu este altceva decît prezentarea propriei sale lupte politice. Și, în sfîrșit, Luisa Andrade este autoarea a două cărți, cea de-a doua fiind intitulată «De la sclavagism la imigrația spon-

tanee».

O METAFORĂ DEPĂȘITĂ. Potrivit unor statistici ale F.B.I., în perioada 1966—1971 numărul omorurilor, ūlhărilor și al altor grave delictelor comise de către femei a crescut cu 80%, în timp ce acela al infracțiunilor făptuite de bărbați nu s-a mărit decît cu 35%. Foarte active s-au arătat femeile, de asemenea, în delictelor de furturi de mașini și «hold-up»-uri. De unde se poate trage concluzia că expresia «sex slab» a devenit o metaforă depășită.

«ANTERIUL LUI ARVINTE» REDIVIVUS... Tot din domeniul luptei împotriva criminalității este și știrea potrivit căreia la Stockholm au fost transferați din provincie, acum 6 luni, 200 polițiști pentru lupta împotriva criminalității. Măsura s-a dovedit salutară, întrucît numărul de crime a scăzut cu 10%. Dar în același timp s-a constatat o creștere a criminalității în provincie cu același procent. Ca în povestea anterului lui Arvințe: s-au lungit mîncile, scurtîndu-se poalele...

CLASAMENTUL ZGİRIE-NORILOR. Iată cîteva date privind cei mai înalți zgîrie-nori din lume. În S.U.A. ordinea este: 1) «Sears Roebuck Building» din Chicago: 442 metri; 2) World Trade Center: 411 metri. În Europa, recordul este deținut de «Tour Montparnasse» din Paris: 210 metri, urmînd în ordine Londra cu «Post Office Tower»: 189 metri, «Turnul din Madrid»: 150 metri, «Tour du Midi» din Bruxelles: 148 metri, «Concordia Hochhaus» din Köln: 137 metri și blocul «Pirelli» din Milano: 127 metri.

arhitectură modernă

...**LA TORINO.** După treizeci și șapte de ani. Torino și-a reconstruit teatrul liric (construit în 1740 și distrus în februarie 1936 de un incendiu). Teatro Regio — a cărui construcție a costat 8 miliarde lire — vine să adauge o veritabilă bijuterie arhitectonică, de factură modernă, funcțională, la șiragul scenelor lirice italiene: «Scala» din Milano, «San Carlo» din Napoli, «Massimo» din Palermo, «Fenice» din Veneția. Mindri, torinezii îl numesc «teatrul cel mai frumos din Europa» (1).

...**LA CHICAGO.** Acest «șarpe» uriaș nu e altceva decît o structură gonflabilă — ce măsoară în lungime 116 metri și în lățime, 30 — destinată să adăpostească expoziții itinerante și alte manifestări pe continentul nord-american în 1974. «Venus din Chicago», cum a fost denumită originala construcție, urmează să fie prezentată în curînd la Centrul cultural american din Paris (2).

...**ȘI LA NAIROBI.** 154 metri înălțime are acest modern zgîrie-nori de 28 de etaje din capitala Kenyei, destinat a adăposti oficii guvernamentale și considerat cel mai înalt edificiu de pe continentul african (3).

de la a la z

KARMEN Roman Lazarevici

Regizor sovietic de film documentar, născut la Odessa, în 1916. Unul dintre marii documentariști ai filmului sovietic de azi, R.K. debutează ca reporter de actualități, devenind apoi autorul unor filme documentare legate de marile evenimente politice și sociale ale epocii noastre. Filmează succesiv episoadele dramatice ale războiului

civil din Spania (material utilizat mai târziu de Frédéric Rossif în *Mourir à Madrid*), Shanghaiul sub bombe, în China se opără (1938), zilele eroice ale apărării Leningradului în cel de-al doilea război mondial, Zilele și nopțile Leningradului (1943), etapele procesului criminalilor de război de la Nürnberg în judecata popoarelor (1947), precum și filme despre regiunile înfloritoare ale patriei, despre noile democrații populare și despre înfrățirea popoarelor lumii: *Turkmenistanul sovietic* (1951), *Georgia sovietică* (1952), *Petrolul din Caspica* (1953), *Arde marea* (1953), *Vietnam* (1955), *Prietenia marilor popoare* (1959), *Cuba* (1961), *Marele Război pentru Apărarea Patriei* (1965), *Moartea unui comisar* (1966), *Granada* (1967). A turnat de asemenea primul film sovietic panoramic, pe 70 mm: *Intinsă e patria noastră* (1958).

KÄUTNER Helmut

Regizor, scenarist și actor german de film, născut la Düsseldorf, la 25 martie 1908. Studiază filologia și devine scenarist, scriind atât pentru filmele sale cât și pentru ale altor regizori notorii. Debutează în regie în 1939 cu o comedie satirică: *Kitty și conferința mondială* (*Secretara domnului ministru*), dar filmele realizate de el în anii '40, cu excepția musical-ului *Parada notorilor* (Ise Werner, Victor de Kowa), se remarcă prin lirismul lor amar. Realizări ca: *Auf Wiedersehen Franziska!* (1941), *Anuschka* (1942), *Romanta unui suris* (1943), *Unter den Brücken* (1945), cu ascuțita lor analiză psihologică și ambianța lor realistă, constituie de fapt la modul

aluziv critici abia camufla-te la adresa societății naziste. H.K. zugrăvește în filmele sale postbelice (R.F.G.) un tablou sumbru al unei Germanii în pragul prăbușirii, la modul grav, în *In jenen Tagen* (1947), *Epiloe* (1950) cu Fritz Körner, *Die letzte Brücke* (1954) cu Maria Schell, marele premiu la Berlin, *Des Teufels General* (1955) cu Curd Jürgens, *Ein Mädchen aus Flandern* (1956), într-o manieră ironică, rafinată, în *Film ohne Titel* (1948-co-r: Rudolf Jugert), *Der Apfel ist ab* (1949), *Căpitanul din Köpenick* (1956) cu Heinz Rühmann. De reținut filme variate ca gen, ca: *Königskinder* (1950), *Ludwig von Bayern* (1955) cu O.W. Fischer, *Monpi* (1958), marcând consacrarea unor tinere speranțe ca: Romy Schneider și Horst Buchholz, *Der Rest ist Schweigen* (1959), versiune modernă a lui *Hamlet*, cu Hardy Krüger, Peter van Eyck, *Poharul cu apă* (1960), după piesa lui Scribe, cu Liselotte Pulver, *Traum von Lieschen Müller* (1961) etc. A apărut ca un bun actor de compoziție în S.U.A., în filme ca: *Wonderful Years* (1958), *Stranger in my Arms* (1959) ș.a.

KAWALERO WICZ Jerzy

Regizor polonez de film, născut în Ucraina, la 15 ianuarie 1922. Studiază artele plastice și obține diploma de absolvent al Institutului de cinematografie din Cracovia; debutează apoi ca asistent de regie și scenarist, iar mai târziu devine director artistic al grupului de creație KADR.

Se afirmă ca unul dintre cei mai buni cinești ai Poloniei postbelice, prin formația sa intelectuală dar și prin viziunea sa profund realistă asupra problemelor stringente ale actualității. Astfel, alături de filme de o rigoare aproape documentară precum: *Comuna* (1952), *Celuloza* (1954), *Sub steaua frigiană* (id.), *Umbra* (1956), altam opere de acută analiză psihologică, cu ample implicații sociale, ca: *Adevăratul sfârșit al războiului* (1957), *Trenul de noapte* (1959), filme de un înalt conținut filozofic și îndrăznețe căutări formale: *Maica Ioana a ingerilor* (1961), sau uriașe fresce istorice ca *Faraonul* (1965). Preocupările sale aproape exclusive pentru desăvârșirea formei îl duc uneori către un esteticism declarat, în filme ca *Jocul* (1969).

KAYE Danny

Actor american de film și teatru, născut David Kuminisky, la New York (Brooklyn), la 18 ianuarie 1913. Veritabil om-orchestră, acest comic exploziv, plin de o nesecată fantezie, debutează în film după ce devinse deja notoriu pe scenele varietetelor și ale teatrelor muzicale de pe Broadway ca actor, cântăreț, dansator și, după împrejurări, acrobat, mim, ventriloc și clown muzical. Remarcat de Samuel Gold-

wyn, D.K. aduce în filmele sale o formulă nouă de sinteză a unui comic chaplinian cu umorul absurd al fraților Marx și exhibițiile lirico-coreografice burlești ale fraților Ritz, fără a mai vorbi de inventivitatea gagurilor ce se succed într-un ritm adesea demențial. Dintre comedile sale rămase aproape clasice vom aminti mai ales: *Up in Arms* (1944), *Wonder Man* (1945), *The Kid from Brooklyn* (1946), *The Secret Life of Walter Mitty* (1947), *Inspectorul general* (1949), musical după «Revizorul» de Gogol, *On the Riviera* (1951), *Hans Christian Andersen* (1952), *Bufonul regelui* (1956), *Me and the Colonel* (1958), *On the Double* (1961), *The Man from Dinner's Club* (1963) etc. Își continuă activitatea intensă în teatrul muzical, la TV și în diverse turnee internaționale. A revenit pe ecran după o lungă absență.

Constantin POPESCU

CINECOTA SĂPTĂMÎNII - 9 cronicari - 9 filme

Filmul	Călin Căliman	Ioana Creangă	Florica Ichim	Gelu Ionescu	Magda Mihăilescu	Horia Pătrașcu	Valerian Sava	Tudor Stănescu	D.I. Suciuanu
Ceața	xx	xx	xx				xx		
Ciprian Porumbescu	xx	x	xx				xx	xx	xxx
Veronica	x	xx	xx		xx		x	xx	xx
Clasa muncitoare merge în paradisi		xxx		xxx			xxx	xxx	
Fată bătrână	xxx	xx		xx			xx	xx	xx
Misterul din insula Balfe	0	x	x	x	0		0	x	
Grăbiți apusul soarelui	x	xx	xx					xx	xx
Ce se întâmplă, doctore?	xx	xx	xx		xx			xx	xxx
Nici un moment de plictiseală	xx	xx	xx		xx		x	x	xxx

0 inutil a vă deranja
x de văzut eventual
xx de văzut

xxx de văzut neapărat
xxxx capodoperă

Nicoleta GHERGHEL

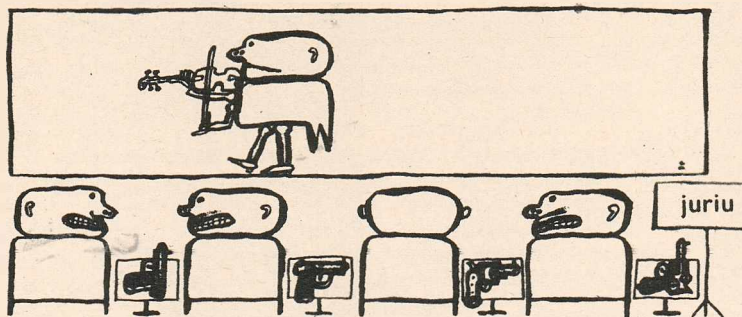
CURIER MUZICAL

Liliana Dumitrescu — București. Evident, vă aflați printre corespondenții și prietenii noștri. Cît privește discernămintul, top-ul dumneavoastră ne dovedește că-l aveți. **Angela Dumitru — București.** Formația «Sfinx» a apărut pe copertă, sinteți cred mulțumită. Pentru rest, vă recomand «A douăsprezecea noapte». **Mariana Koşa — Timnaveni.** Top bun, foarte competent. **Sorin Dancea — Oradea.** Mulțumim, vom ține cont. **Dan Dumitrescu — Giurgiu.** Vineri este ultima zi de primire a top-ului. **Mariana Chiuojka și S. Predoi — Anina.** George Nicolescu s-a lansat la Festivalul național studentesc — Iași 1972. **Alexandru Cazacu — București.** Desigur, mai multe taloane măresc contribuția dumneavoastră la top. **Liliana Modreanu — Suceava.** Interviu, poze, articole? Le veți avea. Bineînțeles, nu toate o dată. **Lucian Fabro — Râșinari.** Grupul feminin «Aurora», prezent prin back-ground-uri vocale la multe din înregistrările RTV și recent în concert alături de formația «Roșu și Negru» are com-

ponența: **Aurora Andronache, Cornelia Cotaibă, Ileana Stroc, Grigore Ionescu — București.** Mă bucură revenirea dv. **Marian Nuță — Brașov.** Ne-ați cam uitat! **Mona Mantes și Mihaela Vasiliu — București.** Top-uri excelente. Mai trimiteți. **Ion Marian — Cluj.** Cuvinte frumoase (mulțumiri!), dar top incorect. **Coca Iconaru — Ploiești.** Sinteți foarte constantă în corespondența și receptivă la noutăți. «Haide, hai» este versiunea românească a melodiei *Hi De Ho* (Blood, Sweat and Tears). **Emilia Ionaș — Oradea.** 1. «...cred că cei care colaborează la această rubrică pot stabili claramente în care să figureze melodii care nu au mai fost pînă atunci». Mai ales! 2. Top-ul nu e un «concurs» al melodiilor. **Livia Ciupercă — Berești, și Dorin Danciu — Iași.** Aveți aceleași preferințe — cîntecele Margaretei. **Andronic Teodor — Sighetu Marmației:** Cîndva erați I. Kosztinski sau aveți aceeași mașină de scris?

George STANCA

UMOR STRĂIN

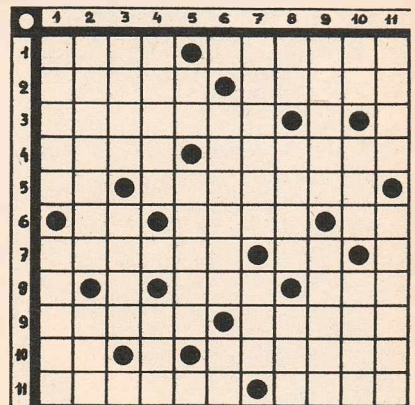
TOP MUZICAL

Săptămîna trecută	Săptămîna în curs	Titlul	Interpretul	Săptămîni în top
1	1	Cine te-a adus în calea mea?	Margareta Pislaru	10
2	2	Ai, hai	Doru Stănculescu	7
6	3	Dedicație	Romanticii	4
4	4	Vouă	Dida Drăgan	9
7	5	O portocală	Anda Călugăreanu	5
4	6	Soarele și luna	Vali și Carmen	6
8	7	Zilele	Marina Voica	3
5	8	Opțiune pentru pace	Mircea Florian	6
—	9	Alergători de cursă lungă	Margareta Pislaru	1
9	10	Negru Vodă	Phoenix	13

Compozitori: 1. George Grigoriu. 2. Doru Stănculescu. 3. Doru Tufiş. 4. Petre Magdin. 5. Marius Teicu. 6. Valeriu Sterian și Carmen Marin. 7. Marius Teicu. 8. Mircea Florian. 9. Margareta Pislaru. 10. Nicolae Covaci.

TOP MUZICAL FLACĂRA TALON NR. 14

cuvinte încruciate

ORIZONTAL: 1) Rod al... focului — Trăiește în umbra «focului sacru». 2) «Administrator» al focului sacru (mit.) — A iubi cu înfocare. 3) Se face roșu ca focul, la o adică. 4) Zeitate egipteană — Noaptea, în jurul focului. 5) Seu! — Continentul «Țării de Foc». 6) Aruncător de... flăcări (mit.) — Rătăcirile dragostei — Bluze rustice. 7) Francesca da..., personaj condamnat să se zbată în eternele flăcări ale «Infernului» (Dante) — Tese! 8) Altă denumire a echipei de fotbal care s-a chemat și «Flacăra roșie» Arad — Avantaj. 9) Poet român (1895-1961), autorul poeziei «Izbăvită ardere», inclusă în volumul «Joc secund» — Cerebru poet persan (1320-1389), creator al poeziei intitulate «Pirjolul». 10) În pripă! — Strălucirile singerii ale flăcărilor. 11) Împărat roman, un Orfeu incendiator al Romei — Oamenii cu inimi de foc.

PRIN FOC ȘI PARĂ

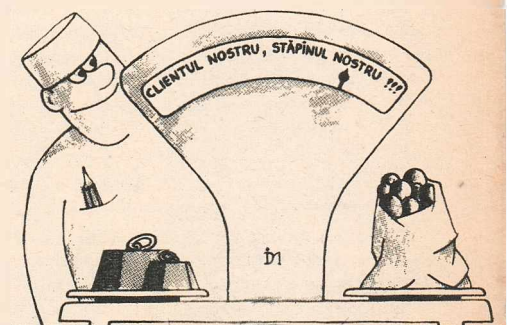
VERTICAL: 1) «Flăcările...» de Asafiev, și capitală europeană, gazdă a premierei mondiale cu acest balet — O vâpaie roșie, impietrită în cristal. 2) Incendiază orizontul cu flăcări violacee (pl.) — Moartea focului (pl.). 3) A se face ca focul — «...vrăjitor», suită vocal-simfonică de De Falla, cuprinzînd și un «dans al focului» (neart.). 4) Fetița creată de scriitorul Lewis Carroll, personaj care întîlnește în focul din cămin un Rege Roșu și o Regină Roșie — Prefix relativ la viață. 5) În cont! — Poet român (1891-1968), autor al poeziei «Focuri în munte». 6) Trecut prin foc și apă — Cale! 7) Zburătoarea de foc din baletul lui Igor Stravinski — Rege în Egiptul antic. 8) Idem (abr.) — Fript la suflet (fig.) — Comună în Franța. 9) Purcel (reg.) — Emițător de flăcări albastre. 10) În port! — Opus împărăției flăcărilor veșnice — Insulă grecească. 11) Teavă de eşapament pentru bidivii înaripați — Se spulberă ca un foc de paie (pl.).

Giuseppe NAVARRA

Dicționar: ISIS, AHU, AME, GODAC, TINO.

Dezlegarea jocului CUVINTELE apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) RIVAROL — SFAT. 2) EMOTIV — BLAGA. 3) N — LATINA — TEL. 4) ACUS — NERV — RL. 5) ROMANA — BOC — E. 6) DN — TO — HUXLEY. 7) FS — ROL — PAIR. 8) SUAV — M — VORBA. 9) ACRIT — TOP — YN. 10) AIT — STATUT — D. 11) DURDE — BILET. 12) ISER — CUVINTE.

ASTĂZI!

FRIGERO SAU ARCTIC

NU acceptați propunerea unei excursii la... Polul Nord.
NU acceptați să vă sculați la 5 dimineața pentru a fi primul la... gheață.
Răspundeti doar atât:
«Mulțumesc, CUMPĂR CHIAR AZI UN «FRIGERO» SAU «ARCTIC» care, adăugăm noi, păstrează și conservă alimentele și băuturile în aceleași condiții ca la... pol.
Realizare tehnică de prestigiu a noii și modernei fabrici de frigider Găesti, frigiderul cu compresor «FRIGERO» sau «ARCTIC» prezintă garanția unei funcționări sigure, fiind unul din aparatele indispensabile unei gospodării moderne.
Estetica și modernismul construcției conferă acestor produse o linie atractivă și elegantă.
Adăugați acestor atribute de ordin decorativ și câteva aspecte de ordin tehnic:
● inzestrate cu compartimente de joasă temperatură unde se realizează o temperatură de -12°C (2 stele), iar în cuva interioară, o temperatură de la 0° la $+5^{\circ}\text{C}$

- reglajul temperaturilor interioare se realizează prin termostat
- agregatul frigorific, condensatorul și evaporatorul sînt executate din tablă de aluminiu cu circuite tubulare integrate
- compresoarele sînt realizate în construcție ermetică pentru agregatul frigorific, echipate cu relee de pornire și protecție

și veți obține sloganul rostit de toți beneficiarii acestui produs:

NICI O FAMILIE FĂRĂ «FRIGERO» SAU «ARCTIC».

Variind, în funcție de capacități, prețul frigiderelor ne indică:

- ARCTIC sau FRIGERO 140 l tip masă 4 110 și 4 150 lei
- ARCTIC sau FRIGERO 140 l tip cabinet 4 110 și 4 150 lei
- ARCTIC sau FRIGERO 180 l 4 800 lei
- ARCTIC sau FRIGERO 240 l 5 740 lei

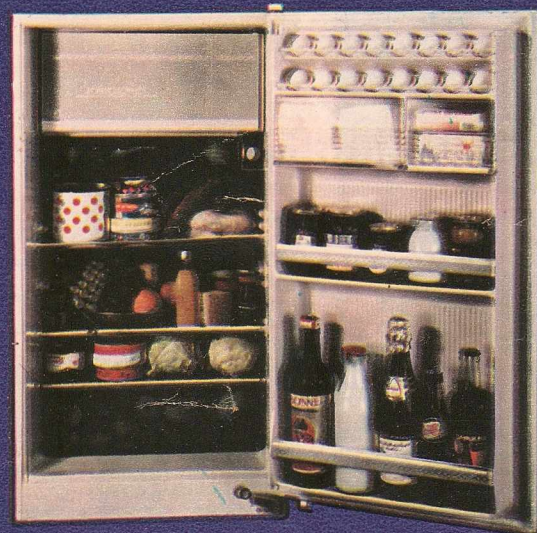
Consum de energie electrică foarte redus — media în 24 de ore variază între 0,18 și 0,30 lei.

Funcționare silențioasă

Astăzi, «FRIGERO»

sau

«ARCTIC»!

IMPORTANT!

Toate tipurile de frigider se vînd și cu plata în rate.

Povestea unei linguri de lemn

E o lingură de lemn uzată și afumată de îndelungată întrebuințare în bucătărie. Se mai pot vedea totuși încrustăturile: o rozetă ce poate semnifica soarele sau o floare, semnul bradului, al verticalității, al veșniciei vieții și primăverii.

Istoria acestei linguri a început (pentru mine) cu anunțarea unei dispariții.

Un băiat înalt, brunet, bine îmbrăcat, prezentându-se Ștefan Bunea, a venit să-mi reclame încetineala cu care miliția se ocupa de căutarea mamei sale. Îmi spunea că de ieri dimineață, adică duminică, nu mai știa nimic despre mama lui.

— Bine, dar azi e abia luni! — am exclamat. Nu au trecut decât 24 ore de când ai reclamat. Ce te face să crezi că s-a întâmplat o nenorocire? Înțeleg, nu a luat nimic din casă, nici chiar actele, dar poate e la o prietenă, la o rudă.

— Nu se poate. Am căutat-o la toate cunoștințele încă de ieri dimineață. Vă repet, a plecat numai cu rochia de pe ea și doar nu mai e vară!

— Locuiți numai voi doi?

— Da, pe tata nu l-am cunoscut.

— Bine... Nu te speria. Voi lua măsuri să se urgenceze cercetările. Ești student?

— Nu. La examenul de admitere am fost ca majoritatea: reușit fără loc.

— Te-am întrebat doar pentru faptul dacă ai avea nevoie de o motivare pentru ziua de azi.

— Tovarășe procuror, tată nu am, nici rude, pe nimeni în afară de...

un accident «obișnuit» și o comportare ciudată

Primul drum l-am făcut la întreprinderea unde femeia era angajată ca dactilografă. Directorul era un om vorbăreț, care gesticula excesiv, obositor.

— Femeia aceasta nu a absentat niciodată de la serviciu. E la noi de...nici nu știu exact. Acum cincisprezece ani, când am fost numit director, aici am găsit-o, lângă mașina ei de scris. Era, cum să vă explic, contopită cu biroul acela mic de dactilografă.

— Nu-mi puteți sugera unde să o căutăm?

— Unde? De câte ori aveam nevoie de ea în afara orelor de program trimiteam șoferul după ea acasă. Numai acolo. Și o găsea totdeauna.

— Timp de cincisprezece ani... Și se întâmpla să aveți nevoie de ea des?

— Da. Mai ales că fetișcanele acestea tinere, dacă îndrăznești să le chemi când e ceva urgent... Lor numai prime să le dai! Atunci e bine! Femeia aceasta însă, ce să vă spun? Nici nu prea trebuia să trimit acasă după ea, fiindcă de multe ori stătea aici pînă seara. Nu! Nu vă uitați urît la mine, fiindcă mai stătea și pentru lucrările ei. Lucrări particulare, comandate de diverși ingineri, din aceia care redactează studii. Era cea mai «ieftină» dactilografă din oraș. S-a găsit o fetișcană să afirme într-o ședință că abuzează folosind mașina de scris a întreprinderii în scopuri personale, dar i-am zis eu vreo două...

— Lăsați asta. Trebuie să o găsim. Înțelegeți? Ieri dimineață a plecat de acasă numai în rochie! Ce dușmani putea să aibă, de ce neplăceri se plîngea, în afară de faptul că băiatul i-a căzut la examenul de admitere? Ce i s-a putut întâmpla?

Directorul m-a privit uimit, părînd că abia acum înțelege rostul vizitei mele. A dat de câteva ori din mîini de parcă ar fi vrut să-și ia avînt cu niște aripi imaginare și a reluat cu un

ton mult mai grav:

— Dușmani? Cum putea să aibă dușmani o femeie care se teme să supere și o muscă? Doamne ferește! Doar nu vă gândiți la o nenorocire... Dacă... dacă, vreau să spun, dacă noi o putem ajuta cu ceva, noi, adică întreprinderea noastră...

— Vă mulțumesc în numele ei... Sper ca mîine să vă poată mulțumi în persoană.

Căpitanul Bogdan mă aștepta cu mașina miliției la ieșirea din întreprindere.

— Știai că am venit pe jos?

— Să trăiți! Nu! Dar s-a lămurit cu femeia.

— Ați găsit-o?

— Moartă. Accident de tren. Vreți să veniți la fața locului sau vă povestesc totul?

— Dacă e cu siguranță doar un accident, mai bine te ascult.

A scos un carnet cu notițe pe care numai el le înțelegea:

— Nu se știe de ce a plecat duminică de acasă. A avut însă o comportare ciudată. A rătăcit pe străzi, apoi a așteptat în gară. Femeile de serviciu mi-au spus că a stat toată noaptea pe scaun în sala de așteptare. Cineva a întrebat-o unde pleacă și a spus că nicăieri. Părea bolnavă. La un moment dat, spre dimineață, a dispărut. S-a urcat într-o cursă, a avut o discuție cu conductorul fiindcă nu avea bilet. Am declarația lui, susține că i-a fost milă de ea și nu a coborît-o din tren, nici nu i-a făcut proces-verbal de contravenție, dealtfel nici nu avea acte la ea. Totuși, femeia a coborît la prima stație. A continuat drumul pe jos, în lungul liniei. Acolo a fost accidentată.

declarația mecanicului

— Deci nu este un accident obișnuit... Poate că ea a vrut...

— Da, a vrut cu siguranță... Poftiți declarația mecanicului locomotivei care a lovit-o. Omul scrie că a fluierat în clipa în care a văzut un om pe linie, dar, vedeți, scrie clar: a observat că femeia a întors capul, a văzut locomotiva, dar și-a continuat drumul cu capul adîncit între umeri, încovoiată. Mecanicul a frînat, dar prea tîrziu...

Cadavru, mai exact ceea ce a ramas, a fost dus la morgă. — Sinucidere... Din punct de vedere juridic, al anchetei, cazul nu ne mai interesează... Nu s-a săvîrșit nici o infracțiune. Ciudat. Ce a putut-o împinge la acest act disperat? Ce durere sau teribilă disperare?... Știi ce, Bogdane? Hai să facem o vizită la ea acasă.

— Băiatul e acum la morgă. Plînge tare, dar mie nu-mi prea place ce am aflat despre el. Un filizon de cafea.

— Să mergem.

Am început cercetarea sistematică a apartamentului. Căpitanul m-a făcut atent la conținutul dulapului cu haine: femeia avea câteva rochii simple, dar costumele băiatului, călcate, curățate, ședeau în rînd, sub ele, cu perechile de pantofi lustruiți, iar pe un raft zece cămăși albe apretate.

Conținutul bibliotecii ne-a dezamăgit. Romane vechi în foileton, reviste pornografice, toate colecțiile de romane de aventuri — nici o carte despre care să fi putut spune că l-a ajutat pe băiat în pregătirea pentru admitere.

Cercetarea apartamentului nu ne-a sugerat nimic deosebit. Am hotărît să mai întîrziem așteptîndu-l pe băiat, ca să-i iau declarația de închidere a dosarului. Și poate ca să ne spună el despre motivul probabil al sinuciderii, deși, strict juridic, acest aspect nu mai interesa. Nu știu ce mi-a

venit să trag puțin de la perete dormea din camera băiatului. Am găsit acolo o lingură de bucătărie, de lemn, recent aruncată, fiindcă se vedea că nu o atinsese praful. L-am cerut lui Bogdan benzidina din trusă, căci lingura avea și o pată roșie.

— Vă rog să mă iertați! — mi-a spus Bogdan în timp ce urmărea reacția chimică doveditoare a prezenței singelui uman. Am uitat să vă spun că martorii mi-au relatat că femeia avea pe frunte o rană pe care o tampona din cînd în cînd cu o batistă. O zgîrietură... Așadar... Soarele lui de filizon!

La sosirea lui Ștefan Bunea — avînd la îndemînă «informațiile» sugerate de lingura de lemn, care l-au derutat pe băiat fiindcă nu-și imagina de unde le cunoșteam — am aflat toată povestea. Am plecat precipitat, fiindcă uriașul căpitan, roșu la față de furie, mi-a șoptit printre dinți că dacă nu ieșim imediat din casă nu mai răspunde de pumnii lui și intră în păcat din cauza filizonului.

un dosar de judecată fără număr

Am păstrat lingura ca amintire a poveștii ei. O poveste care pleacă de undeva de la imaginea lingurii de lemn cu care mamele de la sate își hrănesc copiii; de la imaginea unei mame părăsitate de soț, obligată să crească singură copilul devenit unica rațiune a existenței sale. Ani la rînd, încovoiată, ca o anexă vie a mașinii de scris, rămînînd mult peste orele de serviciu pentru ca prin lucrări particulare să mai cîștige bani cu care să-l îmbrace mai bine, să-l hrănească mai bine, să-l ajute mai mult pe fiul ei. De la o vreme, inima de mamă, care nu se înșală niciodată, a început totuși să trăiască mihnirea înșelării în propriul ei fiu. Era ca și cum întreaga viață s-ar fi răsturnat, fiindcă ce era viața ei în afară de credința și dragostea în unicul fiu? Desperată în fața vieții de parazit pe care o ducea băiatul, ea, mama, care niciodată nu a fost capabilă să-i aplice o corecție, în dimineața zilei de duminică a încercat să-l scoale pentru a-l pune la învățat. Fiul i-a răspuns obraznic și atunci ea a încercat să-l bată cu lingura de lemn. Domnișorul s-a enervat, i-a smuls lingura și a lovit-o de mai multe ori în cap. Femeia a dus mîna la frunte, și-a privit palma plină de sînge, a început să tremure din tot trupul și apoi a fugit. Nu știa unde. A ajuns în sala de așteptare a gării. Fără să știe unde are de mers, fără să poată înțelege ce anume așteaptă. Pentru a pleca undeva trebuia să știe unde vrea să ajungă, or, unde mai putea ajunge din moment ce viața ei, întruchipată în fiul ei, a murit? A murit atunci cînd a ridicat mîna asupra mamei și a lovit cu sete, cu ură, cu dușmănie. Atunci ea a murit. Și fluieratul locomotivei nu a făcut altceva decât să-i confirme că totul se sfîrșise...

Din obișnuință am lipit pe lingura de lemn o etichetă. Nu exista însă un dosar de judecată al cărui număr să-l scriu. Atunci m-am gândit că aș putea nota pe etichetă un cuvînt. Un singur cuvînt care să sugereze destinul acestui obiect abătut de la utilitatea lui firească și care mi-a deschis drumul spre adevăr. Un singur cuvînt. Poate tristețe...

Emil POENARU

P.S. Fotografia spărgătorului George Spermezan, apărută în nr. 20 al revistei noastre, a fost reprodușă din ziarul județean «Făclia». Apelul organelor de miliție pentru prinderea infractorului a fost publicat în luna februarie a.c. în acest ziar. Infractorul urmează să fie judecat și condamnat.

COPERTA NOASTRĂ:
«Joc de copii»
de Ion Grigore.

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Scînteii 1, Sectorul 1. Căsuța poștală 41 12. Of. 33. Telefon 17.60.10 — int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Scînteii».

41 505

PREȚUL REVISTEI: 3 LEI

Prezentarea artistică

Ion DOGAR-MARINESCU

flacăra album

Oricît ne-ar fi dezamăgit «MIRII ANULUI II»,
turnat și aici,
la Buftea noastră,

Marlène Jobert

își poartă mai departe, cu succes,
farmecul, talentul și pistruii.

Redactor șef: ADRIAN PĂUNESCU

Acest număr al revistei noastre s-a tipărit într-un tiraj de 140 000 exemplare.